

KALLELSE

Kulturnämnden kallas till sammanträde

Dag	6 december 2016
Tid	Kl. 18.00
Plats	Nacka stadshus, lokal Björknäs ÖF-I
Ordförande	Hans Peters
Nämndsekreterare	Maude Lundgren
Politisk beredning	29 november 2016, kl. 17.00, lokal Kisumu ÖF0
Gruppmöte	6 december 2016, majoriteten kl. 17.00 – 18.00, lokal Björknäs ÖF0, oppositionen kl. 17.00 – 18.00, lokal Tollare ÖF-I

Före sammanträdet tar vi glögg och saffransbröd och avslutar mötet med en jultallrik.

Föredragningslista

Nr	Ärende	Information	Noteringar
1	Upprop		
2	Justering		
3	Anmälan av extra ärenden		
	BESLUT		
4	Redovisning av kostnadsmassa för musikskolan <i>Politikerinitiativ den 24 maj 2016 av Kerstin Hedén (S)</i>	KUN 2016/55	Lotta Wirma
5	Utvärdering av musik- och kulturskoleverksamheten 2016	KUN 2016/115	Anna Hörnsten
6	Kulturstöd 2017	KUN 2016/104	Ulrika Westin
7	Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av drift av museet Hamn i Nacka	KUN 2016/103	Ulrika Westin
8	Förslag att ta bort avgiften för hyra av vuxenfilm på biblioteken	KUN 2016/59	Lars Nilsson
9	Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av drift av biblioteken i Nacka	KUN 2016/41	Lars Nilsson

Nr	Ärende	Information	Noteringar
10	Yttrande över detaljplan Nya gatan Omedelbar justering	KUN 2016/102	Susanne Broman Kjulsten
11	Yttrande över detaljplan Mjölkudden – Gustavsviks gård Omedelbar justering	KUN 2016/93	Susanne Broman Kjulsten
12	Alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksstrategi 2017-2019 <i>Yttrande till sociala kvalitetsenheten</i> Omedelbar justering	KUN 2016/97	Thomas Sass
13	Internbudget 2017	KUN 2016/98	Lotta Wirma
14	Beslutsattestant för kulturnämnden år 2017	KUN 2016/101	Lotta Wirma
15	Lagliga graffitiplank i Nacka <i>Politikerinitiativ den 5 november 2014 från Aron Bengtegård (V), Mattias Qvarsell(S), Åsa Marnell (Mp) med flera.</i>	KUN 2015/22-860	Anna Hörnsten
	INFORMATION		
16	Status kulturlokaler december	KUN 2016/48	Jerker Linnerborg
17	Anmälningar och delegationsbeslut		
18	Övriga frågor		

2016-10-31

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2016/55

Kulturnämnden

Redovisning av kostnadsmassan musikskolan

Politikerinitiativ den 24 maj 2016 av Kerstin Hedén (s).

Förslag till beslut

Kulturnämnden noterar utredningen och förklarar med det politikerinitiativet färdigbehandlat.

Sammanfattning

I politikerinitiativet efterfrågas kostnadsmassan för de familjer som har barn i musikskolornas verksamhet. Terminsavgiften är densamma för alla elever, 1 080 kronor per elev och termin för enskilda kurser (1-4 elever) och 530 kronor per elev och termin för grupp och ensemblekurser. Utredningen visar att det finns olikheter i kostnader till exempel för instrument och noter mellan de olika anordnarna. Studiefremjandets och Järla musikskola har utöver terminsavgiften, inga ytterligare kostnader för deltagande. Övriga anordnare har varierande avgifter beroende på ämne, till exempel hyra eller köp av instrument samt kostnad för noter och konserter.

Förslagen i politikerinitiativet

Politikerinitiativet vill att kulturnämnden ska redovisa kostnadsmassan för de familjer som har barn i musikskolornas verksamhet. Redovisningen ska tydligt visa terminsavgifter per instrument/aktivitet, instrumentkostnader, entréavgifter till konserter eller dylikt, avgifter för att delta i konsertresor, med mera. Om det möjligt att hyra instrument och i så fall till vilken kostnad? När det ställs krav på köp av nytt/begagnat instrument?

Enhetens utredning

Terminsavgiften är densamma för alla elever, 1 080 kronor per elev och termin för enskilda kurser (1-4 elever) och 530 kronor per elev och termin för grupp och ensemblekurser. Utredningen visar att det finns olikheter mellan de olika anordnarna. Studiefremjandets och Järlas musikskolor har en helt kostnadsfri undervisning utöver terminsavgiften, och övriga anordnare har varierande avgifter beroende på beroende på ämne, till exempel hyra eller köp av instrument samt kostnad för noter och konserter, vilket redovisas i bilaga 1 ”Sammanställning kostnader per musikskola 2016”.

Generellt har anordnarna svarat att det till stor del är elevens ambitionsnivå som styr om det finns ett uttalat behov för eleven att köpa eller hyra ett instrument, anordnaren försöker att ordna så att eleverna kan få komma utanför lektionstid för att öva utan tillkommande kostnader om eleven inte har möjlighet att hyra eller köpa ett instrument.

Flera anordnare har kommenterat att de försöker möjliggöra för alla elever att få tillgång till instrument.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inget beslut föreligger som ger ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Utredningen pekar åt att socioekonomiskt utsatta barn kan ha svårt att få tillgång till musikskola beroende på kostnader och att terminsavgiften är hög. Eleven kan ansöka om avgiftsbefrielse om familjen är berättigad till försörjningsstöd. Det finns möjligheter inom kommunen att delta i musikskolan med endast den fasta terminsavgiften om eleven väljer en kurs hos Studieförbundets och Järlas musikskolor.

Bilaga

1. Sammanställning kostnader per musikskola 2016

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lotta Wirma
Controller
Controllerenheten

Anordnare	Kurs	Krav på att hyra/köpa instrument	Hyra av instrument/termin	Kostnad vid köp av instrument	Köp övrigt (noter, fodral, kurslitteratur)	Konsert/uppvisning antal per termin	Biljettpris
Musikania	Akustisk gitarr		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej	* Med elever som har undervisning samma dag	0
Musikania	Elbas		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej	** Mest ensemblegrupper uppträder, alla elever och målsmän inbjudna/ samt extern	0
Musikania	Elgitarr		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej	artist/grupp som ger konsert med	0
Musikania	Gitarr		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej	clinic (tot ca två timmar 2 ggr /termin)	0
Musikania	Orgel		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej		0
Musikania	Piano		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		i enstaka fall rekommenderas		0
Musikania	Slagverk		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		en pianobok, inget krav	*** Vårkonsert: Alla ensemblegrupper även enskilda elever	0
Musikania	Spela i Band		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej	(ca 4 tim totalt, alla inbjudna till konsertscen i slutet av maj)	0
Musikania	Sång		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej		0
Musikania	Sång i grupp		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej		0
Musikania	Trumset		Inga krav hyra eller köpa, men det rekommenderas		nej		0
Järlahuset's Musikskola Nacka	Gitarr					1-2	0
Järlahuset's Musikskola Nacka	Piano		Eleverna får låna instrument under lektionerna och noter kopieras utan extra kostnader.			1-2	0
Järlahuset's Musikskola Nacka	Sång		Majoriteten av eleverna har egna instrument hemma för träning inför lektionerna.			1-2	0
Maestroakademien	Blockflöjt	köpa		ca 500 kr	ca 200 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Cello	hyra	625		ca 200 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Ensemble				ca 100 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Fiol	hyra	625		ca 400 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Gitarr	köpa och hyra	469	350-750 kr	ca 200 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Musikgrammatik				ca 200 kr per år		
Maestroakademien	Piano	köpa		från 5000 kr	ca 200 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Slagverk	köpa		från 4000 kr	ca 200 kr per år	4	ca 50 kr
Maestroakademien	Sång					4	ca 50 kr
Rytmus	Elgitarr	Köpa		Max 2000 kr	nej	1	0
Rytmus	Gitarr	Köpa		Max 1000 kr	nej	1	0
Rytmus	Keyboard	Köpa		Ca 2000 kr	nej	1	0
Rytmus	Musikproduktion	Nej			nej	1	0
Rytmus	Piano	Nej			nej	1	0
Rytmus	Spela i Band	Köpa		Pris resp. ämne	nej	1	0
Rytmus	Sång	Nej			nej	1	0
Rytmus	Trumset	Nej			nej	1	0
Östermalms enskilda musikskola	Elbas	Köpa		~1000kr	nej	2	0
Östermalms enskilda musikskola	Elgitarr	Köpa		~1000kr		2	0
Östermalms enskilda musikskola	Fiol	Hyra	600 kr per termin			2	0
Östermalms enskilda musikskola	Gitarr	Köpa		~1000kr		2	0
Östermalms enskilda musikskola	Gitarr i grupp	Köpa				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Kör	-				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Musiklek	nej				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Musikteori	Köpa				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Musikverkstad	-				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Piano	nej hyra/Köpa		~3000kr		2	0
Östermalms enskilda musikskola	Rytmik	-				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Saxofon	Hyra	250 kr i månaden			2	0
Östermalms enskilda musikskola	Sång	-				2	0
Östermalms enskilda musikskola	Sång i grupp					2	0
Östermalms enskilda musikskola	Trumset	Köpa		~3000kr		2	0

Anordnare	Kurs	Krav på att hyra/köpa instrument	Hyra av instrument/termin	Kostnad vid köp av instrument	Köp övrigt (noter, fodral, kurslitteratur)	Konsert/uppvisning antal per termin	Biljettpris	
Saltsjöbadens Musikskola	Gitarr	Köpa			1 200 kr	200 kr	1	0
Saltsjöbadens Musikskola	Kör	Nej					1	100 kr
Saltsjöbadens Musikskola	Musikalensemble	Nej					1	0
Saltsjöbadens Musikskola	Musikteori	Nej						
Saltsjöbadens Musikskola	Piano	Köpa			3 000 kr	200 kr	1	0
Saltsjöbadens Musikskola	Sång	Köpa				200 kr	1	0
Studieförämjandets musikskola	Akustisk gitarr	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Elbas	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Elgitarr	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Gitarr	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Keyboard	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Musikdata	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Musikteori	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Piano	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Rocksola Sickla	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Spela i Band	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Sång	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Sång i grupp	Låna	-	nej	nej		1	0
Studieförämjandets musikskola	Trumset	Låna	-	nej	nej		1	0
Nacka Musikskola	Al Band	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Altfiol	erbjudande om att hyra	550 kr/termin		Nacka Musikskola (NM)nekar		1-4	
Nacka Musikskola	Blockflöjt	förslag att köpa			50 aldrig någon elev att börja		1-4	Nästan alla konserter i
Nacka Musikskola	Brassinstrument	erbjudande om att hyra	550 kr/termin		genom att ställa krav på hyra		1-4	Nacka
Nacka Musikskola	Cello	erbjudande om att hyra	550 kr/termin		eller köpa instrument. Vill man		1-4	musikskolas
Nacka Musikskola	Classic percussion	nej			börja utan instrument kan NM		1-4	regi är gratis.
Nacka Musikskola	Elbas	nej			ordna instrument till lektionen.		1-4	De fåtal
Nacka Musikskola	Elgitarr	nej			En elev behöver till exempel inte		1-4	evenemang
Nacka Musikskola	Ensemble blås Nacka musikskola	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Ensemble stråk Nacka musikskola	nej			NM säljer inte några noter. Vill		1-4	0
Nacka Musikskola	Ensemble sträng Nacka musikskola	nej			man köpa egna noter ligger		1-4	0
Nacka Musikskola	Ensemblegrupp Järsla	nej			summan på ca 50 kr och uppåt.		1-4	0
Nacka Musikskola	Fiol	erbjudande om att hyra	550 kr/termin				1-4	0
Nacka Musikskola	Gitarr	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Keyboard	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Klarinett	erbjudande om att hyra	550 kr/termin				1-4	0
Nacka Musikskola	Kontrabas	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Kör	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Marimba	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Musikdata	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Musik-karusellen	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Musikteori	nej					1-4	0
Nacka Musikskola	Musikverkstad	nej					1-4	0

Anordnare	Kurs	Krav på att hyra/köpa instrument	Hyra av instrument/termin	Kostnad vid köp av instrument	Köp övrigt (noter, fodral, kurslitteratur)	Konsert/uppvisning antal per termin	Biljettpris
Nacka Musikskola	Nacka Funkis	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nacka pipare	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nacka stråkorkester	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nacka Symphonic Band	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nacka unga röster	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nacka Unga Stråkar	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Nackablåset	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Oboe	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Orgel	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Piano	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Rytmik	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Salta Stråk	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Saxofon	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Sekunden Skuru	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Sinfonettan	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Slagverk	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Solosång	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Stjärnstråkarna-Ålta	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Stråkklass cello	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Stråkklass ensemble	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Stråkklass Fiol	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Stråkligan Sickla	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Suzuki ensemble	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Suzuki fiol	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Suzuki trumpet	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Synth	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Trombon	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Trumpet	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Trumset	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Tvärflöjt	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0
Nacka Musikskola	Ukulele	nej				1-4	0
Nacka Musikskola	Valthorn	erbjudande om att hyra	550 kr/termin			1-4	0

2016-11-20

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2016/115

Kulturnämnden

Utvärdering av musik- och kulturskoleverksamheten 2016

Förslag till beslut

Kulturnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Under våren 2016 genomfördes en kundundersökning och självvärdering bland medarbetarna inom musik- och kulturskoleverksamheten i Nacka, Värmdö, Järfälla, Upplands Väsby, Ekerö, Stockholm och Tyresö, som alla ingår i samarbetet Våga Visa kulturskola. Resultatet visar att Nacka har en stark verksamhet som ligger på samma nivå, eller något högre än övriga kommuner. I Nacka är 95 procent av de svarande eleverna nöjda med verksamheten, och nio av tio anser att musik-/kulturskolan har levt upp till förväntningarna. Kulturnämndens målnivåer inom verksamheten har i stort sett uppnåtts. Det viktigaste området att prioritera för att behålla en hög grad av nöjdhet är att lärarna intresserar sig för vad eleverna vill lära sig. Den största utvecklingspotentialen gäller elevinflytandet. Medarbetarnas möjligheter till kompetensutveckling samt arbetet med resultaten av utvärdering och uppföljning är ytterligare förbättringsområden.

Ärendet

Musik- och kulturskoleverksamheten i Nacka utvärderas årligen enligt metoden Våga Visa kulturskola. Det är ett kommunsamarbete om utvärdering som, utöver det professionella perspektivet genom observationer, även visar elevernas bild genom enkätundersökningar och medarbetarnas syn på verksamheten genom självvärderingar. I samarbetet deltar totalt nio kommuner i Stockholms län. Under våren 2016 genomfördes inte några kollegiala observationer inom Nackas musik- och kulturskoleverksamhet. Däremot genomfördes en kundundersökning och en självvärdering inom verksamheten under våren. Undersökningen genomfördes gemensamt med ytterligare sex av de kommuner som ingår i samarbetet Våga Visa kulturskola. Det gör att årets resultat kan jämföras med motsvarande verksamhet i Värmdö, Järfälla, Upplands Väsby, Ekerö, Stockholm och Tyresö.

Resultat

Kundundersökningen genomfördes under perioden april till juni och målgruppen var elever från 8 till 20 år. Undersökningens metod och genomförande redovisas i bilaga ett. Frågorna i kundundersökningen utgick dels från kulturnämndens strategiska mål och nyckeltal år 2016, dels från de målområden som ingår i metoden Våga Visa kulturskola. Metodens målområden är:

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas ansvar och inflytande
- Styrning och ledning
- Samverkan med omvärlden

Antalet svar i undersökningen var totalt 2 769 och svarsfrekvensen blev 63 procent, vilket är på samma nivå som föregående år. Av de svarande var 63 procent flickor och de flesta som deltog i undersökningen var 10-12 år (41 procent). Av de svarande uppgav 27 procent att de var 13 år eller äldre. Totalt sett är de svarande äldre i årets undersökning jämfört med föregående två års undersökningar. Av de svarande uppgav 25 procent att de hade deltagit i verksamheten i två år, och 40 % svarade att de deltagit i tre år eller mer.

Kundundersökningen

Nacka kommun redovisar positiva resultat som står sig väl i jämförelse med övriga kommuner som genomförde undersökningen. Resultaten ligger på samma nivå, eller något högre än övriga kommuner. I Nacka är 95 procent av de svarande nöjda med verksamheten, och nio av tio anser att musik-/kulturskolan har levt upp till förväntningarna.¹

Kundundersökningen visar en stabil generell kundnöjdhet med ett medelvärde på 3,7, vilket varit gällande för både musik- och kulturskoleverksamheten under senaste tre åren. Det finns inte några tydliga skillnader mellan pojkar och flickor. Nedan frågeställningar är viktigast att vårda för att behålla en generell kundnöjdhet inom musik- och kulturskoleverksamheten i Nacka totalt sett;

- Det är roligt i kultur-/musikskolan
- Jag lär mig mycket
- Min lärare förklarar så att jag förstår
- Min lärare ger mig uppmuntran
- Det är bra stämning under lektionerna
- Jag känner mig trygg under lektionerna
- Det senaste året har kultur-/musikskolan varit så bra som jag hoppats på

Det viktigaste området att prioritera för att behålla en hög grad av nöjdhet är att lärarna intresserar sig för vad eleverna vill lära sig. Tryggheten på väg till, och från, verksamheten är fortsatt en viktig faktor att bevaka för att eleverna ska vara lika nöjda framöver.

¹ Källa, CMA Research AB kundundersökning inom Våga Visa kulturskola

Inom målområdet *Utveckling, lärande och konstnärligt skapande*, var totalt 87 procent av de svarande positiva, och inom målområdet *Ansvar och inflytande* var 80 procent positivt inställda. Det senare är något högre än i övriga kommuner, bortsett från Tyresö som ligger på samma nivå. Resultatet i Nacka pekar på att det finns en större förbättringspotential inom målområdet *Ansvar och inflytande*, än inom övriga områden. Det har dock skett en viss positiv utveckling sedan föregående års undersökningar, och det gäller möjligheten att använda sin egna idéer på lektionerna. Inom målområdet *Normer och värden* får samtliga faktorer höga resultat och motsvarar resultatet i övriga kommuner.

Medarbetarnas självvärdering

Medarbetarna inom musik- och kulturskoleverksamheten har bedömt den egna verksamheten utifrån samma målområden som eleverna. Resultatet visar att medarbetarna inom Nackas musik- och kulturskoleverksamheter över lag är lika positiva, eller något mer positiva, i jämförelse med genomsnittet i övriga kommuner som deltagit i undersökningen. Målområdena *Styrning och ledning*, samt *Samverkan med omvärlden* är de områden som medarbetarna i Nacka ger lägst omdömen. Viktiga områden att utveckla i Nacka är möjligheterna till kompetensutveckling samt arbetet med resultaten av utvärdering och uppföljning. Detta gäller framför allt inom kulturkursverksamheten. Självvärderingen visar att medarbetarna totalt sett är mer positivt inställda än eleverna vad gäller målområdet *Ansvar och inflytande*.²

Uppfyllelse av kulturnämndens mål

Nedan redovisas kulturnämndens strategiska mål och nyckeltal, samt måluppfyllelsen av dessa genom utfallet i kundundersökningen.

- **Medborgarna har tillgång till ett varierat kulturutbud av hög kvalitet**

Nyckeltal:

1. Andel barn och unga som är nöjda med musik- och kulturskoleverksamheten.

Målnivå 2016	98 %
--------------	------

Utfall våren 2016	95 %
-------------------	------

2. Andel barn och unga som anser att deras förväntningar av att delta i musik- och kulturskoleverksamheten har infriats.

Målnivå 2016	75 %
--------------	------

Utfall våren 2016	90 %
-------------------	------

- **Barn och unga erbjuds en mångfald av skapande kulturaktiviteter.**

Nyckeltal:

² Källa, CMA Research AB självvärdering inom Våga Visa kulturskola

3. Andelen barn och unga som deltar i den kurs de önskat inom kulturkursverksamheten.

Målnivå 2016	96 %
Utfall våren 2016	95 %

- **Medborgarna ska ha möjlighet att påverka kulturutbudet**

Nyckeltal:

4. Andel barn och unga som anser att de kan påverka den verksamheten de deltar i.

Målnivå 2016	80 %
Utfall våren 2016	80 %

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet beräknas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Våga Visa kulturskola är en utvärderingsmetod som ska utgå från barns och ungdomars perspektiv. Genom kundundersökning och observationer på plats i verksamheten, ges barn och ungdomar möjlighet att ge uttryck för sin syn på verksamheten och dess starka och svaga sidor. Barn- och ungdomsperspektivet står även i fokus vid intervjuer med pedagoger och ledning inom respektive verksamhet, vilket skapar förutsättningar för att verksamheten ska kunna utvecklas systematiskt utifrån barnens behov och önskemål. Målet är att barn och ungdomar i Nacka ska få så bra musik- och kulturskoleverksamhet som möjligt, samt ges möjlighet till maximal utveckling.

Slutsatser och kommentarer

Årets utvärdering inom musik- och kulturskoleverksamheten visar att Nacka har en väl fungerande verksamhet i jämförelse med övriga kommuner inom nätverket Våga Visa kulturskola. Resultatet är stabilt över tid, vilket stärker den positiva bilden av verksamheten. Vad gäller måluppfyllelsen kan konstateras att kultur nämndens mål gällande generell nöjdhet (98 procent) är väldigt ambitiöst, framför allt för de största verksamheterna med många elever. Trots detta har i princip målet uppnåtts. För en fortsatt positiv utveckling är det dock viktigt att samtliga enheter anstränger för att ta reda på vad eleverna vill lära sig och försöka möta dessa önskemål. Det är även av central betydelse att medarbetarna vinnlägger sig om att ta reda på vad eleverna har för förväntningar gällande inflytande i verksamheten, och agera utifrån det. Det nya målet gällande uppfyllda förväntningar på verksamheten uppnåddes med råge, vilket är särskilt glädjande.

Resultatet visar att de som är mest nöjda är de elever som har både enskild undervisning och gruppundervisning. Äldre elever är mest nöjda med verksamheten, inte minst vad gäller frågor om ansvar och inflytande. De som har deltagit i verksamheten under en längre tid är

också mer positiva än de som deltagit en kortare tid. Om eleven har svarat själv på frågorna, tenderar svaren att vara mer positiva, än om vårdnadshavaren har fyllt i, eller hjälpt till med enkäten. Eleverna inom musikskoleverksamheten är mer positivt inställda till graden av inflytande, än eleverna inom kulturkursverksamheten. Detta beror sannolikt till stor del på att det inte förekommer någon individuell undervisning inom kulturkursverksamheten, vilket gör det svårare att möta allas önskemål och idéer.

Under hösten genomförs två kollegiala observationer inom kulturkursverksamheten i Nacka. De aktuella verksamheterna är Le Fou cirkusskola samt Nacka KFUM, dans och musikalverksamhet. Resultatet av dessa observationer kommer att redovisas i samband med årsbokslutet 2016.

Kundundersökningens resultat har skickats ut till alla musikskolor och kulturkursanordnare för vidare analys och förbättringsåtgärder. Kultur- och fritidsenheten genomför kvalitetsdialoger med alla anordnare då utvärderingsresultatet diskuteras och analyseras gemensamt med respektive anordnare. Kundundersökningens resultat kommer att publiceras på kommunens hemsida.

Bilaga

Våga Visa Kultur- och musikskolor, sammanfattande analys kundundersökning och självvärdering 2016, CMA Research AB

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

Våga Visa Kultur- och musikskolor

Sammanfattande analys kundundersökning och
självvärdering 2016

Nacka kommun

Genomförd av CMA Research AB
2769 svar (63 %)
Juni 2016

Fakta om undersökningen

Bakgrund och syfte

Denna rapport utgör en sammanfattning av resultaten på kommunnivå för Våga Visa kultur- och musikskoleundersökningen 2016. Undersökningen har genomförts i fem olika kommuner under våren 2016. Parallellt har även en självvärderingsenkät skickats ut till medarbetare i kultur-/musikskolor.

Metod

Undersökningen har genomförts via postala enkäter där respondenterna fått välja om de ville svara via pappersenkäten eller via internet.

Målgruppen för kundundersökningen är elever som deltar i någon av de musik- eller kulturkurser som finns i Nacka kommun.

Hos samtliga anordnare har undersökningen genomförts som en totalundersökning, det vill säga alla elever har haft möjlighet att svara.

Enkäterna adresserades till vårdnadshavare för respektive elev. Det fanns också inloggningsuppgifter för dem som önskade svara via internet. Utskick och påminnelser gjordes även via e-post för de respondenter där uppgift om e-postadress fanns.

För Fisksätra Folkets Hus, Studieförbundet Stockholms län och Darra Musik & Dans delades enkäten ut och samlades in av personalen hos anordnaren för att sedan skickas tillbaka till CMA för hantering.

Två postala påminnelser sändes ut till dem som inte svarat, den första i form av ett vykort och den andra i form av ett komplett nytt utskick inklusive ny enkät.

2 769 svar inkom vilket ger en svarsfrekvens på 63 procent.

46 procent av svaren kom via internet vilket är en ökning jämfört med föregående mätningar.

Självvärderingen gjordes i form av en webbenkät med utskick och två svarspåminnelser via e-post. 124 svar inkom vilket ger en svarsfrekvens på 53 procent svarsfrekvens.

Svarsfrekvenserna för kundundersökningen och självvärderingen är i nivå med föregående mätningar.

Genomförande

Undersökningen genomfördes under perioden april-juni 2016 av CMA Research AB (www.cmaresearch.se).

Projektledare på CMA: Johanna Svanberg.

Kontaktperson i Nacka kommun: Anna Hörnsten.

Sammanfattning kundundersökningen

Starka resultat för musik- och kulturskolan

De allra flesta elever instämmer i flertalet påståenden om sin kultur- eller musikskola. 95 procent är som helhet mycket eller ganska nöjda med skolan! Nio av tio tycker att kultur-/musikskolan har levt upp till förväntningarna under de senaste åren.

Kultur-/musikskolan i Nacka kommun får starka resultat på centrala områden som att det är roligt i kultur-/musikskolan, att de lär sig mycket, att läraren förklarar så att eleven förstår och ger uppmuntran.

Resultaten för Nacka kommun är genomgående i nivå med, eller något högre än, resultaten för övriga Våga Visa kommuner som deltagit i undersökningen.

Normer och värden en styrka

När det gäller normer och värden får samtliga faktorer höga resultat – bra stämning under lektionerna, eleverna känner sig trygga under lektionerna och på väg till och från kultur-/musikskolan.

Några områden har viss förbättringspotential

När det gäller elevernas upplevelse av huruvida de får vara med att bestämma vad som ska göras på lektionerna, och huruvida de får använda sig av egna idéer på lektionerna, råder i viss mån delade meningar mellan eleverna. Även om en klar majoritet instämmer i påståendena, finns för dessa faktorer en något större grupp som inte är helt nöjda.

När det gäller möjlighet att använda egna idéer på lektionerna, är resultatet för kommunen dock högre i år jämfört med föregående års undersökningar.

Sammanfattning kundundersökningen

Jämförelser mellan grupper

Kultur- och musikskolor

Elever i musikskolor instämmer i något högre grad i påståendet ”Jag får vara med och bestämma vad vi ska göra på lektionerna”, jämfört med elever i kulturskolor.

Dock är det viktigt att ha i åtanke att musikskoleelever i väsentligt högre grad har enskilda lektioner, medan kulturskoleelever i större utsträckning har lektion i grupp, vilket kan ha haft viss inverkan på resultaten.

Musikskolornas elever uppger i högre grad att de övar själva mellan lektionerna, jämfört med elever i kulturskola. Musikskoleelever anser även i *något* större utsträckning än kulturskoleelever att läraren är intresserad av vad eleven vill lära sig och att det är bra stämning på lektionerna.

Kulturskolornas elever är i högre grad positiva till att tiderna för lektionerna är bra.

När det gäller resultaten för enskilda skolor, finns enstaka frågor där någon kultur- eller musikskoleanordnare märker ut sig genom särskilt höga eller låga resultat, men som helhet är resultaten mellan skolorna relativt jämna.

Andra skillnader mellan grupper

Elever som har **lektioner ensamma** är mer nöjda med sin kultur-/musikskola, jämfört med de som har lektioner i **grupp**. Mest nöjda är dock de som har lektioner i en **kombination** av ensam/i grupp.

Äldre elever tenderar att vara mer positiva till sin kultur-/musikskola, jämfört med **yngre** elever. Detta är särskilt tydligt när det gäller frågor som rör ansvar och inflytande. På motsvarande vis tenderar elever som har gått i kultur-/musikskolan en längre tid att vara mer positiva än elever som har gått en kortare tid (dessa två faktorer hänger i viss mån ihop). Inga tydliga, genomgående skillnader baserat på **kön**.

Om eleven **fyller i enkäten** själv tenderar svaren att vara mer positiva, jämfört med om vårdnadshavaren har fyllt i enkäten själv eller tillsammans med eleven.

Elever som går den kurs de helst vill är överlag mer positiva än de som går en annan kurs. På motsvarande sätt är elever som har hoppat av sin kurs av naturliga skäl mindre positiva än elever som går kvar. Elever som har hoppat av är i särskilt låg grad positiva när det gäller att det är roligt och att de lär sig mycket, läraren ger uppmuntran, och att de brukar öva mellan lektionerna.

Sammanfattning självvärderingen

Nacka kommun står sig väl i jämförelse med övriga kommuner

Medarbetarna i Nacka kommuns kultur- och musikskolor är överlag lika eller något mer positiva jämfört med genomsnittet för övriga Våga Visa-kommuner som har deltagit i undersökningen.

Det finns inget enkätpåstående där kommunens medarbetare instämmer i väsentligt lägre grad jämfört med genomsnittet för samtliga kommuner.

Flera områden visar en positiv utveckling

Många enkätfrågor får högre resultat i årets mätning jämfört med 2014. En tydligt högre andel medarbetare instämmer nu i att de...

- dokumenterar och följer upp elevernas utveckling och lärande
- ger eleverna inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen
- ger eleverna möjlighet att framträda på konserter, föreställningar och utställningar
- ger eleverna god återkoppling på deras utveckling och lärande
- anpassar undervisningen efter elevernas olika förutsättningar
- Skolans ledning tar tillvara på lärarens kompetens
- Min skola har ett tydligt uppdrag

Samverkan med omvärlden ett utvecklingsområde

Medarbetarna anser i relativt låg grad att samverkan med andra (lokalt, regionalt, nationellt, internationellt) är god. Resultatet ligger i nivå med övriga Våga Visa-kommuners resultat. Likaså råder delade meningar om samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning, och här instämmer medarbetarna i *något* lägre grad än 2014.

Sett till målområdet är **styrning och ledning** det område som får lägst resultat bland medarbetarna, och förutom samverkan är möjligheterna till kompetensutveckling och att resultat från uppföljning och utvärdering leder till åtgärder de frågor medarbetarna i lägst grad instämmer i.

Sammanfattning självvärderingen

Skillnader mellan kultur- och musikskolor

Kulturskolors personal upplever sig i högre grad än musikskolans stödjare eleverna i att bli mer självständiga, samarbeta bättre och uttrycka sig konstnärligt, samt i att den fysiska miljön och utrustningen stödjer utveckling och lärande.

Musikskolans instämmer i högre grad i flera påståenden som rör styrning och ledning (ledningen leder aktivt utvecklingsarbetet på skolan, resultat från uppföljning och utvärdering leder till åtgärder, jag tar aktivt del i skolans utvecklingsarbete) och även i att läraren dokumenterar och följer upp elevernas lärande, tar reda på vad eleverna har för förväntningar och behov, dokumenterar och utvärderar, följer upp, tillsammans med eleverna.

Jämförelse mellan medarbetares och elevers syn

Medarbetare tenderar att vara något mer positiva än eleverna till frågor som rör elevers inflytande och ansvar.

76 procent av eleverna instämmer i att de får vara med och bestämma vad som ska göras på lektionerna, medan 93 procent av medarbetarna upplever sig ge eleverna inflytande över innehåll och arbetssätt.

När det gäller ansvar och inflytande tenderar äldre elever att vara mer positiva än yngre elever.

Istället är medarbetarna något mer kritiska än eleverna vad gäller styrning och ledning, men för detta målområde får eleverna och medarbetarna väldigt olika enkätfrågor, varför det är svårt att dra slutsatser om skillnaderna på indexnivå.

När det gäller normer och värden samt utveckling, lärande och konstnärligt skapande råder en hög grad av samsyn mellan medarbetarna och eleverna. Båda målgrupperna är i hög grad positivt inställda till graden av måluppfyllande på båda dessa områden.

Slutsatser och rekommendationer

Kultur- och musikskolan i kommunen får bra betyg

Undersökningsresultaten visar att Nacka kommun har en väl fungerande kultur- och musikskoleverksamhet. Oavsett om elever eller medarbetare tillfrågas står sig kommunen väl jämfört med andra Våga Visa-kommuner som deltar i undersökningen, och resultaten är stabila över tid. En överväldigande majoritet av eleverna är nöjda med verksamheten och tycker att den uppfyller förväntningarna.

Jämför skolor sinsemellan

Sveriges kommuner och landsting har identifierat användandet av uppföljning och återkoppling som ett verktyg för verksamhetsutveckling som en av framgångsfaktorerna för skolkommuner, och som en av särskilt viktig faktor att resultaten följs upp på så låg nivå som möjligt (särskilt enheter vars resultat sticker ut).*

Även om resultaten för alla kultur- och musikskolor överlag är relativt jämna, är det viktigt att identifiera enskilda enheter vars resultat sticker ut (antingen totalt sett eller för enskilda frågor). Dels för att hitta skolor som kan behöva jobba med att utveckla något område, men minst lika viktigt är att identifiera "goda exempel" att uppmärksamma och som andra kan lära sig av.

* Källa: SKL – Analys öppna jämförelser 2015

Analysera skillnader i syn på ansvar och inflytande

Eleverna är mindre positiva än medarbetarna när det gäller området ansvar och inflytande.

"Min lärare är intresserad av vad jag vill lära mig" är en fråga som har ett särskilt starkt samband med elevernas övergripande nöjdhet med kultur-/musikskolan, vilket gör att denna faktor är ett förbättringsområde för kommunen.

Även om majoriteten av såväl medarbetare är positiva när det gäller elevers möjlighet till ansvar och inflytande, finns ändå på detta område ett gap. Om Nacka kommun vill öka elevernas nöjdhet med kultur-/musikskolan ytterligare är därför en rekommendation att följa upp detta och ta reda på vilka förväntningar eleverna har på inflytande, och på vilket sätt de förväntningarna skiljer sig från medarbetarnas syn.

Använd "avhoppande" elevers synpunkter som verktyg för utveckling

Elever som vid enkätens genomförande slutat från kultur-/musikskolan är i genomsnitt mindre positiva till verksamheten, vilket i sig är naturligt. Men deras resultat och motivering till varför de har slutat kan, rätt använt, bli en värdefull feedback för att identifiera potentiella utvecklingsområden.

2016-11-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/104

Kulturnämnden

Fördelning av kulturstöd 2017, ansökningsperiod I

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att fördela kulturstöd enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 21 november 2016.

Sammanfattning

Kulturstödet har två ansökningsomgångar för 2017. Första omgången föreslås fördelning av sammanlagt 2 720 500 kronor till 33 olika aktörer för 34 olika projekt och verksamheter. Projekt och verksamheter för barn, ungdomar och familjer har prioriterats, liksom även verksamheter och projekt som riktas till personer med funktionsvariationer. Som resultat av dessa prioriteringar kan fler ta del av Nackas kulturutbud och kreativt skapande för en bredare målgrupp möjliggörs. Vikten av ett rikt kulturliv i hela kommunen oavsett socioekonomiska eller geografiska faktorer har tagits i beaktande. Sökandes ambition att långsiktigt utveckla kulturverksamheter och möjliggöra delaktighet för Nackas medborgare har vägts in i bedömningen. Även värdet av återkommande och lokalt traditionsbundna evenemang har tagits hänsyn till vid fördelningen av kulturstödet.

Ärendet

Kulturnämnden fördelar för år 2017, ansökningsperiod 1, 2 720 500 kronor i kulturstöd i enlighet med de nya riktlinjerna som nämnden beslutade om den 14 juni 2016. Beloppet fördelas mellan stödformerna: lilla projektstödet, stora projektstödet och verksamhetsstödet.

Inkomna ansökningar

I årets utlysning av kulturstöd inför 2017 har sammanlagt 38 aktörer och 42 separata ansökningar om kulturstöd inkommit, varav 5 för lilla projektstödet, 20 för stora projektstödet, 17 för verksamhetsstödet. En majoritet av ansökningarna för verksamhetsstödet har flyttats till stora projektstödet då innehållet i ansökningarna var mer av projektkaraktär. Det har också skett en förflyttning av ett fåtal ansökningar till lilla projektstödet som inkommit under stora projektstödet med motiveringen att de sökt för projekt av mindre karaktär. Efter omplaceringarna är ansökningarna fördelade enligt följande: 8 för lilla projektstödet, 26 för stora projektstödet och 8 för verksamhetsstödet.

Tillsammans uppgår summan av ansökningar om kulturstöd till 8 745 708 kronor. Som jämförelse kan lyftas att 98 ansökningar om sammanlagt 7 537 586 kronor inkom inför 2016. Att antalet ansökningar har halverats jämfört med förra året beror på att de nya riktlinjerna möjliggör ansökningar vid flera tillfällen under året. Den totala summan man ansökt om i år är 1 208 122 kronor högre än förra året.

I samband med denna ansökningsperiod har det inkommit kommentarer om att ansökningsformuläret inte upplevs som anpassat till personer med läs- och skrivsvårigheter. Ett flertal ansökningar som inkommit har varit bristfälliga eller inkompleta, vilket försvårat bedömningen av dessa. I samtliga bristfälliga ansökningar har sökande haft möjlighet att komplettera sin ansökan. Stora projektstödet och verksamhetsstödet är av omfattande karaktär och underlagen behöver innehålla genomarbetade verksamhetsbeskrivningar och budgetunderlag för att bedömningen skall kunna göras på goda grunder. Enheten har påbörjat en dialog med kulturaktörer för att kunna stötta personer med läs – och skrivsvårigheter och en översyn kommer att göras för att förenkla och förbättra ansökningsprocessen för att skapa rättssäkra underlag som inte är onödigt byråkratiska.

Förslag till fördelning

Förslaget till fördelning delas upp enligt följande;
lilla projektstödet, 76 000 kronor
stora projektstödet, 1 427 500 kronor
verksamhetsstödet, 1 218 000 kronor

Totalt fördelas 2 720 500 kronor för kulturstöd 2017, under ansökningsperiod 1.

Fördelningsprinciper

Av 42 inkomna ansökningar föreslås 34 beviljas hela eller delar av de belopp som söks. Fördelning utgår från riktlinjer för kulturstöd i Nacka, bilaga 2.

Projekt och verksamheter för barn, ungdomar och familjer har prioriterats, liksom även verksamheter och projekt som riktas till personer med funktionsvariationer. Som resultat av dessa prioriteringar kan fler ta del av Nackas kulturutbud och kreativt skapande för en bredare målgrupp möjliggörs. Vikten av ett rikt kulturliv i hela kommunen oavsett socioekonomiska eller geografiska faktorer har tagits i beaktande. Sökandes ambition att långsiktigt utveckla kulturverksamheter och möjliggöra delaktighet för Nackas medborgare har vägts in i bedömningen. Även värdet av återkommande och lokalt traditionsbundna evenemang har tagits hänsyn till vid fördelningen av kulturstödet.

Bedömning utifrån konstnärlig kvalitet har utgått främst från två kriterier;

- resultat/effekt av tidigare genomförda projekt
- kompetens i projektet, så som konstnärlig utbildning och/eller yrkeserfarenhet.

Utifrån de ansökningar som inkommit har en bredd i konstnärliga uttryck och utrymme för nya aktörer att ta del av kulturstöden eftersträvats. Där projekt blivit beviljade mindre summa än det sökta beloppet, har enheten haft dialog med en majoritet av sökande för att säkerhetsställa att projekt kan genomföras till den mindre summan.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ligger inom kulturnämndens budget. Det finns utrymme inom ramen för kulturnämndens budget att under 2017 bevilja stöd för en andra ansökningsperiod och för löpande handläggning av lilla projektstödet.

Konsekvenser för barn

Förslaget ger utrymme för barn och ungdomars möjlighet till kultur och kreativt skapande. Förslag av fördelning resulterar i att 55 % utdelas till barn-, ungdom- eller familjeprojekt/verksamheter.

Bilagor

1. Förslag till fördelning av kulturstöd 2017
2. Riktlinjer för kulturbidrag i Nacka

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Ulrika Westin
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

Förslag till fördelning av kulturstöd 2017

SAMMANSTÄLLNING

	<u>SÖKT BELOPP</u>	<u>FÖRSLAG TILL BEVILJAT BELOPP</u>
LILLA PROJEKTSTÖDET	252 000,00	76 000,00
STORA PROJEKTSTÖDET	5 074 708,00	1 427 500,00
VERKSAMHETSTÖDET	3 419 000,00	1 218 000,00
TOTALT	8 745 708,00	2 721 500,00

Förslag av beviljat belopp ingår 815 000 kronor till kultur-och industrihistoria

LILLA PROJEKTSTÖDET

<u>AKTÖR</u>	<u>SÖKT BELOPP</u>	<u>FÖRSLAG TILL BEVILJAT BELOPP</u>	<u>PROJEKT</u>
1 Samordnarna i Älta	7 000,00	7 000,00	Midsommardansen i Älta
2 Boo Kapells Vänner	23 000,00	9 000,00	2 st musikkvällar i Boo's kapell
3 Fisksätra Kulturförening	25 000,00	12 000,00	Barnboksförfattarmöte för barn och unga under 2017's skollov.
4 Bibliotekets Vänner i forum Nacka	25 000,00	18 000,00	3 st Författarmöten/samtal
5 Nacka hembygdsförening	10 000,00	10 000,00	Midsommarfirandet vi Nyckelviken
6 St Eriks orkesterförening	20 000,00	10 000,00	2 st konserter med klassiskmusik
7 Vävföreningen Sländan	22 000,00	10 000,00	Vävförening för bevara hantverkstradition. Bidrag till lokalhyra.
8 Afrikanska Nutida Konst & Kultur föreningen	120 000,00		0 Afrikansk ungdomskväll. Föreningen får stöd via stora projektstödet (Se nedan)
TOTAL SUMMA	252 000,00	76 000,00	

STORA PROJEKTSTÖDET

<u>AKTÖR</u>	<u>SÖKT BELOPP</u>	<u>FÖRSLAG TILL BEVILJAT BELOPP</u>	<u>PROJEKT</u>
1 Afghanska Penklubben	390 900,00	95 000,00	Filmfestival, konsert och konstutställning
2 Afrikansk Nutida Konst och KulturFörening	120 000,00	40 000,00	Afrikansk Ungdomskväll placerat på två av Nackas fritidsgårdar
3 Afrikansk Nutida kont och kulturförening	250 000,00	-	Afrikanska Kulturhuset i Nacka.
4 Animal Spirits	108 350,00	-	Projektet Hallways
5 Boo Folkets Hus	342 000,00	170 000,00	Del av stöd till: Drogfri kultur-valborg Orminge karnevalen Lördagsgodis (aktiviteter för barn) Utställning Orminge 50 år Scen 1 (Musikevenemang för ungdomar)
6 Circus Le Fou AB	200 000,00	-	Träning & öppet forum för cirkusartister
7 Darra Dans & Musik	200 000,00	30 000,00	Stöd till konsert på Ung Nacka 2017, ungdomsfestival.
8 Drömlokalen Ideell Förening	300 000,00	120 000,00	Öppet kreativt skapande för personer med funktionsvariationer.
9 Fisksätra folkets hus	350 000,00	135 000,00	Del av stöd till: Musikverksamheten Pod-radio Elektroniskmusik Internationella festen Eidfest

Förslag till fördelning av kulturstöd 2017

Sidan 24 av 187

		1 st barnföreläsningar	
10 Fisksätra kulturförening	36 000,00	12 000,00	2 st författarmöten/samtal
11 Forum Finntorp	64 500,00	30 000,00	Del av stöd till: Julmarknad Finntorp förr och nu, kursverksamhet om Kom och gör dagar, arrangerar Festival för Ryssberget och Japandagarna.
12 Föreningen Le Fou Cirkusskola	286 400,00	30 000,00	Öppen scen i Nacka
13 Musikkraften	200 000,00	70 000,00	Turnerande barnkonserter för skolor och familjer
14 Nacka kammarorkester	52 000,00	25 000,00	Konserter med klassisk musik
15 Nacka Riksteaterförening	85 000,00	37 000,00	2 stycken turnerande scenkonstföreläsningar
16 Nobelbergets Kulturförening	420 000,00	75 000,00	Konsertserie på Nobelberget
17 Perspektivkultur förening	6 000,00	-	Konstutställning och föreläsningar om litteratur och kultur
18 Radar Styled Novel	191 500,00	40 000,00	Förstudie för etablering av verksamhet av nycirkus i Nacka.
19 Selam	200 000,00	82 000,00	Del av stöd till: 2 st Barnkonserter Musikfestival
20 Studieförbundet	198 750,00	95 000,00	Öppet kreativt skapande för personer med funktionsvariationer.
21 Syntetiska kulturföreningen	200 000,00	-	Noden. Ett modernt, sekulärt församlingshem för människor som utövar deltagarkultur och andlighet.
22 Truls Nord	200 000,00	100 000,00	Känn Nacka, en taktill fotoutställning med motiv från Nackas medborgares favoritvyer.
23 Vibbarna	125 000,00	30 000,00	Danskväll för personer med funktionsvariationer
24 Älta Kulturförening	155 700,00	66 500,00	Del av stöd till: 2 st konserter 1 st teaterföreläsning 1 st LAN för ungdomar
25 Östermalms Enskilda Musikskola	200 000,00	35 000,00	Origami för matematiskt lärande
26 Love Enqvist	192 608,00	110 000,00	Kooperation, glömska, utopi. Konstutställning om Kooperationens historiska roll i Nacka.

TOTAL SUMMA 5 074 708,00 1 427 500,00

VERKSAMHETSTÖDET

<u>AKTÖR</u>	<u>SÖKT BELOPP</u>	<u>FÖRSLAG TILL BEVILJAT BELOPP</u>	<u>PROJEKT</u>
1 Konstnärernas kollektivverkstad	396 000,00	100 000,00	Driver verkstäder för konstnärer, formgivare och konsthantverkare.
2 Teater Fredag	700 000,00	300 000,00	Barnteater med fast scen i Saltsjöbaden.
3 Woland Presenterar	400 000,00	168 000,00	Skapar scenkonst, konstutställningar och konstnärresidens i Sickla.
4 Huset På Berget AB	865 000,00	-	Konsert-, kultur- och klubbverksamhet på Nobelberget
5 Föreningen Le Fou Cirkusskola	258 000,00	-	Cirkusskola
6 Föreningen Renqvists Verkstad	200 000,00	200 000,00	Driver skulptören Torsten Renqvist ateljé och verkstad. Tillgänglig ateljé och verksamheten till verksamma konstnärer och skolor.ska fortsätta vara en p
7 Syskonen Kajsa och Olle Nymans Kulturstiftelse	300 000,00	300 000,00	Att bevara och utveckla kulturmiljön på "Duvnäs gård", med tillhörande Olle Nymans ateljé och konstnärshem.
8 Föreningen Fisksätra museum	300 000,00	150 000,00	Fisksätra museum arbetar med utställningar och verksamhet kopplat till platsens globala kulturarv.

TOTAL SUMMA 3 419 000,00 1 218 000,00

Förslag till fördelning av kulturstöd 2017

Förslag till fördelning av kulturstöd 2017

Sidan 26 av 187

plats för konstnärer och konstnärligt skapande.

RIKTLINJE

Riktlinjer för kulturstöd

Dokumentets syfte

Dokumentet syftar till att reglera kulturnämndens fördelning av kulturstöd

Dokumentet gäller

Dokumentet gäller för kulturnämnden

Kulturstöd i Nacka

I Nacka syftar kulturstöden till att skapa bästa möjliga och långsiktigt hållbara förutsättningar för utveckling av ett kulturliv med hög kvalitet och en mångfald av möjligheter till möten mellan professionella kulturskapare, amatörverksamheter inom kulturområdet, kulturföreningar och Nackabor.

Kulturstöden ska bidra till ett kulturutbud i Nacka som uppfyller ett eller flera av följande kriterier:

Är nyskapande och utvecklar Nacka som kulturkommun

Är lättillgängligt för alla

Prioriterar barn och unga

Är av hög konstnärlig kvalitet

Möjliggör delaktighet för deltagare och medborgare

Tillgängliggör, utvecklar och bevarar Nackas rika kulturarv

Möjliggör kreativt skapande för alla

Utvecklas i samverkan mellan flera aktörer

Finansieras av flera offentliga eller privata aktörer

Ansökningar om kulturstöd bedöms och prioriteras utifrån ovanstående kriterier.

Tre typer av kulturstöd i Nacka

Lilla projektstödet

Lilla projektstödet syftar till att stödja genomförande av kulturevenemang eller kulturprojekt som är av engångskaraktär och av mindre ekonomisk eller tidsmässig omfattning. Stöd kan beviljas med högst 25 000 kr.

Lilla projektstödet är avsett att täcka organisationens kostnader för att genomföra ett öppet och publikt kulturevenemang. Exempel på kostnader som kan beviljas är kostnader för gage/arvoden, hyra av teknik, hyra av lokal, marknadsföring eller övriga genomförandekostnader.

Lilla projektstödet kan beviljas löpande under året.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
Kun 2016/60	2016-06-14	Kulturnämnden	Kulturnämnden	Direktör för kultur och fritid

Stora projektstödet

Stora projektstödet syftar till att stödja genomförande av kulturprojekt som är av mer omfattande ekonomisk eller tidsmässig karaktär och kan omfatta ett eller flera olika sammanhängande delar eller evenemang.

Stora projektstödet är avsett att täcka kostnader som uppstår inom projektets tidsram. Exempel på kostnader som kan beviljas är projektledare/konstnärlig ledare, gage, hyra av teknik, hyra av lokal, marknadsföring eller övriga i ansökan specificerade kostnader.

Stora projektstödet kan beviljas vid två tillfällen per år och endast i undantagsfall kan kulturnämnden bevilja ett högre projektstöd än 200 000 kronor per år. Stora projektstödet beviljas inte till kulturaktörer som beviljas verksamhetsstöd samma år.

Verksamhetsstöd

Verksamhetsstödet syftar till att ge kulturaktörer som producerar och/eller förmedlar kultur i Nacka möjlighet till långsiktig planering och förutsättningar för att driva och utveckla sin verksamhet. Verksamhetsstöd kan beviljas kulturaktörer som är professionellt verksamma inom konst- och kulturområdet och som bedriver en kontinuerlig verksamhet i Nacka.

Krav för verksamhetsstöd:

- Verksamheten ska vara av stabil, kontinuerlig och konstnärlig karaktär, bedrivs på professionell nivå och ha stor betydelse för Nackas kulturliv.
- Verksamheten ska vända sig till en offentlig publik i Nacka i form av till exempel konserter, festivaler, utställningar, föreställningar, uppläsningar eller visningar.
- Verksamheten ska ha professionella utövare knutna till sig. Till dessa räknas personer som genomgått konstnärlig högskoleutbildning, annan kulturell yrkesutbildning eller som har dokumenterad erfarenhet inom konst- och kulturområdet.
- Verksamheten ska beskrivas i form av en fullständig verksamhetsplan och budget samt en beskrivning av eventuella kommunalt finansierade uppdrag.

Ett års beviljat verksamhetsstöd innebär ingen garanti för fortsatt stöd. Stödet prövas årligen och bedömningen sker i konkurrens med andra sökande utifrån konstnärlig nivå och verksamhetsmässig utveckling. För att komma ifråga för verksamhetsstöd ska man ha varit verksam i Nacka i minst ett kalenderår innan stödet söks.

Verksamhetsstöd kan beviljas till kulturverksamhet som inte uppfyller samtliga krav, men som bedöms vara särskilt kulturpolitiskt värdefull för Nacka.

Verksamhetsstöd kan beviljas vid ett tillfälle per år och söks för nästkommande verksamhetsår. Verksamhetsstöd kan beviljas med högst 300 000 kronor och endast i undantagsfall kan högre belopp beviljas.

Allmänna villkor

Kulturstöd kan beviljas för projekt och verksamhet av kulturell karaktär och inom en mångfald av kulturella uttryck. Kulturstöd kan endast beviljas för projekt eller verksamhet som genomförs i Nacka, är publik och öppen för allmänheten och som bidrar till Nackas kulturliv. Kulturstöd beviljas i första hand till föreningar och organisationer vars säte och verksamheter är baserade i Nacka kommun, men även de som har sitt säte i andra kommuner kan beviljas stöd för att genomföra verksamhet eller projekt i Nacka.

Juridisk person med organisationsnummer, till exempel föreningar, bolag, stiftelser eller enskilda firmor kan beviljas kulturstöd. Kulturstöd beviljas till föreningar och andra typer av juridiska personer under förutsättning att projekt eller verksamhet anses vara ett allmänintresse genom att det är till nytta kommunmedlemmarna samt att det bidrar till utveckling av Nackas kulturliv och inte drivs i syfte att göra vinst.

Sökande ska driva projekt eller verksamhet i egen regi och ska följa de regler för bokföring, revision och redovisning som gäller för den bolagsform och verksamhetsomfattning bolaget, stiftelsen, den ideella organisationen eller den enskilda näringsidkaren har samt inneha plus- eller bankgirokonto.

Om projekt eller verksamhet som beviljats stöd skjuts upp eller förändras avsevärt ska kultur- och fritidsenheten meddelas och kulturnämnden förbehåller sig rätten att minska, inte betala ut återstående stöd alternativt begära återbetalning. Vid utebliven redovisning kan hela eller del av stödet komma att återkrävas av kulturnämnden och inga nya stöd beviljas. Om kultur- och fritidsenheten bedömer att mottagaren av stöd uppsåtligen lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för beslut kan hela eller del av stödet komma att återkrävas av kulturnämnden och inga nya stöd beviljas.

Stöd beviljas inte till:

- Fysisk person
- Politiska partier
- Verksamhet eller projekt med främst religiösa inslag
- Verksamhet eller projekt som är vinstdrivande
- Organisationer som motarbetar demokratin eller bedriver diskriminerande verksamhet
- Musikskoleverksamhet och regelrätt kulturkursverksamhet av kontinuerlig karaktär som finansieras inom ramen för kundvalssystem och kulturkursavtal i Nacka
- Kommunal organisation/huvudman

TJÄNSTESKRIVELSE KUN 2016/103

Kulturnämnden

Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av drift av museet Hamn i Nacka

Beslut

Kulturnämnden beslutar att inleda upphandling av drift av museet Hamn i enlighet med de ramar och förutsättningar som beskrivs i denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Det gällande avtalet för drift av museet Hamn löper ut och en upphandling behöver därför genomföras. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Utvärderingen sker endast på kvalitetskriterier då den årliga ersättningen är fast.

Ärendet

Driften av museet Hamn upphandlades under 2013 och avtal skrevs med nuvarande driftsaktör, för perioden 2014-2017. Då avtalet löper ut i slutet av 2017 behöver en ny upphandling av driften ske, vilket beslutades av kulturnämnden den 25 oktober 2016. Avtalstid föreslås bli 2018– 2022 med möjlighet till förlängning i 3+2 år.

Kulturnämndens beslutade den 25 oktober 2016 §69 den framtida inriktningen för museet Hamn, se bilaga till denna tjänsteskrivelse. Beskrivning av hur museet Hamn och dess utställningar ska förvaltas samt hur verksamheten kan vidareutvecklas kommer att ingå som grundläggande kvalitetskriterium för upphandlingen av ny driftsaktör och för att anbudet skall utvärderas vidare.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Anders Mebius	Kultur-och fritidsdirektör	Processägare
Nadia Izzat	Enhetschef	Resultatansvarig
Ulrika Westin	Utvecklingsledare	Projektledare
Kenneth Lindrooth	Entreprenadupphandlare	Upphandlingsansvarig

Marknadsanalys

Marknaden för att upphandla driftsaktörer av ett kommunalt museum bedöms som mycket liten. Inför upphandlingen behöver en slumrande marknad väckas och bedömningen är att det finns gott om kompetens men ingen vana att lägga anbud eller kunskap om att det finns möjlighet att lägga anbud. Den exakta utformningen av förfrågningsunderlaget i upphandlingen kan anpassas beroende på utfallet av de inspirationsträffar, möten och dialogträffar mellan potentiella driftsaktörer och kommunen som sker innan annonsering.

Inspirationsträffar och dialog sker mellan mitten av november och slutet av januari 2017. Informationsmaterial sprids i branschen genom press, fysiska besök, digitala kanaler samt annonsering.

Inköpsstrategi

Upphandlingen föreslås genomföras med det som i lagen om offentlig upphandling (LOU) kallas öppet förfarande. Vid öppet förfarande annonseras upphandlingen på kommunens hemsida, på upphandlingsverktyget e-avrop och på Tenders Europe Daily (TED) som är Europeiska Unionens officiella annonseringsverktyg för upphandlingar över tröskelvärdet. Tröskelvärdet för kontrakt är för närvarande 1 910 323 SEK och hela avtalsperioden ska räknas in i kontraktsvärdet, inklusive eventuella optioner. Alla intresserade leverantörer får tillgång till förfrågningsunderlaget och kan därmed lämna anbud. Efter att anbudena inkommit genomförs en kvalificering av leverantörerna och en utvärdering av anbudena. Vid öppet förfarande får den upphandlande myndigheten inte förhandla med anbudsgivarna.

Utvärdering görs av de anbud som klarat kvalificeringsfasen, som innebär att anbudslämnaren uppfyller de krav som lagen om offentlig upphandling påbjuder, genom att den årliga ersättningen för uppdraget vägs mot tre olika utvärderingskriterier med följande inbördes viktförhållande.

Utvärderingskriterier:

Område A. Verksamhetsplan	Vikt 50%
Område B. Organisation och kompetens	Vikt 30%
Område C. Innovation och utveckling	Vikt 20%

Utvärderingsmetoden bygger på monetär utvärdering med prissatt kvalitet. Anbudspriset blir ett jämförelsetal efter bedömning av anbudets kvalitet, där hög kvalitet ger minst procentuellt prispåslag. Lägst jämförelsetal är anbudsvinnare.

Alla anbudsgivare ska även göra en anbudspresentation utifrån en anvisad struktur.

Tidsplan

Nyckeldatum.

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		januari- september 2016	2016-09-10
Marknadsanalys		juni 2016- januari 2017	2017-01-31
Upphandling	Dokument	november 2016- mars 2017	2017-03-10
	Annons e-avrop, TED	40 dagars annonsering	2017-03-16
	Sista dag för frågor		2017-05-02
	Sista anbudsdag		2017-04-25
	Anbudsöppning		2017-04-26
	Utvärdering	27 dagars utvärdering	2017-05-23
	Tilldelning		2017-05-23
	Kontraktstilldelning	avtalsspärr minst 10 dagar	2017-06-08
Leveransprocess	Kontraktstecknande		2017-07-04
	Uppstartsmöten	mars 2018- december 2018	2018-12-31
Uppföljningsprocess	Kontraktsmöten ska hållas en gång per år	Kontraktsmöte 1.	2018-08-30
	Driftmöten ska hållas fyra gånger per år	Driftmöte 1	2018-03-31
		Driftmöte 2	2018-06-31
		Driftmöte 3	2018-09-31
		Driftmöte 4	2018-12-31

Särskilda hänsynstaganden

- Krav på praktikplatser finns med i förfrågningsunderlaget vilket innebär att anbudsgivaren ska kunna ta emot 1-2 praktikanter i perioder om 6 månader under avtalstiden.
- Miljökrav anpassade till upphandlingen.

Risker

Risk	Åtgärd
För få anbudsgivare	Dialog med och marknadsföring riktad till tänkbara aktörer i god tid innan upphandling startar.
Klargörande av nödvändiga infrastruktur för drift av museet	Nyttjanderättsavtal, gränsdragningslistor och inventarielistor ska tas fram i samarbete mellan ansvariga innan annonsering av upphandlingen.

Förslag till finansiering

Ersättning till driftsaktören består av två delar:

1. En fast basersättning för grundläggande drift om 2 miljoner kronor per år.
2. Möjlighet till ersättning för investeringar till utveckling och förnyelse av utställningar med upp till 200 000 kronor om året.

Leverantören kommer även ha möjlighet att ansöka om kulturstöd för specifika projekt enligt gällande riktlinjer för kulturstöd.

Den fasta ersättningen regleras årligen den 1 januari med början 2019-01-01 enligt fördelningen:

- 80 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt det av statistiska centralbyråns fastställda arbetskostnadsindex (AKI) för tjänstemän, anställda i privat sektor kolumn R (kultur, nöje, och fritid) med basår 2018 och basmånad juni.
- 20 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt konsumentprisindex (KPI) fastställda tal med basår 2018 och basmånad juni.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalstid föreslås bli 2018–2022 med möjlighet till förlängning i 3+2 år

Ersättning för 2018- 2022 beräknas till 12 miljoner kronor.

Ersättning för förlängning 3 år beräknas till 6,6 miljoner kr.

Ersättning för förlängning ytterligare 2 år beräknas till 4,4 miljoner kr.

Uppskattat sammanlagt värde för avtalet under avtalsperioden inklusive förlängningar är 23 miljoner kronor plus årlig indexuppräkning. Ny driftsaktör har möjlighet att i dialog med kommunen som beställare erhålla ekonomiskt stöd för investeringar och specifika innovativa utvecklingsprojekt. Dessutom tillkommer 250 000 kronor i direkta upphandlingskostnader form av konsulter och analyser.

Konsekvenser för barn

Barn och unga ska prioriteras tydligare i den framtida museiverksamheten. Fokus på barn och unga kommer att göra Nackas kulturarv mer tillgängligt för målgruppen. Genom att verksamheten utvecklas mot mer interaktion utökas även möjligheter för barn och unga att känna delaktighet och ägandeskap till museet. Utveckling av identitet och självkänsla påverkas positivt av att känna tillhörighet och stolthet i förhållande till den plats man räknar som sin hemmiljö.

Bilaga

Protokoll 25/10 2016 Kulturnämnden §69 inriktningsbeslut Hamn

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Westin
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

Plats och tid Nacka stadshus kl. 18.00 – 20.00

BESLUTANDE

Hans Peters (C) ordf
Oliver Rykatkin (M) 1:e v ordf
Monica Segerman (M)
Vilma Mori Aguilar (M)
Gertrud Lindgren (L)
Lydia Liu (KD)
Åsa Marnell (MP)
Fredrik Holmqvist (V)
Jonny Jergander (NL) (§ 63)
Kerstin Hedén (S) (§ 63)
Margareta Jonsson (NL) (§ 64-71)
Lovisa Emanuelsson (S) (§ 64-71)

ERSÄTTARE

Joel Stenberg (C)
Mathias Zachariassen (MP)
Lovisa Emanuelsson (S)
Rune Hemlin (M)
Agneta Lydig (M)
Adam Hofmann (M)
Tony Svedenfjord (L)
Margareta Jonsson (NL)

Övriga deltagare Anders Mebius, Nadia Izzat, Anna Hörnsten, Ulrika Westin, Lars Nilsson, Eleonora Vasi, Petra Huisman, Inga Lundén (§ 63), Katarina Friskman (§ 69)

Utses att justera Fredrik Holmqvist
Justeringsdatum 31 oktober 2016

Paragrafer §§ 63 - 71

Underskrifter Sekreterare

.....
Maria Baeva

Ordförande

.....
Hans Peters

Justerande

.....
Fredrik Holmqvist

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden**BEVIS OM ANSLAGSDAG**

Kulturnämndens protokoll är justerat
Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Sammanträdesdatum	25 oktober 2016
Anslaget sätts upp	1 november 2016
Anslaget tas ned	23 november 2016
Förvaringsplats för protokollet	Nacka stadshus

Underskrift

Nämndsekreterare Maria Baeva

Utdragsbestyrkande

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

Innehållsförteckning

- § 63 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Information/workshop inriktning på Nacka biblioteks framtid **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 64 KUN 2016/85 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Lån av elcykel på bibliotek **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 65 KUN 2016/87 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Reviderade specifika auktorisationsvillkor musikskolan **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 66 KUN 2016/89 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Nya taxor i Älta Kulturknut 2017..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 67 KUN 2016/29 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Nackas miljöprogram 2016-2030 i fokus, särskilt de kulturella ekosystemtjänsterna **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 68 KUN 2016/56 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Skapa fler ateljéer och inför ateljéstöd till Nackas professionellt verksamma konstnärer och konsthantverkare **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 69 KUN 2016/77 4
Inriktning för verksamheten vid museet Hamn 2018-2022 samt upphandling av drift.....4
Anmälningar och delegationsbeslut **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 71 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Övriga frågor..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69

KUN 2016/77

Inriktning för verksamheten vid museet Hamn 2018-2022 samt upphandling av drift

Beslut

1. Kulturnämnden beslutar att upphandla drift av museet Hamns verksamhet för perioden 2018-2022.
2. Kulturnämnden beslutar att museets verksamhet under 2018 till och med 2022 ska inriktas mot:
 - Att bibehålla karaktären av slagfältsmuseum.
 - Att bibehålla och utveckla kontakterna mot universitets- och forskarvärlden.
 - Att omfatta dåtids-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv och möjliggöra tillfälliga utställningar
 - Att visa upp samlingar.
 - Att 300-årsminnet av slaget vid Stäket lyfts fram och uppmärksammas.
 - Att bredda mot målgruppen barn och unga men också fortsätta att attrahera och ge utrymme för målgrupperna inom nuvarande verksamhet.
 - Att vara en mötesplats med viss utökad verksamhet jämfört med idag
 - Att ha en samordnande roll i kulturarvsarbetet i Nacka
 - Att genom digitalisering utveckla museets utbud som komplement till den fysiska utställningsverksamheten.
 - Att samverka med föreningsliv, näringsliv och andra intressenter i Fisksätra och övriga Nacka ska stimuleras, i syfte att utveckla verksamheten och sprida kunskap om museet.
 - Att samverka med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften.
 - Att de föreslagna ökade kostnaderna om 1,3 mkr ska ses över i syfte att läggas på en lägre nivå och det ska framgå i nämndens budget att det tas ur nämndens anslag för ”industrikulturarvet”.
 - Att undersöka möjligheter till utökade öppettider

Ärendet

Driften av museet Hamn upphandlades för 3 år sedan och avtal skrevs med Emotion AB, nuvarande driftsaktör, för perioden 2014-2017. Då avtalet löper ut i slutet av 2017 behöver en ny upphandling av driften ske. Inför upphandlingen föreslås en inriktningen för museet som kommer styra verksamhetsutvecklingen. Museet Hamns inriktning ska omfatta ett dåtids-, samtids- såväl som ett framtidsperspektiv samt bidra till att skapa förutsättningar för hållbarhet, förståelse, meningsskapande och dialog om Nacka förr, nu och i framtiden. Slaget vid Stäket, Fisksätra och det framtida Nacka ska symboliskt hålla ihop verksamheten

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

utifrån de tre tidsperspektiven. Museet ska utvecklas till en mötesplats och vara öppet hela året. Verksamheten ska prioritera barn, unga och samverka med skolan. I uppdraget ingår också att visa samlingarna och att anta en samordnande roll inom kulturarvsarbetet i Nacka. Den framtida verksamheten ska utnyttja digitaliseringens möjligheter för att nå nya målgrupper och vara en framtidsinriktad kulturarvsaktör digitalt såväl som analogt. Verksamheten ska följa med omvärldsförändringar och trender som pekar på behov av fler öppna och lättillgängliga mötesplatser, möta ett växande intresse för kulturarv, mer deltagarinvolvering och samt inkludera samtidens berättelser för att skapa förståelse för vad som är ett arv och ett blivande kulturarv.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 15 september 2016

Bilaga 1: Kulturarv Nacka - en omvärldsanalys framåt 2030

Yrkanden

Ordförande Hans Peters (C), Oliver Rykatkin (M), Gertrud Lindgren (L) och Lydia Liu (KD) yrkade gemensamt att kulturkommittén beslutar att anta punkt 2 i följande lydelse:

Kulturkommittén beslutar att museets verksamhet under 2018-2022 ska inriktas mot:

- Att bibehålla karaktären av slagfältsmuseum.
- Att bibehålla och utveckla kontakterna mot universitets- och forskarvärlden.
- Att omfatta dåtids-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv och möjliggöra tillfälliga utställningar
- Att visa upp samlingar.
- Att 300-årsminnet av slaget vid Stäket lyfts fram och uppmärksammas.
- Att bredda mot målgruppen barn och unga men också fortsätta att attrahera och ge utrymme för målgrupperna inom nuvarande verksamhet.
- Att vara en mötesplats med viss utökad verksamhet jämfört med idag
- Att ha en samordnande roll i kulturarvsarbetet i Nacka
- Att genom digitalisering utveckla museets utbud som komplement till den fysiska utställningsverksamheten.
- Att samverka med föreningsliv, näringsliv och andra intressenter i Fisksätra och övriga Nacka ska stimuleras, i syfte att utveckla verksamheten och sprida kunskap om museet.
- Att samverka med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften.
- Att de föreslagna ökade kostnaderna om 1,3 mkr ska ses över i syfte att läggas på en lägre nivå och det ska framgå i nämndens budget att det tas ur nämndens anslag för ”industrikulturarvet”.
- Att undersöka möjligheter till utökade öppettider.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

Åsa Marnell (MP) yrkade avslag på Alliansens gemensamma ändringsyrkande.

Åsa Marnell (MP) yrkade vidare, med instämmande av Lovisa Emanuelsson (S), Fredrik Holmqvist (V) och Margareta Jonsson (NL), avslag på punkt 1 i tjänsteskrivelsens förslag till beslut om att upphandla drift av museets HAMNs verksamhet.

Åsa Marnell (MP) yrkade vidare, med instämmande av Lovisa Emanuelsson (S) och Fredrik Holmqvist (V), bifall till punkt 2 i tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Margareta Jonsson (NL) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att kompletteras med synpunkter från befintliga aktörer i Hamn.

Beslutsgång

Ordförande Hans Peters (C) ställde först Margareta Jonssons (NL) återremissyrkande mot avslag och fann att nämnden hade avslagit återremissyrkandet. Ärendet skulle behandlas vid dagens sammanträde.

Därefter ställde Hans Peters (C) den första beslutspunkten i kultur- och fritidsenhetens förslag till beslut om att upphandla drift av museets verksamhet mot Åsa Marnells (MP) avslagsyrkande och fann att nämnden hade bifallit kultur- och fritidsenhetens förslag till beslut.

Med avslag på Åsa Marnells (MP) bifallsyrkande beslutade nämnden att avslå den andra beslutspunkten i kultur- och fritidsenhetens förslag gällande inriktning av museets verksamhet.

Slutligen ställde Hans Peters (C) Alliansens ändringsyrkande mot Åsa Marnells (MP) avslagsyrkande och fann att nämnden har bifallit Alliansens ändringsyrkande.

Reservationer

Lovisa Emanuelsson (S) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Socialdemokraterna i Nacka är för att museet Hamn som skildrar dåtid-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv bör drivas i kommunal drift. Den nuvarande entreprenören har efter ett treårigt arbete sagt upp driften av museet och museets framtid kommer nu upphandlas. Socialdemokraterna anser att det är viktigt att Hamn som en viktig aktör för att föra fram Nackas lokala historia och kulturarv finns till för medborgarna och att det finns en långsiktig ambition i

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

samhällsbygget. Nackas kulturarv är för viktig för att läggs ut på entreprenad. Det finns även synergier att vinna på att lägga museet i kommunal drift, genom att långsiktig samarbeten kan säkerhetsställas mellan exempelvis museet och skolor i Nacka.

Det är beklämmande att alliansens kulturpolitiker med sitt tilläggsyrkanden vill skära ner på medborgarnas tillgång till sitt kulturarv genom att minska anslaget och kulturbudgeten trots tjänstemännens beräkningar.

I alliansens tilläggsyrkande finns risk för detaljstyra verksamheten. Det är inte en kulturpolitikens plats att tala om för en verksamhet hur de ska uppfylla sitt uppdrag utan att formulera vad uppdraget är. Det står bland annat i alliansen tilläggsyrkande att ”samverkan med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften”. Socialdemokrater välkomnar att det sker samarbeten mellan verksamheter och kommersiella aktörer men det är inte kommunpolitikens jobb att detaljstyra vilka kommersiella aktörer en verksamhet bör och inte bör samarbeta med. Vi står också fast att tjänstemännen gjort en rättvis beskrivning av Hamns verksamhets inriktning under 2018 till och med 2022 där det finns tydliga inriktningar.”

Fredrik Holmqvist (V) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Museet HAMN i Fisksätra behöver få ett långsiktigt stöd genom kommunal drift. Det är ett nytänkande och lekfullt slagfältsmuseum, med en levande utställning om Sveriges mest tätbefolkade ort. Vi vill att kopplingen till dagens samhälle förstärks ytterligare, både genom innehåll och samverkan. Vi vill att tillräckliga medel och resurser tillförs för att låta museets potential nå ut i såväl lokalsamhället som i omvärld.

Framförallt är det viktigt att den kompetens, erfarenhet och engagemang som finns i museiledning tillvaratas i utvecklingsarbetet. Museet skall vara en integrerad del av kommunen, inte en motpart vid förhandlingsbordet – eller som nu, inte ens inbjudits att vara med och diskutera museets framtida inriktning.

Därför reserverar Vänsterpartiet sig mot beslutet.”

Åsa Marnell (MP) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Alliansens tilläggsyrkande kring museets framtida verksamhet betyder i realiteten att alliansen drar ned kulturbudgeten med sitt nu beslutade förslag. Det här gör Miljöpartiet

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

beklämda. Alliansen skulle istället kunna visa en viljeriktning och en ambition för museet HAMNs framtida verksamhet.

Miljöpartiet vill att museet HAMN är en inkluderande kulturarvsaktör i Nacka. Kulturarv omfattar både materiella och immateriella lämningar liksom historiska och nutida föreställningar om dessa. Kulturarv är aldrig något fast utan skapas och används för olika syften. Både gemenskap och konflikter kan uppstå när föremål, platser eller händelser lyfts fram som ett viktigt kulturarv. Den som kan göra anspråk på historien, kan göra anspråk på framtiden. Arbetet med att bevara vårt kulturarv ska utgå från jämställdhet, normkritiska perspektiv och mångfald.

Miljöpartiet anser att kulturarv ska skapa gemenskap och öppenhet i vårt gemensamma samhällsbygge, därför är det viktigt att kulturarvet är inkluderande dvs att alla i Nacka känner att de är en del av kulturarvet. Det är ett viktigt arbete att tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och museet HAMN är där kommunens viktigaste aktör. Museet HAMN ska lyfta fram och vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete. Museet ska få ett utökad uppdrag att arbeta med kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella, utifrån jämställdhet, normkritiskt perspektiv och mångfald. Vi vill att museet ska ha ett aktivt arbete gentemot alla Nackas skolor för att kommunens elever ska kunna ta del av museets utställningar och andra verksamheter. Hembygdsgårdarna i Nacka är också betydelsefulla för det långsiktiga kulturarvsarbetet, särskilt då med det lokala närområdets historia i fokus. I museet HAMNs utökade uppdrag ingår också att samverka med Nackas hembygdsgårdar.

Miljöpartiet vill att kommunens museum HAMN ska drivas av kommunen istället för att låta en entreprenör sköta verksamheten. Vi vill riva upp beslutet att lägga ut museets drift på en entreprenör. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur museet sköts.”

Protokollsanteckningar

Margareta Jonsson (NL) lät anteckna följande till protokollet.

”Nacka säger sig vilja ta tillvara på individens egen kunskap, förmåga och kompetens. Bakgrunden till den tjänsteskrivelse som ligger till bas för förslag till beslut visar på stora brister i förankring bland viktiga nyckelpersoner i verksamheten och i Fisksättrasamhället i övrigt. Nackalistan yrkar på ett tillägg i materialet efter ett förankringsarbete där de nu aktiva aktörerna i Hamn också får komma till tals och komplettera med hur de ser på kommande utveckling av verksamheten.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-06-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/59

Kulturnämnden

Förslag att ta bort avgiften för hyra av vuxenfilm på biblioteken

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden beslutar att ta bort avgiften för lån av filmer och Tv-spel på biblioteken.
2. Kulturnämnden beslutar att avgiften för lån av filmer och Tv-spel tas bort från och med den 1 januari 2017.

Sammanfattning

Ett avtal mellan Svenska kommunförbundet och Sveriges videodistributörers förening i början av 1990-talet (cirkulär 1990:111) möjliggjorde att biblioteken i Sverige kunde köpa in spelfilmer för att låna/hyra ut dessa. På den dåvarande kulturnämndens begäran började det köpas in filmer till biblioteken i Nacka. Kulturnämnden bestämde avgiften för lån av spelfilm till 20 kronor medan faktafilm och barnfilm var gratis. Anledningen till en avgift på 20 kronor var för att biblioteken skulle förhålla sig konkurrensneutrala till de privata videouthyrarna samt för att få in pengar för att finansiera nya filmer. Idag finns det ingen konkurrenssituation till de privata videouthyrarna utan filmer tillgängliggörs på andra sätt, till exempel genom nedladdning och streaming. Bibliotekens utbud av filmer kan därmed mer ses som ett komplement än som en konkurrerande verksamhet till de privata distributörerna. Avgifter på medier hindrar användarnas fria tillgång till bibliotekens medieresurs. Om avgifterna försvinner kommer troligtvis utlånen öka och detta kommer kompensera för bibliotekens intäktsbortfall.

Ärendet

Ärendet initierades genom förslag från Dieselverkstaden, Saltsjöbaden och Älta bibliotek om att bort avgiften för hyra av filmer för vuxna. se bilaga 1.

Bakgrund

Ett avtal mellan Svenska kommunförbundet och Sveriges videodistributörers förening (cirkulär 1990:111) möjliggjorde att biblioteken i Sverige kunde köpa in spelfilmer för att låna/hyra ut dessa. På den dåvarande kulturnämndens begäran började det köpas in filmer till biblioteken i Nacka. Forumbiblioteket var först med utlån av VHS 1989, därefter följde Orminge bibliotek och senare övriga bibliotek. Kulturnämnden bestämde avgiften för lån av spelfilm till 20 kronor medan faktafilm och barnfilm var gratis. Lånetiden för spelfilm och barnfilm var 3 dagar medan faktafilm hade en lånetid på 14 dagar. Skälet till att avgiften var att biblioteken skulle förhålla sig konkurrensneutrala till de privata videouthyrarna samt för att få in pengar för att finansiera nya filmer. På den tiden var avgifter det enda sättet för biblioteken att få extra intäkter till verksamheten vid sidan av anslag från kulturnämnden. År 2012 tillkom det en avgift på 20 kronor för Tv-spel vuxna.

Statistik tabell I

Video lån vuxenmedia 2015

Bibliotek	Antal lån	Intäkt
Diesel	2854	57080
Fisksätra	630	12600
Nacka Forum	2720	54400
Orminge	1346	26920
Saltsjöbaden	941	18820
Älta	1305	26100
Summa	9796	195920

Dieselbiblioteken	5100	102000
Kommunala biblioteken	4696	93920

Allmänt

En av de centrala bestämmelserna i bibliotekslagen är den om avgiftsfrihet. I lagen sägs att allmänheten vid folkbiblioteken avgiftsfritt ska få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur oavsett publiceringsform, det vill säga oavsett om den tillhandahålls i fysisk form eller digitalt som till exempel en e-bok. Skälet till att avgifter inte får förekomma är att de hindrar användarnas fria tillgång till bibliotekens resurser. Ordet litteratur i bestämmelsen innefattar både skön- och facklitteratur och avser alla olika tekniska format. Däremot får avgifter tas ut för till exempel film, musik och dataspel. Nacka kommuns biblioteksstrategi betonar vikten av att kunna låna medier kostnadsfritt. De enda medier på Nackas bibliotek som har en avgift på utlån är filmer och Tv-spel för vuxna. Alla medietyper på biblioteken oavsett publiceringsform är likvärdiga och det är användaren som styr vilken medietyp som ska användas. Avgifter på medier hindrar användarnas fria tillgång till bibliotekens medieresurs.

De kommunalt drivna biblioteken ser gärna att avgiften behålls då denna är en intäkt för

införskaffandet av nya filmer. Om avgifterna försvinner kommer dock utlånen troligtvis att öka och detta kommer kompensera för bibliotekens intäktsbortfall. Idag finns inte konkurrenssituationen till de privata videouthyrarna utan filmer tillgängliggörs på andra sätt t.ex. genom nedladdning och streaming. Bibliotekens utbud av filmer kan därmed ses mer som ett komplement än som en konkurrerande verksamhet till privata distributörerna.

Ekonomiska konsekvenser

Det är troligt att utlåning av DVD-filmer kommer att öka, vilket innebär en ökad kostnad för kulturnämnden på 200 000 kronor.

Konsekvenser för barn

Förslaget innebär att ett bredare utbud av media görs tillgängligt för ungdomar och unga vuxna från 16 år. Vägen till att öka läskunnighet och lusten att läsa går via olika former av media. Ett sätt att nå unga är att använda filmer och bilder. Det är kombination av de två formerna, film och böcker, som tillsammans utgör en viktig förutsättning för att ge dagens unga ett eget språk. Forskning visar att arbete med rörlig bild kan påverka ungas läsutveckling positivt. I Storbritannien till exempel, är British Film Institute involverad i ett projekt som bland annat går ut på koppla ihop mediepedagogik och litteraturpedagogik. Och i en rapport som de kallar Moving Literacy On så visar två forskare hur unga har visat påtagligt ökad läsförståelse genom att arbeta med film och rörlig bild.

Bilaga

1. Förslag från Dieselbiblioteken ta bort avgift för lån av DVD-filmer

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten

Till kulturnämnden!

Dieselvekstaden, Saltsjöbaden och Älta bibliotek föreslår kulturnämnden av ta bort avgiften för hyra av vuxen-DVD, spelfilmer.

Idag kostar det besökaren 20 kronor att hyra en spelfilm för en vecka.

Vi tycker att den här avgiften är "förlegad": med dagens teknik kan de flesta på olika sätt ladda ner de filmer man vill se. Kvarstår de som har en DVD-spelare att tillgå och vill titta på en film.

Vi ser det här som en demokratifråga, vi ser också filmen som ett media som alla andra och därmed borde det vara gratis att låna.

En annan aspekt är det som vi kallar "det nollhinderande biblioteket" där vi investerat i teknik som gör att våra besökare lånar och lämnar själva på biblioteket. Att hyra en film innebär därför att en betalning ska göras till bibliotekspersonalen.

Vi tror att avgiftsfria spelfilmer kommer ge en ökad omsättning, där fler lånar hem mer än en film, vilket då gör att vi får mer ersättning (18 kr per lån).

Vi har diskuterat våra önskemål och argument med de kommunala biblioteken där man håller med oss i sak men inte är villiga att göra en gemensam skrivelse till kulturnämnden, de vill i dagsläget inte ta bort avgiften.

Vi har informerat de kommunala biblioteken om att vi trots olika åsikter kommer att framföra vårt förslag till kulturnämnden.

Nacka 2016-05-23

För Dieselvekstaden, Saltsjöbaden och Älta bibliotek

Ann-Sofie Zeisig

Dieselvekstadens bibliotek AB

Telefon: 08-718 79 45 / 08-718 86 00

Faktura: Dieselvekstadens bibliotek AB
Marcusplatsen 17, 131 54 Nacka

Org.nr.: 556913-9503

Bankgiro: 5864-2612

Web: www.dvbib.se

2016-11-19

PM

Lotta Wirma

Kultur- och fritidsenheten

Kulturnämnden

Tillägg till förslaget att ta bort avgiften för hyra av vuxenfilm på biblioteken

Ekonomiska konsekvenser

För nämndens information beviljade inte kommunfullmäktige det begärda budgetutrymmet om 200 tusen kronor för att finansiera detta förslag.

Lotta Wirma
Controller
Controllerenheten

2016-11-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/41

Kulturnämnden

Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av drift av biblioteken i Nacka

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att inleda upphandling av driften av kommunens bibliotek enligt de ramar och förutsättningar som beskrivs i denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

De gällande avtalen för drift av biblioteken löper ut och en upphandling behöver därför genomföras. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Utvärderingen sker endast på kvalitetskriterier då den årliga ersättningen är fast.

Ärendet

Driften av biblioteksverksamheten upphandlades 2012 och avtal skrevs med nuvarande driftsaktörer för perioden 1 januari 2013 till 31 december 2016 med möjlighet till förlängning ett år i taget, som längst till 2018. Kulturnämnden beslutade att förlänga biblioteksavtalen med två år, KUN 2015/26-880. Kulturnämnden beslutade den 14 juni 2016, KUN 2016/41, att driften av kommunens bibliotek ska upphandlas samt att nämnden ska ta ställning till omfattning, tillvägagångssätt och nytt finansieringssystem. Bibliotekslagen, Nacka kommuns bibliotekstrategi och medieplan samt andra dokument för biblioteksverksamhet är styrande för upphandlingen. Beskrivning av hur nuvarande biblioteksverksamheten ska drivas och utvecklas kommer att ingå som grundläggande kvalitetskriterium för upphandlingen av nya driftsaktörer. I oktober hade politikerna i kulturnämnden workshop om bibliotekens framtid. Materialet från workshopen blir en del av den övergripande beskrivningen av uppdraget.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Anders Mebius	Kultur-och fritidsdirektör	Processägare
Nadia Izzat	Enhetschef	Resultatansvarig
Lars Nilsson	Sakkunnig bibliotek	Projektledare
Kenneth Lindrooth	Entreprenadupphandlare	Upphandlingsansvarig

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Marknaden är begränsad då upphandling av biblioteksdrift bara gjorts en gång tidigare i Sverige. Det finns kulturentreprenörer och personer med erfarenhet av biblioteksverksamhet som skulle kunna driva bibliotek, därför är det viktigt att

marknadsföra upphandlingen. Inspirationsträffar och dialog med marknadens aktörer sker från mitten av november till slutet av januari 2017, innan upphandlingen utannonseras.

Biblioteken bedrivs idag av två upphandlade aktörer, med tre bibliotek hos vardera. Diesilverkstadens Bibliotek AB driver biblioteken i Diesilverkstaden, Älta och Saltsjöbaden. Nacka kommun driver biblioteken i Nacka Forum, Orminge och Fisksätra. Det finns synergieffekter av att bedriva flera bibliotek bland annat besparing i personal och samkörning av vissa kostnader. Då det är en liten marknad med få aktörer är det viktigt att göra upphandlingen attraktiv. Ett sätt är att ge möjlighet att driva flera bibliotek. Samtidigt vill kommunen försäkra sig om att anbudsgivaren inte enbart lägger bud på de största biblioteken, Nacka Forum och Diesilverkstaden.

Enheten föreslår därför följande grupperingar:

- Diesilverkstaden, Älta och Saltsjöbaden
- Nacka Forum, Fisksätra och Orminge

Enheten föreslår att anbud enbart kan läggas på endera gruppering.

Om nämnden beslutar att öppna nya bibliotek under avtalsperioden kommer de vinnande leverantörerna att ha option att lägga bud på dessa bibliotek.

Upphandlingsförfarande

Upphandlingen föreslås genomföras med det som i lagen om offentlig upphandling (LOU) kallas öppet förfarande. Vid öppet förfarande annonseras upphandlingen på kommunens hemsida, på upphandlingsverktyget e-avrop och på Tenders Europe Daily som är Europeiska Unionens officiella annonseringsverktyg för upphandlingar över tröskelvärdet. Tröskelvärdet för kontrakt är för närvarande 1 910 323 SEK och hela avtalsperioden ska räknas in i kontraktsvärdet, inklusive eventuella optioner. Alla intresserade leverantörer får tillgång till förfrågningsunderlaget och kan därmed lämna anbud. Efter att anbuden inkommit genomförs en kvalificering av leverantörerna och en utvärdering av anbuden. Vid öppet förfarande får den upphandlande myndigheten inte förhandla med anbudsgivarna. Enligt kommunens styrmodell upphandlas samtliga bibliotek. Utvärdering görs av de anbud som klarat kvalificeringsfasen genom att den årliga ersättningen för uppdraget vägs mot tre olika utvärderingskriterier med följande inbördes viktförhållande.

Utvärderingskriterier:

Område A. Verksamhetsplan	Vikt 50%
Område B. Organisation och kompetens	Vikt 30%
Område C. Innovation och utveckling	Vikt 20%

Alla anbudsgivaren ska även göra en anbudspresentation utifrån en anvisad struktur.

Tidsplan

Nyckeldatum

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		januari- juni 2016	2016-06-10
Marknadsanalys		maj 2016- januari 2017	2017-01-31
Upphandling	Dokument	november 2016- mars 2017	2017-03-16
	Annons e-avrop, TED	56 dagars annonsering	2017-03-16
	Sista dag för frågor		2017-05-02
	Sista anbudsdag		2017-05-11
	Anbudsöppning		2017-05-12
	Utvärdering	38 dagars utvärdering	2017-06-20
	Tilldelning		2017-06-20
	Kontraktstilldelning	avtalsspärr minst 10 dagar	2017-07-04
Leveransprocess	Kontraktstecknande		2017-07-04
	Uppstartsmöten	mars 2018- december 2018	2018-12-31
Uppföljningsprocess	Kontraktsmöten ska hållas en gång per år	Kontraktsmöte 1.	2019-08-30
	Driftmöten ska hållas fyra gånger per år	Driftmöte 1	2019-03-31
		Driftmöte 2	2019-06-31
		Driftmöte 3	2019-09-31
	Driftmöte 4	2019-12-31	

Särskilda hänsynstaganden

- Krav på praktikplatser finns med i förfrågningsunderlaget vilket innebär att anbudsgivaren löpande ska kunna ta emot 1-2 praktikanter i 6 månaders-perioder under avtalstiden.
- Miljökrav anpassade till upphandlingen.

Risker

Risk	Åtgärd
För få anbudsgivare	Dialog med och marknadsföring riktad till tänkbara aktörer i god tid innan upphandling startar.
Flytt av befintliga bibliotek under avtalsperioden kan skapa oro	Ta fram en process med lokalenheten där biblioteksleverantören står skadelös under om byggnation och flytt.

Finansieringsmodell för biblioteken

Nuvarande finansieringsmodell baserar sig på öppettimmar och utlån. Modellen har ett tak som gör att leverantörerna når maximal ersättning för hur mycket de kan utöka sin öppettider och få en fortsatt högre ersättning. Detta har föranlett en diskussion om huruvida bibliotekens tillgänglighet begränsas genom att inte få ersättning vilket direkt strider mot intentionen i modellen. I den förra upphandlingen lades stort fokus på innovation, men finansieringsmodell gav lite utrymme för det.

I föreslagen finansieringsmodell, bilaga 1, läggs ansvaret för verksamheten i större utsträckning på leverantörerna. Biblioteken får större valfrihet att styra sin verksamhet i fråga om aktiviteter, öppethållande och personal. Kommunen ställer krav på öppethållande, men knyter inte ersättningen till givna timmar, det är upp till leverantör att ha attraktiva öppettider och en attraktiv programidé med kompetent och engagerad personal. Leverantören hålls ansvarig för uppfyllnad av löften presenterade i upphandlingen genom uppföljning och kvalitetskontroll samtidigt som kommunen har en finansieringsmodell med kostnadskontroll.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattat sammanlagt värde för avtalen under hela avtalsperioden på 4 år inklusive förlängning 2+2 år för dessa avtal är cirka 257 miljoner kronor, projektkostnader för upphandling beräknas till 300 tusen kronor. Kulturnämndens totala kostnad för biblioteken enligt föreslagen finansieringsmodell beräknas 2019 till 45,7 miljoner kronor vilket ligger inom beslutad ram i mål och budget 2017-2019, kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll, 2016-06-20 § 218.

Konsekvenser för barn

Finansieringsmodellens innovationspott ökar möjligheten för leverantörerna att stimulera barn till läslust och bidra till barns språk-, skriv- och läsutveckling. Biblioteken ska oberoende av vem som driver verksamheten hålla en hög kvalitetsnivå och vara attraktiva och viktiga mötesplatser för barn och ungdomar i Nacka kommun.

Bilaga

1. Finansieringsmodell 2016-11-19

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten

2016-11-19

PM

Lotta Wirma

Kultur- och fritidsenheten

Kulturnämnden

Finansieringsmodell för biblioteken i Nacka

Nuvarande finansieringsmodell baserar sig på öppettimmar och utlån. Modellen har ett tak som gör att anordnarna når maximal ersättning för hur mycket de kan utöka sina öppettider och få en fortsatt högre ersättning. Detta har föranlett en diskussion om huruvida bibliotekens tillgänglighet begränsas. I den förra upphandlingen lades stort fokus på innovation, men finansieringsmodell gav lite utrymme för det.

I föreslagna finansieringsmodell ges större utrymme för anordnarna att påverka verksamheten. Anordnaren hålls ansvarig för uppfyllnad av löften presenterade i upphandlingen genom uppföljning och kvalitetskontroll, samtidigt som kommunen har en finansieringsmodell med kostnadskontroll.

Den föreslagna modellen består av tre delar, en fast del, en rörlig del samt en innovationspott. Syftet med modellen är att vara transparent, konkurrensneutral och ta hänsyn till de olika bibliotekens förutsättningar. Kostnader för vissa övergripande tjänster föreslås fortsatt ligga på nämndens ansvar såsom hyra för lokaler och infrastruktur, biblioteksgemensamma databaser, kostnader för e-lån till leverantörer av e-böcker samt driftkostnad för bibliotekens gemensamma webbportal ([inteej](#) utveckling och uppdateringar)

Utöver bibliotekersättningen har anordnarna uppdrag från Nacka kommuns kontaktcenter. De grund- och gymnasieskolor som efterfrågar bibliotekens tjänster och utbud under skoltid ska teckna överenskommelser/avtal med respektive bibliotek.

1. Fast ersättning

Den fasta delen består av tre delar:

1. en basersättning som är densamma för varje bibliotek,
2. en socioekonomisk ersättning baserat på bedömningen av varje biblioteks upptagningsområde och utmaningar,
3. samt en besöksrelaterad ersättning som bygger på statistik på antal besökare från år 2011 till år 2015, där antalet besökare per bibliotek i förhållande till totalt antal besökare under hela perioden ligger som bas. Statistiken visar att det förekommer små skillnader i besöksfördelningen över tid även om mätmetoderna har varierat.

Ersättningen räknas upp med index varje år.

Den fasta ersättningen kommer att regleras årligen den 1 januari med början 2020-01-01 enligt fördelningen:

- 80 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt det av statistiska centralbyråns fastställda arbetskostnadsindex (AKI) för tjänstemän, anställda i privat sektor kolumn R (kultur, nöje, och fritid) med basår 2018 och basmånad juni.
- 20 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt konsumentprisindex (KPI) fastställda tal med basår 2018 och basmånad juni.

4. Rörlig ersättning

- a. 10 kronor per utlån, alla media
- b. E-lån fördelas procentuellt enligt fysiska utlån tills det att en teknisk lösning för faktisk fördelning finns på plats
- c. Bonus på utlån av barn- och ungdomsmedia vid ökning mot 2018 års utlån
 - i. Ökning upp till 5% ersätts utöver 10 kronor med 5 kronor
 - ii. Ökning över 5% ersätts utöver 10 kronor med 10 kronor
- d. Korslån
 - i. Utlånande bibliotek ersätts med 5 kr
 - ii. Bibliotek som äger media, ersätts med 5 kr

För att motivera anordnarna att hålla en attraktiv mediesamling kommer en del av ersättning vara knuten till utlån. I och med denna modell kommer de 700 tusen kronor som särskilt anslagits årligen att permanentas och ingå i den löpande budgeten.

Korslån kommer att ersättas med 5 kronor till det utlånande biblioteket och 5 kronor till det bibliotek som äger mediet. Detta regleras kvartalsvis genom avräkning via kulturnämnden. Vidare föreslås även en bonusdel för att premiera fortsatt arbete för utökad utlåning.

5. Innovationspott

Anordnarna kan söka medel för specifika projekt från innovationspotten. Medel kan anslås upp till tre år och betalas ut årsvis. Särskilda riktlinjer för dessa medel ska tas fram med grund i innovation, biblioteksstrategin, inkludering och våra särskilda fokusgrupper.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattat sammanlagt värde för avtalen under hela avtalsperioden på 4 år inklusive förlängning 2+2 år för dessa avtal är cirka 257 miljoner kronor. Kulturnämndens totala kostnad för biblioteken enligt föreslagen finansieringsmodell beräknas 2019 till 45,7 miljoner kronor vilket ligger inom beslutad ram i mål och budget 2017-2019. (Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll, 2016-06-20 § 218).

Lotta Wirma
Controller
Controllerenheten

2016-11-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/102

Kulturnämnden

Yttrande över detaljplan för Nya gatan, stadshusområdet

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden antar förslag till yttrande enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 15 november 2016.

Kulturnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Kulturnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över detaljplan för Nya gatan, stadshusområdet. Nämnden yttrar sig i frågor som rör behov av anläggningar och lokaler för kulturverksamhet. Ägna uppmärksamhet åt utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt att i övrigt, där nämndens medverkan påkallas, vara rådgivande vid utformning och utsmyckning av bostadsområden.

Området beräknas kunna inrymma cirka 600 bostäder i flerbostadshus fördelade på fyra kvarter. Bebyggelsen ska ha lokaler i bottenvåningarna så att förutsättningar för gatuliv skapas, lokaler ska prioriteras särskilt mot gatorna Värmdövägen och Vikdalsvägen, men även mot angränsande gator, totalt rör det sig om cirka 8000 kvadratmeter.

Behovet av lokaler för musik- och kulturskola är stort i området och identifierat i nämndens kapacitetsrapporter under flera år. Ersättningslokaler för verksamheter finansierade av kulturnämnden som idag drivs i närliggande Elverkshuset måste skapas i området. En föreslagen byggnad invid Nacka stadshus i planområdets västra del kommer byggas där viss utbildnings-, kultur- konst - och fritidsverksamhet medges. I denna lokal finns även möjlighet för musik- och kulturskoleanordnare att samnyttja lokalen med andra aktörer.

Inom ramen för utvecklingsarbetet kring miniåtervinningscentraler (mini-ÅVC) bör möjligheter beaktas för att kunna samnyttja lokalen för föreningsliv och civilsamhället. Dialog med fastighetsägare i området är centralt för att tillgängliggöra lokaler till rimlig hyra i gatuplan för föreningar och civilsamhället.

Konst och kultur är viktiga inslag i den offentliga miljön för att skapa en attraktiv stad. I planen finns inga platser identifierade för offentlig utsmyckning. Den planerade torgytan i västra delen om området kan vara ett förslag på placering av ett konstverk. Gestaltningsmässigt är varierade fasaduttryck att förordas liksom olika takhöjd och terrasser.

Ärendet

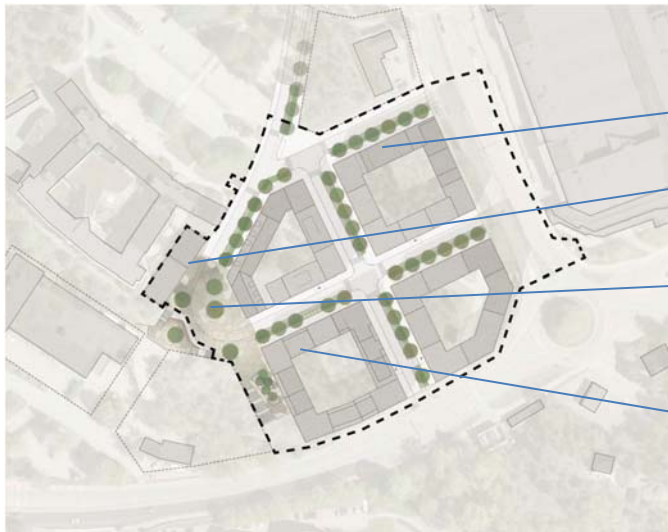
Detaljplanen i korthet

Ett förslag till detaljplaneprogram har upprättats för Nya gatan, stadshusområdet. Detaljplanens övergripande syfte är att möjliggöra stadsutveckling i enlighet med antaget detaljplaneprogram för Centrala Nacka. Nacka stad är benämningen på det nya och täta området som skapas på västra Sicklaön där planen ingår. Detaljplanen berör området mellan Nacka stadshus och Nacka Forum. Det är ett område som är obebyggt och innehåller mestadels naturmark i bergig terräng, befintlig infrastruktur och grusytor.

Området beräknas kunna inrymma cirka 600 bostäder i flerbostadshus fördelade på fyra kvarter. Bebyggelsen ska ha lokaler för verksamheter i markplan mot angränsande gator, lokaler ska prioriteras särskilt mot gatorna Värmdövägen och Vikdalsvägen, totalt rör det sig om cirka 8000 kvadratmeter. På två platser tillåts bostäder/bokaler i entréplan. Sådana bostäder ska utformas med en direktentré och möjlighet till utåtriktad verksamhet i kombination med bostadsyta. En föreslagen byggnad invid Nacka stadshus i planområdets västra del där kontor och viss utbildnings-, kultur- och fritidsverksamhet kommer medges.

Översiktsbild från detaljplaneprogrammet för Centrala Nacka med planområdet markerat.

Möjliga verksamhetslokaler i bottenplan

Fastighet för kontor med möjlighet för kultur- och fritidsverksamhet

Torgyta med möjlig plats för konstnärlig utsmyckning

Möjlig placering av en mini-ÅVC i gatuplan

Illustrationsbild över förslaget med de fyra kvarteren. I västra delen finns byggnaden närmast stadshuset.

I det nordöstra kvarteret finns tankar på att delvis inrymma seniorbostäder med aktivitetslokaler i bottenplan. I västra delen planeras för en miniåtervinningscentral (mini-ÅVC) för insamling av produkter (inte tidningar och förpackningar). Det pågår ett utvecklingsarbete kring utformning av dessa lokaler som ska vara bemannade varje dag och ingå i ett större system kring återbruk. Det kan skapas gemensamma ytor som kan samutnyttjas av flera olika verksamheter inom både kultur och fritid i lokalerna.

I planområdets västra del, vid stadshusets södra fasad, ansluter en promenadväg med befintlig vegetation. Detta grönstråk, som ligger utanför planområdet, ska bevaras och utgöra en viktig koppling västerut mot Eklidens skola och en planerad gång- och cykelväg ner mot Järla skolväg. I stadsparken i direkt anslutning till planområdet planeras plats för lek och rekreation.

Gestaltning för planområdet grundar sig i antaget detaljplaneprogram för Centrala Nacka och Fundamenta. Syftet är att ge en varierad stadsbild och skapa en mångfald i stadsmiljön. Mot Värmdö och Vikdalsvägen kommer det byggas fasader med extra hög sockelvåning för ge plats för olika verksamhetslokaler. Även mot de inre lokalgatorna höga sockelvåningar finns men kombineras med trapphusentréer, cykelrum mer mera. Taken i kvarter i norra delen kommer att kunna ha terrasser, solceller och vegetationsinslag. I vissa fall takkupor. Gestaltningen för kvarteret i sydöstra hörnet kommer ha ett mer bearbetat förslag i kommande granskningskede. Fastigheten i nära anslutning till stadshuset måste ta hänsyn till befintlig byggnad.

Programillustration för Vikdalsvägen
 Bild: White arkitekter

Bostadsbus, fasad mot Vikdalsvägen
 Bild: Kirch och Dereka Arkitekter

Illustration över torgyta framför byggnad närmast stadshuset Bild: Rotstein arkitekter

Torgyta med
 möjlig plats för
 konstnärlig
 utsmyckning

Planen innehåller förslag om ett torg i sydvästra området. På platsen sammanstrålar fem olika riktningar, två gator, två trappstråk och ett parkstråk vilket ger goda förutsättningar för en levande plats.

Social hållbarhet

Mångfalden är viktig för den sociala hållbarheten. Centrala Nacka ska ha ett levande stadsliv såväl dagtid som kvällstid. En mångfald av funktioner och mötesplatser är nödvändiga för att öka integrationen och berika stadslivet. Det innebär att centrala Nacka ska innehålla ett varierat utbud av bostadstyper, arbetsplatser, handel, kultur, idrott, skolor och förskolor samt goda möjligheter till rekreation.

Det offentliga rummet

Det offentliga rummet är ett begrepp för platser eller utrymmen, såväl inom- som utomhus dit allmänheten enkelt har tillträde, alla på samma villkor. Det som främst avses är

Folkhälsomyndighetens definition av social hållbarhet:
 ”Social hållbarhet har en avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle är resiliert, men samtidigt förändringsbenäget och ett samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.”

gator, torg, parker och grönområden och deras funktion som formella eller informella mötesplatser. De offentliga rummen i staden har lika stor betydelse för stadslivet, upplevelser och vardagliga möten som demografi, integration och samhällsutveckling. De ska finnas attraktiva mötesplatser för alla.

Näringsliv

I Centrala Nacka ska beredas plats för 10 000 nya arbetsplatser. Lämpliga lokaler för olika verksamheter ska finnas för att gynna ett rikt näringsliv som erbjuder ett brett utbud för alla målgrupper. Kreativa näringar, konstnärer och entreprenörer har behov av lokaler i Nacka och ett blandat utbud skapar liv och rörelse i den framtida staden.

Tillgänglighet och trygghet

I en trygg miljö ska det vara lätt att hitta och få överblick, det skapas med tydlig gatustruktur med bra skyltning och är tillgänglighetsanpassat. Platser där många människor vistas ger också en trygghet och säkerhet mot brott. Därför är det bra om bostäder, butiker, restauranger, kontor samt lokaler för kultur- och fritidsverksamhet blandas så att en miljö skapas där människor vistas under en stor del av dygnet.

Samlokalisering av bostäder och verksamheter

Det är en fördel att blanda olika typer av bostäder och generationer i samma område. Bostäder kan med fördel samlokalisering med skola, förskola, kultur- eller fritidsverksamheter. Därigenom kan lokaler samnyttjas vilket främjar social hållbarhet och ger ekonomiska fördelar.

Enhetens analys och bedömning

Nämnden yttrar sig i frågor som rör behov av anläggningar och lokaler för kulturverksamhet. Ägna uppmärksamhet åt utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt att i övrigt, där nämndens medverkan påkallas, vara rådgivande vid utformning och utsmyckning av bostadsområden.

Kulturnämnden har i 2015 och 2016 års rapporter kring behov av lokaler och verksamhetsytor belyst behovet av musik- och kulturskolelokaler i Centrala Nacka. I Elverkshuset som kommer behöva ersättas på grund av stadsförändringar, bedriver bland annat Nacka musikskola idag verksamheter. Det är därför viktigt att planera för nya lokal och/ eller ersättningslokaler för kulturverksamheter som idag finns i Elverkshuset. Kultur – och musikskoleverksamheter är bra att ha i närheten av skolor och allmänna kommunikationer. En tänkbar placering är den fastighet som planeras att byggas i närheten av stadshuset, i västra delen av området. Lokalerna kan nyttjas som möteslokaler för stadshuset under dagtid och av musik- och kulturskola under kvällstid och helger. Andra aktörer som är lämpade att samnyttja lokaler i fastigheten är fritidsgårdsverksamhet, övrigt föreningsliv och civilsamhället.

De lokaler som planeras skapar möjligheter för olika aktörer att hyra och driva olika verksamheter. En god integration gynnas av ett stort utbud av aktiviteter för olika målgrupper. Verksamheter inom fritid och kultur är viktiga inslag i stadsbilden för att skapa en attraktiv stadsmiljö och ger liv och rörelse under kvällar och helger.

Inom ramen för utvecklingsarbetet kring mini-ÅVC bör möjligheter beaktas för att kunna samnyttja lokalen med föreningsliv och civilsamhället och skapa en möjlig möteslokal som kan bokas vid behov.

Konst och kultur är viktiga inslag i en offentlig miljö för att skapa en attraktiv stadsmiljö. I planen finns inga platser identifierade för offentlig utsmyckning. Den planerade torgytan i västra delen om området kan vara ett förslag på placering av ett konstverk.

Gestaltningmässigt är ett varierat fasaduttryck att förorda. Lokaler tänkta som verksamhetsytor bör vara försedda med generösa glasytor för att skapa ljusa gatumiljöer som skapar trygghet i området. Terrasser på taket och tak med växtlighet är positivt.

Närheten till det Nacka sportcenter och planerna på ett kulturcentrum i angränsande områden i Centrala Nacka ger möjligheter till ett stort utbud av aktiviteter.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden. Musik- och kulturskoleanordnare som finansieras via kundvals-systemet berörs av de hyror som blir aktuella i nya lokaler i området.

Konsekvenser för barn

Då det finns förskolor och skolor i området är viktigt att det finns ett utbud av kulturverksamheter för barn och ungdomar i närheten. Nya gatan har goda förutsättningar att skapa utrymme för kulturverksamhet eftersom det ligger i nära av ett framtida möjligt kulturcentrum i anslutning till stadsparken.

Bilagor

1. Yttrande över detaljplan för Nya gatan, stadshusområdet daterat 15 november 2016
2. Detaljplan för Nya gatan, stadshusområdet

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsenheten

2016-11-15

Förslag till yttrande
KUN 2016/102Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Planenheten
KFKS 2014/967-214 Projekt 9237

Yttrande över detaljplan för Nya gatan, stadshusområdet.

Kulturnämnden lämnar följande samrådsyttrande

Kulturnämnden har några synpunkter på detaljplanen för Nya gatan, stadshusområdet. I övrigt ställer sig nämnden positiv till de stora dragen i planen.

Nya lokaler

Det planeras för verksamhetslokaler i bottenplan av fastigheterna i området. En ny fastighet planeras i anslutning till stadshuset som möjliggör utbildning-, kultur- och fritidsverksamheter i området.

Konsekvenser och synpunkter

Lokaler för musik- och kulturskolor är lämpligt att planera i den byggnad som planeras i anslutning till stadshuset. Kulturaktörer som idag är hyresgäster i Elverkshuset kommer behöva flytta på grund av stadsutvecklingen. Då befintliga lokaler i närliggande Elverkshuset behöver ersättas är det lämpligt att planera för nya lokaler i det aktuella området.

Det planeras gott om lokaler i bottenplan för olika verksamheter. Förenings- och kulturlivet kan därmed erbjudas lokaler för sina verksamheter till många olika målgrupper. Det skapar sysselsättning och möjligheter för bra integration samt liv och rörelse under kvällar och helger samt en trygg och säker stadsmiljö.

Inom ramen för utvecklingsarbetet kring mini-återvinningscentral (mini-ÅVC) bör möjligheter beaktas för att kunna samnyttja lokalen för föreningsliv och civilsamhället och skapa möjlig möteslokal som kan bokas vid behov.

Offentlig konst

Planen innehåller inte några förslag på konstnärlig utsmyckning

Konsekvenser och synpunkter

Offentliga miljöer ska vara trygga att vistas i och vara attraktivt utformade, gärna med konst som berör och berikar. Detta bör beaktas i fortsatt planering då planen inte innehåller något förslag om konstnärlig utsmyckning. Ett förslag till placering i området är på torgets västra del.

Gestaltning

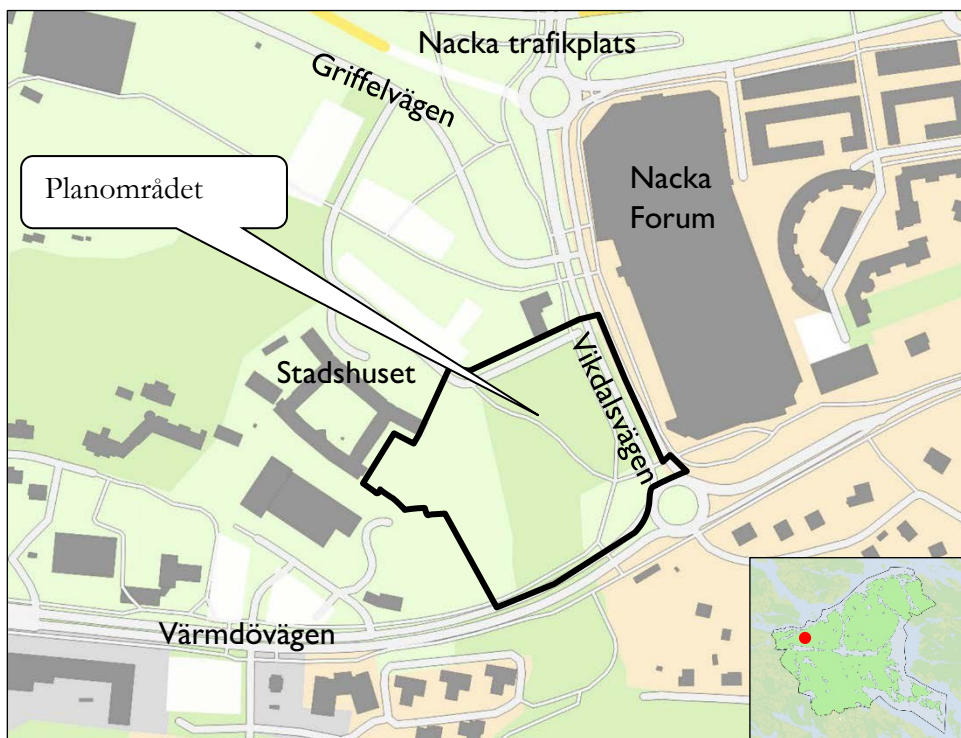
Gestaltningmässigt är ett varierat fasaduttryck att förorda. Lokaler tänkta som verksamhetsytor bör vara försedda med generösa glasytor för att skapa ljusa gatumiljöer som ger en trygg miljö. Terrasser på taket och tak med växtlighet är positivt.

Hans Peters
Ordförande i kulturnämnden

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsdirektör

Nya gatan, stadshusområdet

Detaljplan för Nya Gatan – stadshusområdet, del av fastigheten Sicklaön 134:1 m.fl, på västra Sicklaön, Nacka kommun.

Kartan visar planområdets ungefärliga gräns. Den lilla kartan visar områdets läge i Nacka kommun.

Planens syfte

Detaljplanens övergripande syfte är att möjliggöra stadsutveckling i enlighet med antaget detaljplaneprogram för Centrala Nacka. Detaljplanen syftar därmed till att skapa förutsättningar så att ett idag obebyggt område kan förändras till tät stadsbebyggelse med bostäder, verksamheter och offentliga rum. I detta ingår att pröva lämplig markanvändning i förhållande till omgivningen samt att reglera tillkommande byggnadsvolymer, gestaltning och principer för bottenvåningar på lämpligt sätt så att förutsättningar för stadsliv skapas. Detaljplanen syftar även till att ge planstöd för ombyggnad och utrustning av delar av Värmdövägen och Vikdalsvägen. Detaljplanen bedöms resultera i cirka 600 bostäder och cirka 8000 kvm för verksamheter.

Handlingar och innehåll

Planförslaget är upprättat enligt plan- och bygglagen PBL (2010:900) i dess lydelse efter den 1 januari 2015.

Detaljplanen omfattar följande planhandlingar:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Denna planbeskrivning
- Illustrationsplan
- Fastighetsförteckning

Detaljplanen grundas på följande underlag:

- Miljöredovisning (Miljöenheten Nacka kommun 2016-10-19)
- Utredning av omgivningsbuller (Structor 2016-06-23)
- Trafikbullerbilaga (planlösningar och kompl. utredning) (2016-10-14)
- Dagvattenutredning (Sweco 2016-05-25)
- Markteknisk undersökningsrapport och geotekniskt PM (Atkins 2015-02-17)
- Bergundersökning vid utbygge av Stadshuset Nacka (ÅF 2016-08-11)
- Naturvårdsinventering Centrala Nacka (Pro Natura 2013)

Utöver ovanstående underlag baseras förslaget på framtagna förstudier samt på detaljplaneprogram för Centrala Nacka med tillhörande utredningar.

Innehållsförteckning:

1. Sammanfattning	s. 2
2. Förutsättningar	s. 4
3. Planförslaget	s. 11
4. Konsekvenser av planen	s. 33
5. Så genomförs planen	s. 37
6. Så påverkas enskilda fastighetsägare och berörda	s. 42
7. Medverkande i planarbetet	s. 43

1. Sammanfattning

Huvuddragen i förslaget

Nacka stad kallas det nya, täta och blandade området som skapas på västra Sicklaön där projektet ingår. Detaljplanen berör området mellan Nacka stadshus och Nacka Forum, ett område som är obebyggt och innehåller mestadels naturmark i bergig terräng, befintlig infrastruktur och grusytor. Området präglas av stora höjdskillnader och bergsskärningar.

Uppskattningsvis cirka 600 bostäder planeras tillkomma i flerbostadshus inom planområdets fyra kvarter. Bebyggelsen ska ha lokaler för verksamheter i markplan mot angränsande gator, lokaler ska prioriteras särskilt mot huvudgatorna Värmdövågen och

Vikdalsvägen. I planområdet västra del, närmast Nacka stadshus, medges en nybyggnad för verksamheter i 3-4 våningar, på så vis kan den stora bergsskärningen som uppstår döljas och angränsande gata får bebyggelse på båda sidor. De allmänna platserna inom planområdet utgörs av gator, torg samt trappor och kommunen ska vara huvudman för dessa. I den sydvästra delen av planområdet planeras ett torg som delvis utformas som gångfartsområde där biltrafik sker på gåendes villkor.

Som helhet bedöms detaljplanen medföra stora positiva konsekvenser i och med att många bostäder tillförs i ett centralt läge med bra kollektivtrafik samt att den idag splittrade stadsmiljön ges en tydlig struktur. Planområdet ligger i närheten av Storängen som är ett riksintresseområde för kulturmiljövården, de värden som riksintresset ska skydda bedöms dock inte påverkas negativt. I övrigt bedöms detaljplanens genomförande innebära negativa konsekvenser för biologiska samband eftersom naturmark tas i anspråk. Nyplantering av cirka 35-40 gatuträd på allmän plats samt vegetationsinslag på gårdar och tak kompenserar detta till en viss del, men sammantaget blir konsekvenserna ändå negativa ur denna aspekt. De planerade åtgärderna på Värmdövägen och Vikdalsvägen innebär förändringar för hur bil-, gång- och cykeltrafiken fungerar. Eftersom planområdet är mycket kuperat och tanken är att bebyggelsen ska möta Värmdövägen på ett naturligt sätt kommer det krävas stora markarbeten med mycket sprängning. Byggskedet kan således medföra omfattande störningar för omgivningen. Detaljplanens genomförande medför konsekvenser för dagvattenhanteringen vilket fördjupas i miljöredovisning och dagvattenutredning. För att klara full rening och fördröjning av dagvattnet krävs ambitiösa åtgärder inom planområdet samt rening för dagvattnet utanför planområdet. Bebyggelsen bedöms utsättas för bullernivåer främst från angränsande trafik på Värmdövägen och Vikdalsvägen, utformning med hänsyn till buller regleras således i detaljplanen för att säkerställa en god ljudmiljö.

I planområdet ingår bara kommunägd mark. I närområdet finns privat mark som exempelvis Nacka Forum, bostadsfastigheter i Storängen och Lillängen, samt Elverkshuset söder om stadshuset. Ett genomförande av detaljplanen kommer att förändra området och därmed även påverka närliggande fastigheters utsikt och närmiljö. Trafikmiljön kommer att förändras i och omkring planområdet då Värmdövägen, Vikdalsvägen och Forumrondellen byggs om för att anpassas till den nya stadsstrukturen. Bland annat föreslås gång- och cykeltunneln under Vikdalsvägen tas bort och ersättas av en passage i samma nivå som gatan. Huvuddelen av kvartersmarken inom detaljplanen har anvisats till olika byggbolag som resultat av en genomförd anbudstävling för området.

Målområden för hållbart byggande

Nacka kommun har tagit fram riktlinjer för hållbart byggande som beslutades av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i november 2012. Syftet med riktlinjerna är att öka hållbarheten i stadsbyggnadsprojekten och underlätta uppföljningen av prioriterade hållbarhetsområden. Detaljplanefasen är den inledande delen i ett större stadsbyggnadsprojekt och utgör därför en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas under utbyggnadsfasen. En del av hållbarhetsarbetet har redan påbörjats i och med markanvisningen av kvarteren då bland annat hållbart byggande funnits med som en förutsättning.

Sett till projektets syfte, utformning och förutsättningar pekas följande målområden för hållbart byggande ut i projektets start-PM. Dessa målområden och hur de avses att hanteras i detaljplanen och genomförandet redovisas mer utförligt i kapitel 3, planförslag.

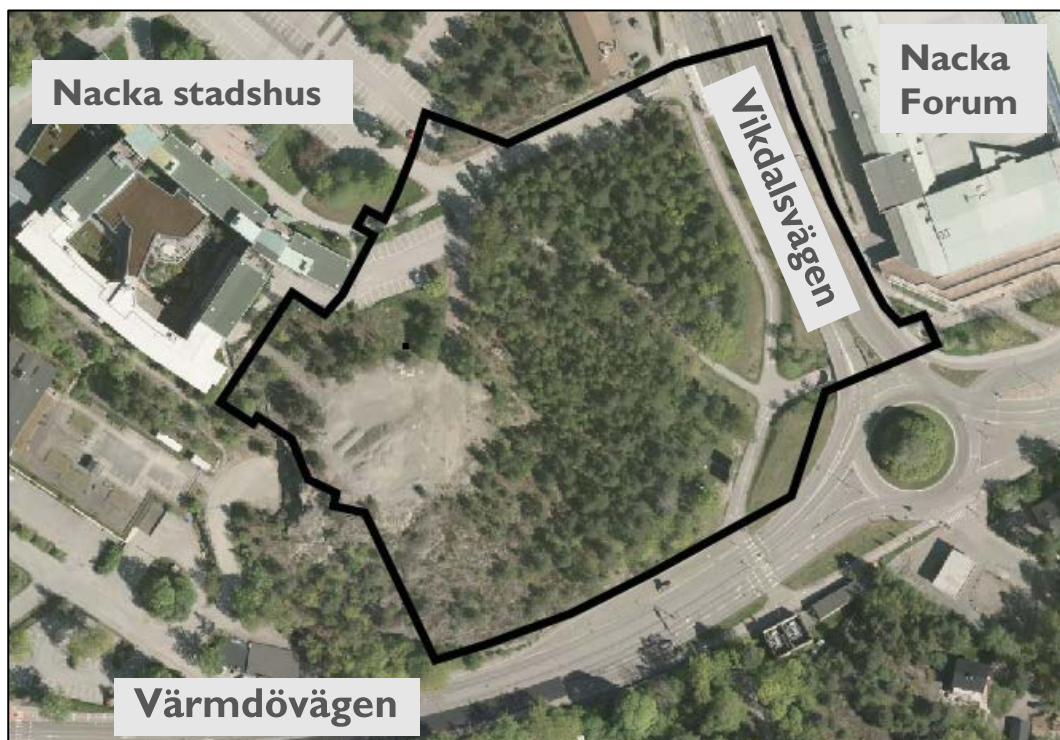
- Rum för verksamheter, blandad bebyggelse och mötesplatser
- Energieffektivt och sunt byggande
- Hållbar avfallshantering
- Effektiv mark- och resursanvändning

2. Förutsättningar

Läge, areal & markägoförhållande

Planområdet är beläget i centrala Nacka, mellan Nacka stadshus och Nacka Forum.

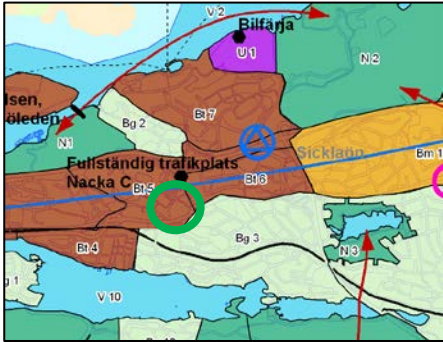
Området gränsar till Värmdövägen samt Vikdalsvägen och omfattar cirka 3 hektar. All mark inom planområdet ägs av Nacka kommun.

Planområdets preliminära avgränsning

Översiktlig planering

Planområdet ligger inom område *Bt5* i den gällande översiktsplanen *Hållbar framtid i Nacka*, som antogs 2012. Området pekas ut som tät och blandad stadsbebyggelse. I översiktsplanen redovisas även en tunnelbaneutbyggnad till Nacka samt att Värmdövägen ska få karaktären av en stadsgata. Planområdet berörs inte i kulturmiljöprogrammet eller i kustprogrammet. I grönstrukturprogrammet omnämns planområdet som *övrig grönyta* utan närmare beskrivning.

Utsnitt av gällande översiktsplan med planområdets läge markerat med grön cirkel.
Bruna områden är utpekade för tät och blandad stadsbebyggelse.

Projektet ingår i Nacka stad - det nya, tätare och blandade området som skapas på västra Sicklaön. Nacka stad ska vara en nära och nyskapande del av Stockholmsregionen. Här är det attraktivt att leva, vistas och verka. 14 000 nya bostäder och 10 000 nya arbetsplatser gör det möjligt att bygga tunnelbanan till Nacka.

Detaljplaneprogram

Planområdet omfattas av detaljplaneprogram för Centrala Nacka som antogs av kommunstyrelsen i april 2015. Detaljplaneprogrammet redovisar en framtida stadsstruktur i området från Järla stationsområde till området nordväst om Skvaltans trafikplats med cirka 4600 bostäder och cirka 7000 arbetsplatser. I området som denna detaljplan omfattar redovisas en kvartersstruktur med hög täthet, direkt nordväst om området redovisas en stadspark. Denna detaljplan är framtagen i enlighet med det antagna detaljplaneprogrammet.

Översiktsbild från detaljplaneprogrammet för Centrala Nacka med planområdet markerat.
Bild: White arkitekter

Utsnitt ur programkarta för centrala Nacka med planområdet markerat med svart cirkel

Programillustration för Vikdalsvägen
Bild: White arkitekter

Andra projekt som berör planen

Direkt väster om planområdet ligger det så kallade Elverkshuset (Järla skolväg 23) där bland annat musikskolan har lokaler. För denna byggnad och dess närområde pågår ett detaljplanearbete som omfattar två större kvarter med bostäder och tillhörande verksamheter samt lokalgator och ett torg vid Värmdövägen. Planen för Elverkshuset och denna detaljplan berör varandra och ingår i samma stadsbyggnadsprojekt. Detta innebär behov av en nära samordning av exempelvis höjdsättning och infrastruktur i form av gator och ledningar med mera. Framför stadshuset, i angränsning till planområdets norra del planeras en stadspark med ett stort upptagningsområde. Den framtida parken ingår inte i detaljplanen men även här behövs en samordning avseende höjdsättning och funktioner.

Öster om Vikdalsvägen, precis utanför planområdet, ligger köpcentrumet Nacka Forum. Tanken är att en eller flera nya detaljplaner ska tas fram för Nacka Forum för att möjliggöra framtida utveckling, bland annat ska utbyggnadsmöjligheter och kompletteringar med bostäder prövas mot Vikdalsvägen. Planeringen för Nacka Forum berör denna detaljplan och samordningsbehov finns främst rörande byggnadsvolymer och Vikdalsvägens utformning.

Närheten till framtida tunnelbana påverkar planeringen inom hela centrala Nacka. Denna detaljplan kommer därför behöva förhålla sig till en framtida situation med en mycket tillgänglig och kapacitetsstark kollektivtrafik. I samband med genomförandet av centrala Nacka kommer busstrafiken ses över och en ny bussterminal planeras, detta kan komma att påverka busslinjer och den befintliga bussterminalen vid Nacka Forum.

Detaljplaner

Den största delen av planområdet är inte planlagt. Vikdalsvägen omfattas dock av stadsplan 353 från år 1987 och detaljplan 348 från år 2005 som ersätts i berörda delar.

Intressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

Detaljplanen omfattas inte av några riksintresseområden. Planområdet är beläget cirka 200-300 meter från Nacka trafikplats och Värmdöleden (väg 222) som är av riksintresse för kommunikationer. Sydost om planområdet ligger Storängen som med sin villabebyggelse

utgör riksintresseområde för kulturmiljövården. Detaljplanen bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för de ovan nämnda riksintressena och de funktioner och värden som de ska skydda.

Miljökvalitetsnormer för luft och vatten

Detaljplanen omfattas av bestämmelserna i miljöbalkens 5 kap. om miljökvalitetsnormer (MKN) för luft och ytvatten. Miljökvalitetsnormerna är bindande nationella föreskrifter som är till för att skydda hälsan och miljön. Normerna anger de föroreningsnivåer som människor och miljö kan belastas för utan olägenheter av betydelse. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till dessa. En plan får inte medverka till att normerna överskrids. Detaljplanen bedöms inte medföra att några miljökvalitetsnormer överskrids, vilket framgår av miljöredovisningen och i avsnitten om luftkvalitet och dagvatten nedan.

Området idag

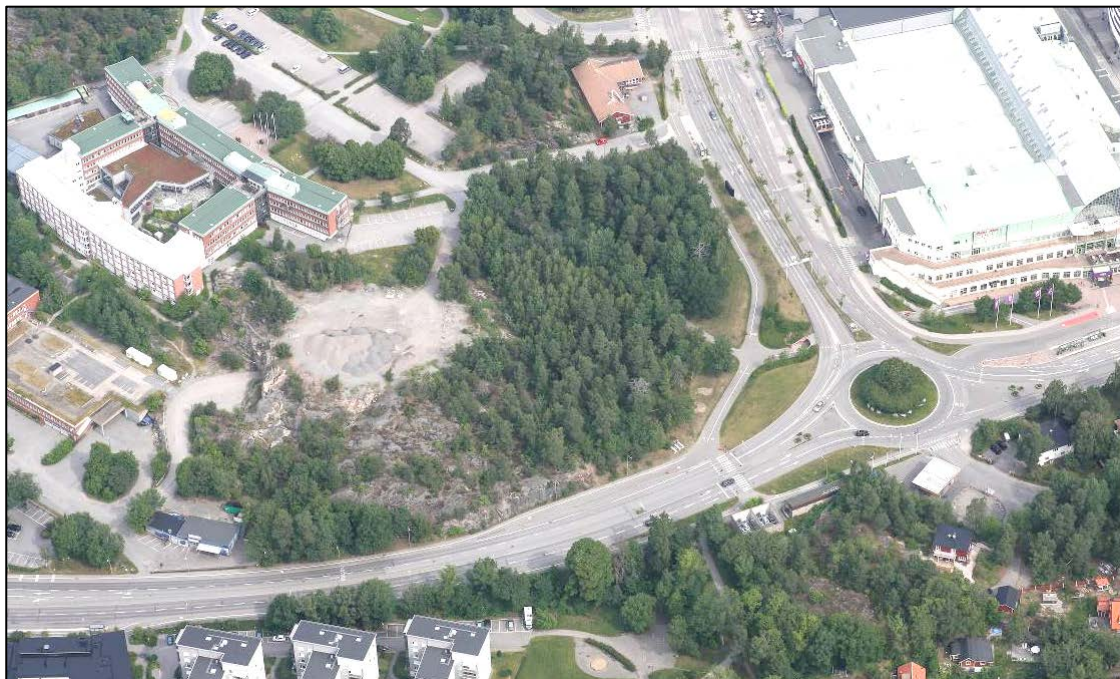
Planområdet består av ett obebyggt skogsområde med stora nivåskillnader, mellan områdets lägsta del vid Värmdövägen och områdets högsta punkt skiljer det cirka 15 meter. På höjden finns ett område för hantering av grus för vinterväghållning med ett tillhörande bergrum som även kan angöras från en lägre nivå. Utöver delar av Värmdövägen och Vikdalsvägen med gångtunnel finns befintliga anläggningar i form av en gång- och cykelväg samt del av Granitvägen mellan Vikdalsvägen och Nacka stadshus. I planområdets sydöstra del finns befintliga ledningsstråk för vatten, spillvatten och el.

Området utgör en del av den höga urbergsplatån, genomskuren av sprickdalar, som är karaktäristisk för stora delar av kommunen. Järlahöjdens södra delar sluttar brant ner mot Värmdövägen och sprickdalen. Området kring Järlahöjden blev kring 1900-talets mitt säte för kommunens styrning och administration med Nacka stadshus, Elverkshuset och brandstation. Sydost om planområdet ligger Storängen med sin villabebyggelse som utgör riksintresseområde för kulturmiljövården.

Nacka stadshus, beläget direkt väster om planområdet, uppfördes efter ritningar av Tord Boije år 1961. Byggnaden är uppförd i tegel med dekorativa smidesdetaljer och varierande tegelförband och fogfärger. I takt med att verksamheten har utökats har byggnaden byggts till mot sydväst. Byggnaden är med sina välbevarade fasader ett fint exempel på det tidiga 60-talets arkitektur. Byggnadens monumentala placering och gestaltning med strama tegelfasader representerar på ett fint sätt dåtidens förvaltningsarkitektur, som i sin tur avsågs avspjela verksamhetens viktiga samhällsfunktioner.

Sydväst om planområdet ligger det så kallade Elverkshuset, Nacka Energis tekniska och administrativa byggnad. Byggnaden uppfördes under 1960-talets slut, även den i tidstypisk tegelarkitektur, dock i enklare utförande. Söder om planområdet, på andra sidan Värmdövägen, finns tre punkthus i sex våningar som färdigställdes 2007, fasaderna har färgfält i olika grå nyanser. Punkthusen är grundlagda på en lägre nivå än Värmdövägen, som mest cirka 2-3 meter lägre. Mellan Värmdövägen och husen finns en gabionmur och en

markparkering för bilar. Köpcentrumet Nacka Forum, öster om planområdet, är utbyggt i flera omgångar. Den ursprungliga delen i söder öppnades 1989 och den nyare delen i norr färdigställdes omkring 2010. Mot Vikdalsvägen närmast planområdet har Nacka Forum mest tekniska funktioner, lastintag och garageinfart. Norr om planområdet ligger Tvåans fritidsgård i en friliggande träbyggnad i ett plan.

Planområdet sett från söder. Stadshuset till vänster i bild och Nacka Forum till höger.

Värmdövägen med planområdet till vänster.

Vikdalsvägen med planområdet på höger sida.

Service

I närheten av planområdet finns ett flertal skolor och förskolor, i Lillängen nära planområdet finns ett särskilt boende för äldre. I övrigt är området välförsett med olika former av medborgarservice och kommersiell service i och med närheten till Nacka stadshus och Nacka Forum.

Gator och trafik

Planområdet ligger vid Forumrondellen där två av Nackas största huvudgator, Värmdövägen och Vikdalsvägen möts. Gatorna trafikeras av flera busslinjer och trafikflödena per dygn är cirka 15 800 fordon på Värmdövägen och cirka 10 200 fordon på Vikdalsvägen. Både Vikdalsvägen och Värmdövägen har gång- och cykelbanor på båda sidor. I närheten finns även anslutningar till Värmdöleden (väg 222) samt till Kvarnholmen. Området har hög tillgänglighet med kollektivtrafik då många busslinjer finns inom gångavstånd och god tillgänglighet för cykel då ett regionalt cykelstråk finns längs Värmdövägen. Den enda befintliga lokalgatan som berörs är del av Granitvägen i planområdets norra del, vid Tvåans fritidsgård. Inom gångavstånd planeras två nya tunnelbanestationer, cirka 300 meter till Nacka C och cirka 700 meter till Järsla.

I planområdets närhet planeras stora förändringar gällande trafiknätet och för kollektivtrafiken som på olika sätt kommer att påverka planområdet. Bland annat pågår en översyn av trafikplatserna längs Värmdöleden (väg 222), planering för utbyggd tunnelbana, planering för överdäckning över Värmdöleden samt för en ny bussterminal i anslutning till tunnelbanan vid Nacka C.

Teknisk försörjning

Ledningar för vatten, spillvatten och dagvatten finns vid planområdet. Befintliga ledningar kan dock inte betjäna planerad bebyggelse utan nya ledningar för vatten, spillvatten och dagvatten kommer att förläggas inom och i anslutning till planområdet. Nacka Energi har ett större ledningsstråk som berör planområdets sydöstra del, söder om Värmdövägen nära cirkulationsplatsen finns även en större fördelningsstation för elnätet. I den västra delen av planområdet finns en anläggning för kommunens hantering av grus och sand till gator, anläggningen består av ett bergrum, angöringsväg samt ytor för upplag. Grushantering kommer upphöra och anläggningen avvecklas. Befintliga fjärrvärmeledningar finns norr om planområdet, i närheten av Griffelvägen. Ingen avfallshantering förekommer i dagsläget.

Risk och säkerhet

Planområdet ligger mer än 150 meter från utpekad transportled för farligt gods och någon separat riskanalys har därför inte tagits fram. En tidig dialog har dock förts med Södertörns Brandförsvarsförbund vilken ligger till grund för kommunens samlade bedömning av riskfrågor. Vissa transporter av farligt gods förekommer på Vikdalsvägen och Värmdövägen som delvis omfattas av planområdet, det handlar om leveranser till drivmedelsstation vid Forumrondellen strax sydost om planområdet och eventuellt kan det i vissa fall förekomma transporter till drivmedelsstationen vid Alphyddan i Sickla. Båda dessa stationer kommer dock avvecklas då det pågår planering för ändrad markanvändning på dessa platser. Den planerade bostadsbebyggelsen ligger som närmast cirka 50 meter från den befintliga drivmedelsstationen vid Forumrondellen (Ingo). Normalt skulle situationen innebära behov av vidare riskutredningar, men eftersom stationen kommer avvecklas bedömer kommunen att frågan inte behöver studeras närmare. Stationen ligger på kommunal mark som är upplåten med arrende, ett avtal som är uppsagt.

Recipienter för dagvatten

Recipient för avrinningen är Järlasjön med den västliga bassängen Sicklasjön som är preliminär vattenförekomst enligt vattendirektivet. Sicklasjön avrinner via Sickla kanal och Hammarby sjö mot Saltsjön och vattenförekomsten Strömmen som har måttlig ekologisk potential och uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Dagvatten är en viktig påverkanskälla varför dagvattenåtgärder behövs för att kunna minska näringsbelastningen, vilket framgår av miljöredovisningen.

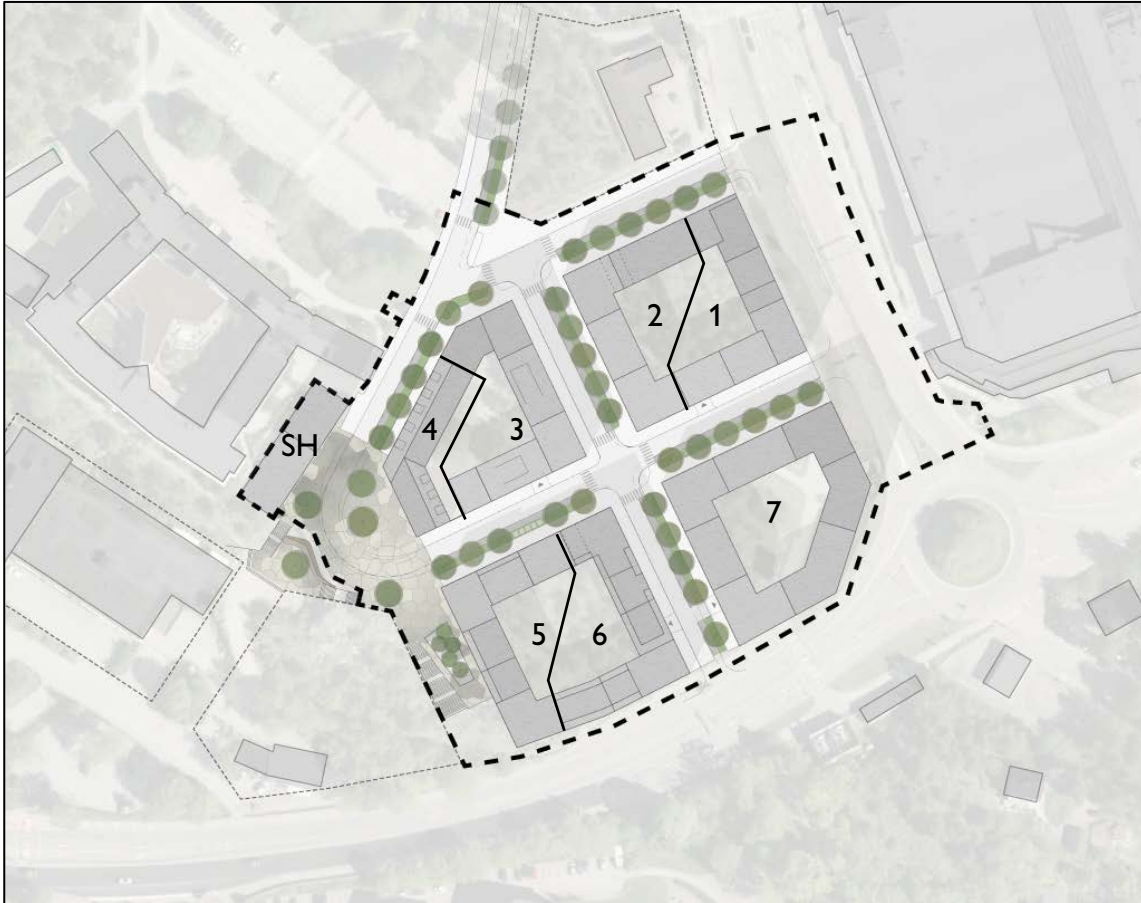
Geoteknik och markföroreningar

Marken i området är mycket kuperad med höjder mellan cirka +37 och +55 meter över nollplanet. En markteknisk undersökningsrapport och geotekniskt PM (Atkins 2015-02-17) har tagits fram för att klarlägga områdets geotekniska och miljötekniska förutsättningar. I norra, västra och södra delen består marken till stor del av berg i dagen eller områden med relativt tunt jordtäckte på berg. I den lägre östra delen finns ett område med äldre fyllnadsmaterial med en mäktighet på upp till cirka 4 meter. Sammanfattningsvis är markstabiliteten tillfredsställande och området bedöms vara lämpligt att bebygga. För att bebygga området enligt planförslaget kommer omfattande bergsschakter att krävas. I den västra delen finns ett bergrum som ska återfyllas. Eventuella risker för lokal erosion vid stora flöden kommer beaktas vid dimensionering och utformning av dagvattensystemet samt vid höjdsättning av allmän plats.

Markundersökningen visar ställvis på halter av bly, aromater >C16-C35, PAH M och PAH H över nivån känslig markanvändning, KM (Naturvårdsverkets riktvärde för mark för bostadsändamål). Inga halter har påträffats över riktvärdet för mindre känslig markanvändning. De förhöjda halterna återfinns framför allt i fyllnadsmassorna längs med gång- och cykelvägen som går längs Viksdalsvägen och intill rondellen vid korsningen Vikdalsvägen-Värmdövägen. Föroreningen i fyllnadsmassorna har påträffats i hela jordprofilen och det är därför troligt att massorna var förorenade när de placerades där. Halter av bly och PAH H över KM har även återfunnits i vad som bedöms som naturlig jord intill gc-vägen längs Värmdövägen. Källan till de förhöjda halterna kan vara från bilar och slitage av bildäck och vägbanan från Värmdövägen som ligger strax intill. Inga föroreningar över KM har påträffats i de övriga proverna centralt i planområdet där bebyggelsen huvudsakligen planeras ligga.

3. Planförslaget

Ny bebyggelse

Illustrationsplan över förslaget. Svart streckad linje visar preliminär avgränsning av planområdet. Angivna beteckningar utgör områdesnamn som återkommer i nedanstående beskrivningar, 1-7 samt SH=stadshus (utbyggnad)

Huvuddrag och markanvändning

Detaljplanen omfattar fyra tillkommande kvarter för i huvudsak bostadsändamål (B) med tillhörande verksamhetslokaler för centrumändamål (C) samt en föreslagen byggnad invid Nacka stadshus i planområdets västra del där kontorsändamål och viss utbildnings-, kultur- och fritidsverksamhet medges (CKS₁), se illustrationsplanen ovan. Två mindre områden föreslås även för tekniska anläggningar i form av elnätstationer (E₁). Planområdet bedöms inrymma cirka 600 bostäder, exakt antal är dock beroende på vilka storlekar på lägenheter som blir aktuella i bygglovskedet. Kommersiell service eller andra typer av verksamheter i kvarterens bottenvåningar bedöms uppta totalt cirka 8000 kvadratmeter. De fyra bostadskvarteren ges även användningsbestämmelsen parkering (P) så att de planerade parkeringsgaragen för bilar under gårdarna kan utgöra egna enheter och därmed ges goda förutsättningar för bildande av gemensamhetsanläggning eller andra typer av samnyttjande av parkering.

Bebyggelsen följer inriktningen i detaljplaneprogrammet för Centrala Nacka med en tät kvartersstruktur och med tydliga gränser mellan allmän plats och kvartersmark. Detaljplanen reglerar bebyggelsens höjd genom bestämmelser om nockhöjd, höjderna motsvarar våningsantal på mellan fem och åtta våningar för bostadskvarteren. Kvarteren är i huvudsak slutna mot gatorna för att på så vis ge en tyst och privat innergård, vissa öppningar medges dock i form av portiker eller passager. I huvudsak ska kvarteren möta allmän plats utan förgårdsmark. Entréer till trapphus och lokaler ska vändas mot gatan och det ska eftersträvas att maximera antalet entréer i kvarterens sockelvåningar för att skapa en levande och händelserik gatumiljö.

Generellt medges inte bostadslägenheter i entréplan mot allmän plats, dels med anledning av att entréplanen i första hand ska användas för verksamhetslokaler, trapphusentréer och cykelrum med mera och dels med tanke på att förgårdsmark saknas vilket medför insyn och risk för störningar både för bostaden och för den angränsande allmänna platsen. Mot Värmdövägen och Vikdalsvägen ska det i huvudsak vara verksamhetslokaler i entréplan, detta gäller även mot lokalgatorna men där medges ett större inslag av bostadskomplement i form av trapphusentréer, cykelrum, portiker och liknande. För att säkerställa lägen för verksamhetslokaler och bostadskomplement reglerar detaljplanen i stora delar att bostäder inte får anordnas på entréplan mot angränsande gata samt att verksamhetslokaler ska anordnas på entréplan mot angränsande gata (BC₁).

I två lägen, område 2 norra delen samt område 5 västra delen, tillåts dock bostäder/bokaler i entréplan vilket är ett medvetet ställningstagande i förslaget. Sådana bostäder ska utformas med möjlighet till direktentré och med möjlighet till utåtriktad verksamhet. I dessa lägen behöver mötet mellan privat och offentligt utformas med stor omsorg och så att insyn till bostäder inte upplevs besvärande, exempelvis genom en smal entrézon belägen inom kvartersmark.

Övergripande gestaltning

En viktig princip för den tillkommande bebyggelsen är att kvarterens yttre, både sockelvåning och övrig fasad, ska delas upp visuellt så att kvarteren upplevs bestå av flera olika hus bredvid varandra, se illustrationskarta och illustrationer nedan. Denna princip grundar sig i de ambitioner som anges i antaget detaljplaneprogram för Centrala Nacka och Fundamenta. Syftet är att bryta ned skalan, ge en varierad stadsbild och skapa en mångfald i stadsmiljön. Till följd av områdets nivåskillnader kommer kvarteren delvis behöva byggas i suterräng och vid entréer kan det lokalt behövas mindre anpassningsåtgärder för att hantera lutningarna. Ett medvetet förhållningssätt behövs mellan gatornas lutningar och trappning av bebyggelsen.

Sockelvåningarnas gestaltning

I detaljplanen införs en planbestämmelse om utformning av sockelvåningar för att säkerställa kvaliteten vad gäller utformning, material och detaljering med mera. En detaljplan kan och bör inte reglera exakt utformning av sockelvåningar och andra detaljer,

men i och med den aktuella planbestämmelsen ges möjligheter att i bygglovskedet följa upp ambitionerna och säkerställa en god gestaltning så att stadsmiljön blir detaljrik och varierande. Bestämmelsen anger att sockelvåning mot allmän plats ska vara tydligt markerad samt utformas med särskild omsorg beträffande gestaltning och arkitektonisk kvalitet så att den bidrar till en varierad gatumiljö.

Mot Värmdövägen och Vikdalsvägen ska kvarterens entréplan innehålla lokaler för verksamheter och där ska hela eller delar av sockelvåningens fasadmarkering vara extra hög med tanke på de storskaliga stadsrummen. Även mot de inre lokalgatorna ska entréplanen mot gata i huvudsak innehålla verksamhetslokaler, men där medges ett större inslag av bostadskomplement i form av trapphusentréer, cykelrum och liknande. Bestämmelsen om sockelvåningarnas utformning gäller även mot lokalgatorna men i dessa delar krävs dock inte en förhöjd sockelmarkering.

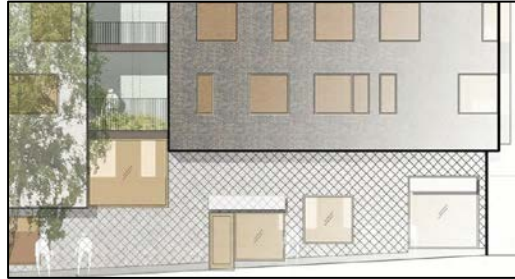
Exempel på förhöjd markering av sockelvåning mot huvudgata, område 5 och 1 Bild: Arkitema och Kirsh + Dereka Arkitekter

Utskjutande byggnadsdelar

Utskjutande byggnadsdelar så som balkonger, burspråk och fasadpartier medges över allmän plats, de får dock inte hänga ut mer än 1 meter från kvartersgräns mot allmän plats GATA. Mot allmän plats TORG får dock balkonger hänga ut upp till 1,5 meter från kvartersgräns. Utskjutande byggnadsdelar över allmän plats får inte hänga ut över körbana och inte hänga närmare marken än 3,5 meter. Fasaderna mot Vikdalsvägen och Värmdövägen ska gestaltas med få utskjutande element, eventuella utskjutande balkonger, burspråk eller andra byggnadsdelar ska bindas samman så att de upplevs som inbyggda, i huvudsaklig överensstämmelse med illustrationerna för respektive delområde. Fritt utkragande balkonger mot lokalgator ska ha en öppen karaktär och eventuella inglasningar av fritt utkragande balkonger får inte dominera fasaden och ska utföras utan vertikala profiler.

Övriga utformningsbestämmelser

Inom detaljplanen ska vissa delar av bebyggelsen utföras med en viss utformning avseende indragna våningar respektive taklutningar och liknande. Detta regleras med utformningsbestämmelserna f₁-f₄.

Exempel på utkragande balkonger mot huvudgata där fronterna binds ihop till en yttre fasad så att de upplevs inbyggda, område 1. Samt exempel på ett helt fasadparti som kragar ut över trottoar mot huvudgata vilket ger en stram karaktär samtidigt som fasadlivet tillåts variera. *Bild: Kirsh + Dereka Arkitekter och Scheiviller Svensson Arkitektkontor*

Område 1 och 2, (arbete med kvartersnamn pågår)

Det nordöstra kvarteret gränsar mot Vikdalsvägen och planeras inrymma cirka 180 bostäder samt cirka 1500 kvadratmeter verksamhetslokaler i bottenvåningarna. Detaljplanen medger bebyggelse i 6-8 våningar med parkering i garage under gård. Våningsantalet är lägst i sydväst och högst i nordost för att öka solljuset in till gården. Taken inom kvarteren utformas med plats för terrasser, solceller samt vegetationsinslag.

Område 1 sett från östra sidan av Vikdalsvägen. *Bild: Kirsh + Dereka Arkitekter*

Nordvästra hörnet i område 2 sett från angränsande lokalgata. *Bild: Urban Design*

Föreslagen fasadgestaltning

Fasad mot norr (lokalgata) Bild: Kirsh + Dereka Arkitekter och Urban Design

Fasad mot öster, Vikdalsvägen (huvudgata) Bild: Kirsh + Dereka Arkitekter

Fasad mot söder (lokalgata) Bild: Urban Design och Kirsh + Dereka Arkitekter

Fasad mot väster (lokalgata) Bild: Urban Design

Område 3 och 4, (arbete med kvartersnamn pågår)

Det nordvästra kvarteret har en trekantig planform och är beläget närmast Nacka stadshus och i angränsning till den planerade stadsparken. Kvarteret bedöms kunna innehålla cirka 150 bostäder och cirka 750 kvadratmeter verksamhetslokaler i bottenvåningarna.

Detaljplanen medger bebyggelse i 5-8 våningar med parkering i garage under gård. Taken utformas med olika lutningar i kombination med takkupor, terrasser och vegetationstak.

Sydöstra hörnet i område 3 sett från angränsande lokalgata. Bild: ÅWL arkitekter

Område 4 sett från angränsande allmän plats. Bild: Rotstein arkitekter

Föreslagen fasadgestaltning

Fasad mot norr och väster (mot lokalgata) Bild: ÅWL arkitekter och Rotstein arkitekter

Fasad mot öster (lokalgata) Bild: ÅWL arkitekter

Fasad mot söder (lokalgata) Bild: Rotstein arkitekter och ÅWL arkitekter

Fasader mot sydväst (lokalgata och torg) Bild: Rotstein arkitekter

Område 5 och 6, (arbete med kvartersnamn pågår)

Det sydvästra kvarteret gränsar till Värmdövägen och bedöms kunna innehålla cirka 150 bostäder och cirka 1300 kvadratmeter verksamhetslokaler i bottenvåningarna. Detaljplanen medger bebyggelse i 5-7 våningar med parkering i garage under gård. Kvarteret tar upp stora nivåskillnader och har en trappa på västra sidan. Höjden på kvarterets takfot varierar genom olika indrag av översta våningar och inslag mindre takkupor.

Område 5 sett från angränsande allmän plats. Bild: Arkitema

Område 6 med Värmdövägen till vänster i bild och lokalgata till höger. Bild: Scheiniller Svensson Arkitektkontor

Föreslagen fasadgestaltning

Fasad mot norr (mot lokalgata) Bild: Scheiviller Svensson Arkitektkontor och Arkitema

Fasad mot öster (mot lokalgata) Bild: Scheiviller Svensson Arkitektkontor

Fasad mot söder, Värmdövägen (mot huvudgata)
Bild: Arkitema och Scheiviller Svensson Arkitektkontor

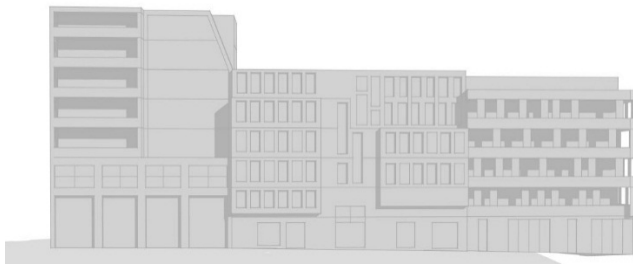
Fasad mot väster (mot trappgata) Bild: Arkitema

Område 7, (arbete med kvartersnamn pågår)

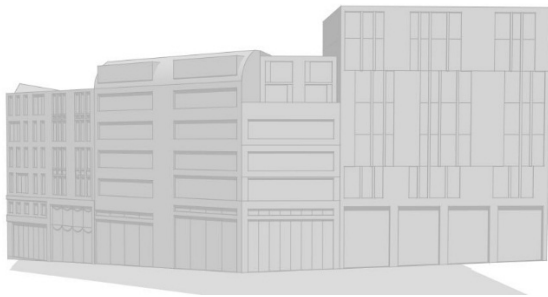
Det sydöstra kvarteret gränsar till cirkulationsplatsen där Värmdövägen och Vikdalsvägen möts. Kvarteret kommer därmed bli väl synligt för de som rör sig längs dessa stråk. Kvarteret bedöms kunna innehålla mellan 100 och 150 bostäder och cirka 2000 kvm verksamhetslokaler i bottenvåningarna. Detaljplanen medger bebyggelse i 5-8 våningar med

parkering i garage under gård. Detta kvarter kommer markanvisas efter samråd, denna del kommer därmed ha ett tydligare och mer bearbetat förslag till kommande granskningskede. Kvarterets utbredning och planform mot cirkulationsplatsen kan komma att förändras till granskningen. Nu i samrådet prövas de stora dragen, bland annat rörande bebyggelsevolym, markanvändning, bullerfrågor samt påverkan på kulturmiljö och naturmark.

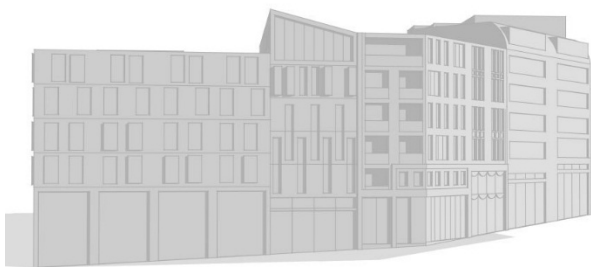
Preliminära byggnadsvolymer i område 7. Gestaltning är inte bearbetad.

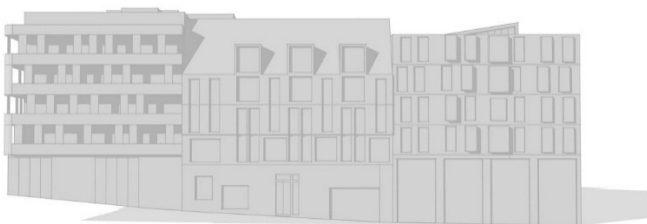
Fasad mot norr (mot lokalgata)

Fasad mot öster, Forumrondellen och Vikdalsvägen (huvudgata)

Fasad mot söder, Värmdövägen och Forumrondellen (huvudgata)

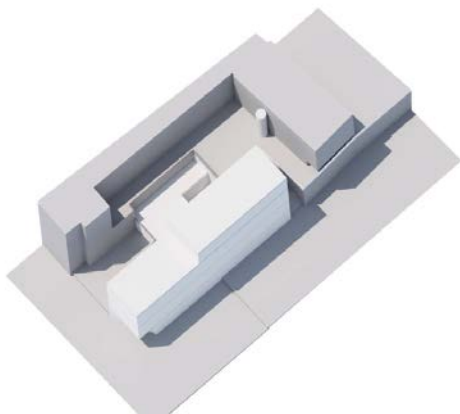

Fasad mot väster (mot lokalgata)

Byggnad vid stadshuset

Längst västerut i planområdet, närmast stadshuset, möjliggörs en ny byggnad som delvis kan byggas samman med stadshuset. Byggnaden avses inrymma kontor samt viss utbildnings-, kultur- och fritidsverksamhet (CKS₁). Detaljplanen medger en volym motsvarande 3-4 våningar och byggnaden utförs i souterräng för att kunna ta upp och ta hand om de stora nivåskillnader som uppstår mellan gatan och stadshusets nivå.

Stadshusets kulturhistoriska värden får inte förvanskas. Tillbyggnaden ska därför till sin volym och gestaltning förhålla sig till befintliga arkitektoniska värden samt medvetet förhålla sig till mötet mellan administrationsbyggnadernas och bostadsbebyggelsens karaktärer. Byggnaden bör gestaltas med ett annat uttryck än angränsande bostadskvarter. Gestaltning och byggnadsvolym kommer bearbetas till granskningskedet.

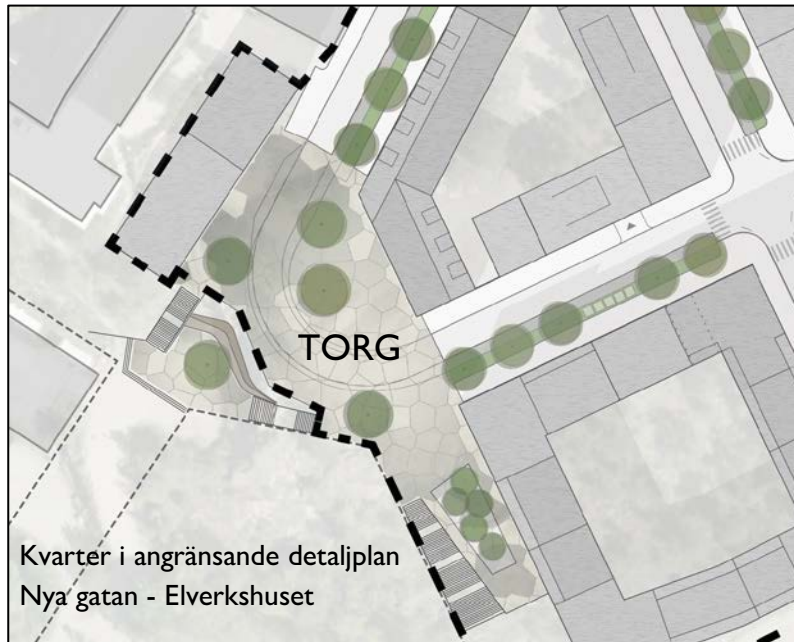
Tidig illustration av möjlig byggnadsvolym i angränsning till stadshuset. Bild: Marge Arkitekter

Mindre byggnader på gårdar

På kvarterens bostadsgårdar medges, genom en generell planbestämmelse, att mindre byggnader såsom växthus, förråd eller skärmtak och liknande får uppföras utöver angiven nockhöjd. Sådana byggnader eller skärmtak får uppta sammanlagt 20 kvadratmeter per gård och uppföras till en nockhöjd om 3,5 meter mätt från gårdsnivån.

Torg

I planområdets sydvästra del regleras användningen som allmän plats TORG. På platsen för torget sammanstrålar fem olika riktningar, två gator, två trappstråk och ett parkstråk, vilket ger goda förutsättningar för en levande plats. Platsen planeras bli omgiven av bebyggelse och hela torgytan ges en gemensam karaktär med en sammanhållen gestaltning med trappor och trädplantering. I den norra delen av torget tillåts fordonstrafik, men biltrafik ska ske på de gåendes villkor inom ett så kallat gångfartsområde eller "shared space". Sydost och sydväst från torget är höjdskillnaderna så pass stora att trappor krävs för att hantera nivåerna. Mot sydost föreslås en trappa ned mot Värmdövägen. Mot sydväst, inom angränsande detaljplan för Nya gatan - Elverkshuset, planeras ett slags trapplandskap som via olika terrasser tar sig ned mot Värmdövägen och Lillängsvägen.

Illustrationsplan med utsnitt över torget.

Illustration över område 4 med torget i förgrunden. Bild: Rotstein arkitekter

Mark och växtlighet

Planområdet är kraftigt kuperat, omfattande bergschakt krävs för att möjliggöra bebyggelse enligt planförslaget. De stora markarbetena behövs för att jämna ut terrängen så att godtagbar tillgänglighet uppnås och så att ledningar och avrinning fungerar. I princip kommer alla nivåer förändras, med störst förändring i söder mot Värmdövägen där det idag finns höga bergsskärningar. För att utreda terrängens förutsättningar och behovet av markarbeten har en förstudie för allmän plats tagits fram. Det har varit ett mål att kunna integrera ny bebyggelse och nya gator med omgivningen vilket har påverkat höjdsättningen. Höjdskillnaderna inom området är dock så pass stora att en av de nord-sydliga lokalgatorna får en lutning på 7-8 % och därmed inte uppnår full tillgänglighet (5%). Två gator/stråk i sydväst, varav den ena ligger direkt utanför planområdet, blir så pass branta att trappor och terrasser krävs. Tillgängligheten för fordon och fotgängare som inte kan använda trappor

har hanterats genom att alternativa vägval kan tillgodoses, bland annat längs huvudgatorna. Se bilden nedan som beskriver tillgängligheten inom allmän plats.

Mot nordväst, i anslutning till planområdet, planeras en större park (stadspark) där befintlig mark delvis ligger på en högre nivå än de planerade gatorna. Höjdskillnaderna mot parken ska tas om hand på ett öppet sätt genom anläggande av trappor och terrasser. Utformningen av gatan längs med den framtida stadsparken ska ske med hänsyn till befintlig vegetation utanför planområdet. Nivåskillnader som kan uppkomma studeras i samband med planeringen av parken.

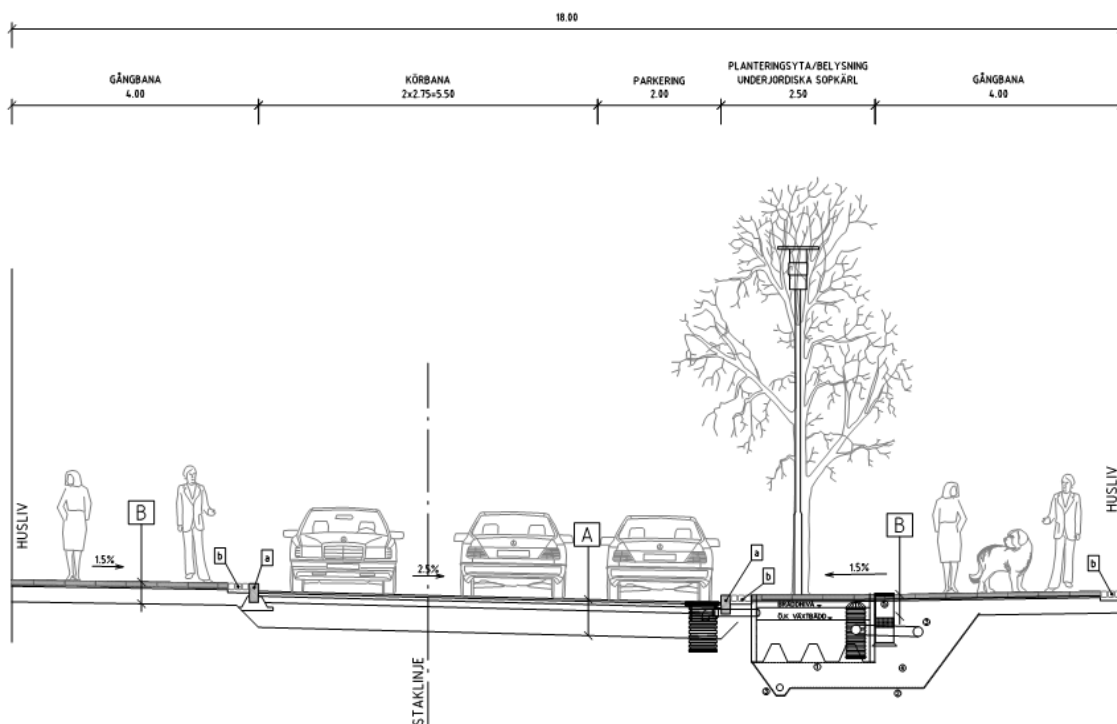
Gröna stråk uppfyller tillgänglighetskraven, gult stråk är något för brant för att klara full tillgänglighet, röda markeringar visar där det krävs trappor.

Inga befintliga träd inom planområdet kommer kunna sparas eftersom stora markförändringar kommer ske. I samband med utbyggnaden kommer nya träd med regnbäddar att placeras ut längs gator och platser. I planområdets västra del, vid stadshusets södra fasad, ansluter en promenadväg med befintlig vegetation. Detta grönstråk, som ligger utanför planområdet, ska bevaras och utgöra en viktig koppling västerut mot Eklidens skola och en planerad gång- och cykelväg ner mot Järila skolväg.

Innergårdarna på kvartersmark ska utformas så att växtlighet och större träd möjliggörs, en planbestämmelse införs på bostadsgårdarna som reglerar jorddjupet ovanpå parkeringsgaragens takbjälklag samt avsikten med en planterad och grön miljö (b₁). Nacka kommun har tagit fram en så kallad grönytefaktor som är ett lämpligt verktyg för att hantera grönska på kvartersmark samt för att gynna vistelse och rekreation, biologisk mångfald, dagvattenhantering vind och luftföroreningar.

Gator och trafik

Det övergripande trafiknätet med Värmdövägen och Vikdalsvägen kommer fortsätta fungera som idag, dock kommer utformning, gestaltning och antal korsningar att ändras framöver när gatorna blir fler och ska göras mer stadsmässiga. Planområdet angörs från omgivande gator och lokalgatorna inom området kommer vara dubbelriktade med cykeltrafik i blandtrafik. Ingen busstrafik kommer att gå på lokalgatorna utan bara på Värmdövägen och Vikdalsvägen. Lokalgatorna utformas med en sektion om 18 meters bredd för att rymma både angöring, trädplantering med regnbäddar för dagvattenhantering samt för att ge goda solljusförhållanden. Typsektionen nedan innehåller trottoar om 4 meter, körbana 5,5 meter, parkering/angöring 2 meter, träd och skelettjordar för dagvattenhantering 2,5 meter samt trottoar 4 meter. Detta är utgångspunkten för lokalgatorna inom detaljplanen, justeringar kan dock göras utifrån aktuella förutsättningar. Exakt hur anslutningarna från lokalgatorna till huvudgatorna ska fungera rent trafikmässigt regleras inte i detaljplanen, men i kommande projektering av gatunätet ska det studeras ifall det exempelvis behövs begränsning av vänstersvägande fordon.

Typsektion lokalgator Bild: SWECO

Värmdövägen och Vikdalsvägen är huvudgator och binder samman flera stadsdelar och har tidvis stora flöden och tät busstrafik. Gatornas funktioner och utformning kommer att ses över i ett större sammanhang och karaktären kommer ändras från en bildominerad miljö till att bli stadsgator där trafikslagen prioriteras annorlunda och där impedimentytor minimeras. Beroende på förutsättningarna i ett större område kommer inte huvudgatorna kunna ha en konsekvent bredd i hela sina sträckningar, en inriktning är dock att på sikt uppnå 30-32 meters bredd där det finns förutsättningar för det. Denna detaljplan omfattar endast delar

av huvudgatorna. En remsa om 3 meter av Värmdövägen planläggs som gata för att säkerställa ett genomförande i planområdets södra del. Vikdalsvägen planläggs i detaljplanen till en bredd om 28 meter från bostadskvarteren i detaljplanen. Vikdalsvägens utbredning är dock bredare redan idag, upp mot 32 meter är kommunal mark, gällande plan DP 133 kommer tills vidare fortsätta gälla mellan denna detaljplan och Nacka Forum. Den exakta avgränsningen för de sista 4 metrarna som behövs avgörs bäst i den framtida detaljplanen för bostadsbebyggelse vid Nacka Forums västra sida. Övriga delar av Värmdövägen, Vikdalsvägen och Forumrondellen planläggs i kommande detaljplaner då exakta gränsdragningar fastställas mot bland annat närliggande fastigheter i söder. I övrigt föreslås gång- och cykeltunneln under Vikdalsvägen tas bort och ersätts av en passage i samma plan som gatan, därför planläggs tunneln som gata och befintlig detaljplan släckas ut i denna del. I gällande plan för del av Vikdalsvägen, stadsplan 353 (S353), medges en gångbro över Vikdalsvägen. Denna gångbro har inte genomförts och det finns inte heller några planer på ett förverkligande, i berörd del släcks denna möjlighet ut och ersätts av användningen gata.

Parkering

Längs gatorna kommer det finnas allmänna parkeringsplatser för bilar samt ett antal angöringszoner längs trottoarerna, cirka 30 parkeringsplatser bedöms rymmas. Parkeringsplatserna kommer tidsregleras och avgiftsbeläggas på lämpligt sätt så att ett effektivt utnyttjande säkerställs. Bebyggelsens eget parkeringsbehov, där även platser för besökare och för personal i eventuella lokaler medräknas, ska lösas helt i garage inom kvartersmark. Infart till parkeringsgarage sker i de lägen som redovisas i illustrationsplanen. Det behov som ska tillgodoses baseras på aktuellt parkeringstal som är 0,8 bilplatser per bostad och 10-15 bilplatser per 1000 kvm verksamheter. Enligt kommunens parkeringsmodell finns det en möjlighet att tillämpa ett lägre parkeringstal om det vid bygglovet kan redovisas en parkeringsutredning som visar på argument som exempelvis avstånd till kollektivtrafik och mobilitetsåtgärder i form av exempelvis subventionerade busskort, bilpool, cykelrum med extra hög standard eller liknande. Sådan utredning måste godkännas av trafiknheten för att kunna ligga till grund för bygglov. För närvarande pågår ett arbete med att revidera de gällande parkeringstalen, dessa förväntas kunna antas under hösten 2016.

Cykelparkering ska prioriteras extra inom planområdet. På allmän plats avses cykelställ placeras ut med jämna mellanrum, främst i anslutning till platsbildningar, entréer och andra målpunkter. Bebyggelsens behov av cykelplatser, där även besöksplatser medräknas, ska tillgodoses inom kvartersmark. Det ska finnas möjlighet att iordningsställa upp till cirka 4 cykelplatser per lägenhet. Det är av stor vikt att cykelplatserna ordnas och sprids ut så att de verkligen blir användarvänliga och kan möta olika slags behov, både för de som cyklar ofta och för de som cyklar mer sällan, och att utrymme även finns för större cyklar och cykelvagnar. Inriktningen är att minst hälften av cykelplatserna ska placeras så att de är mycket lättåtkomliga exempelvis i lokal i direkt anslutning till gatan, i direkt anslutning till trapphusentréer eller på bostadsgård. Där cykelparkering planeras på bostadsgård bör vissa platser med regnskydd anläggas.

Lek och utevistelse

Kvarterens bostadsgårdar ska tillgodose funktioner som bostadsnära rekreation, lek och cykelparkering med mera. Gårdarna ska vara planterade och ha en grön karaktär. Gårdsnivån ska vara uppbyggd med ett jordlager om minst 0,8 meter för att säkerställa vegetation och möjligheter att tillgodose viss dagvattenfördröjning. Detaljplanen innehåller ingen park- eller naturmark, däremot kommer det, utöver bostadsgårdarna, finnas möjlighet till rekreation och lek i närområdet, exempelvis söder om Nacka IP och söder om Värmdövägen. I den framtida stadsparken, i direkt angränsning till planområdet, planeras plats för lek och rekreation med god tillgänglighet samt förutsättningar för biologisk mångfald.

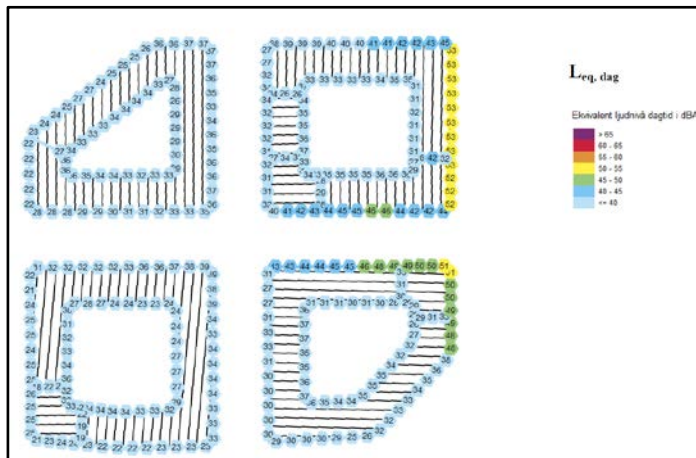
Buller

I planarbetet har hänsyn tagits till den nya förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader som trädde ikraft under 2015. För verksamhetsbuller har de riktlinjer från 2015 som anges i Boverkets vägledning för verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsprövning av bostäder använts.

Verksamhetsbuller

Verksamhetsbuller och trafikbullersituationen har utretts (*Structor 2016-06-23*). Två bullrande verksamheter har identifierats i planområdets närhet, stadshuset i norr och Nacka Forum i öster. Vid Nacka stadshus utfördes en inventering av möjliga bullerkällor på byggnaden och installationer i drift bedömdes inte ge upphov till ljudnivåer över riktvärdena för verksamhetsbuller. Nacka Forums bullerkällor utgörs av godsmottagning och ventilationsinstallationer i form av fläktar.

Den ekvivalenta ljudnivån dagtid (06.00-18.00) för verksamhetsbuller från Nacka Forum uppgår till som mest 53 dBA och kvällstid (18.00-22.00) och helger till 50 dBA för fasader som vetter mot Nacka Forum. För cirka 85 % av byggnadskropparna innehålls riktvärden enligt zon A. Det innebär att dessa lägenheter kan planeras utan hänsyn till ljuddämpad sida från verksamhetsbuller. För ca 15 % av byggnadskropparna (de som vetter mot Vikdalsvägen) kan riktvärden enligt zon B innehållas om lägenheterna planeras så att hälften av bostadsrummen får tillgång till ljuddämpad sida om 45 dBA ekvivalent ljudnivå.

Verksamhetsbuller från ventilationen på Nacka Forum. Vikdalsvägen och Nacka Forum till höger. Ljusblå <40 dBA, mörkblå=40-45 dBA, grön=45-50 dBA och gul=50-55 dBA. Bild: Structor

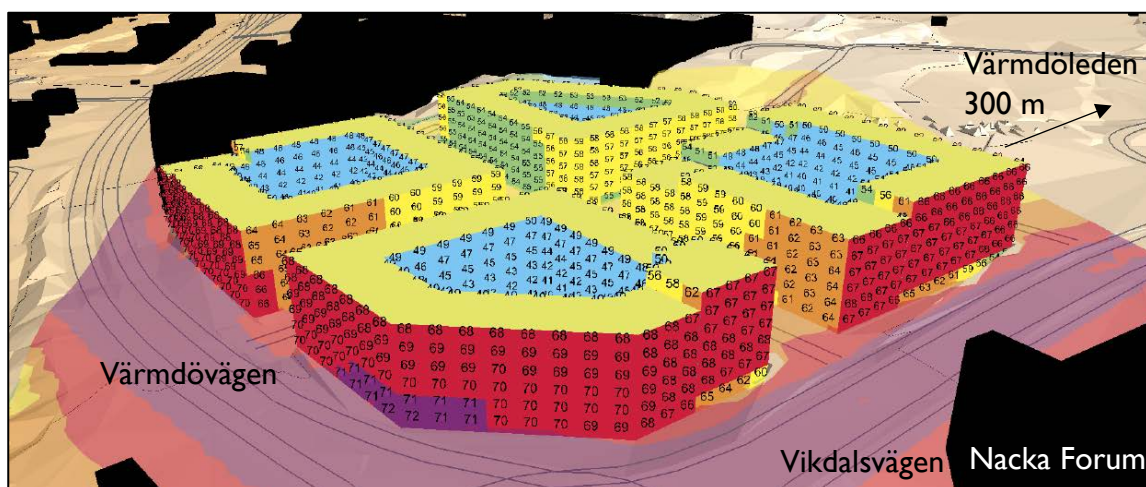

Verksamhetsbuller. Zon A gröna ytor, bostadsbyggnader bör kunna accepteras upp till angivna nivåer. Zon B blå ytor, bostadsbyggnader bör kunna accepteras förutsatt att tillgång till ljuddämpad sida finns.

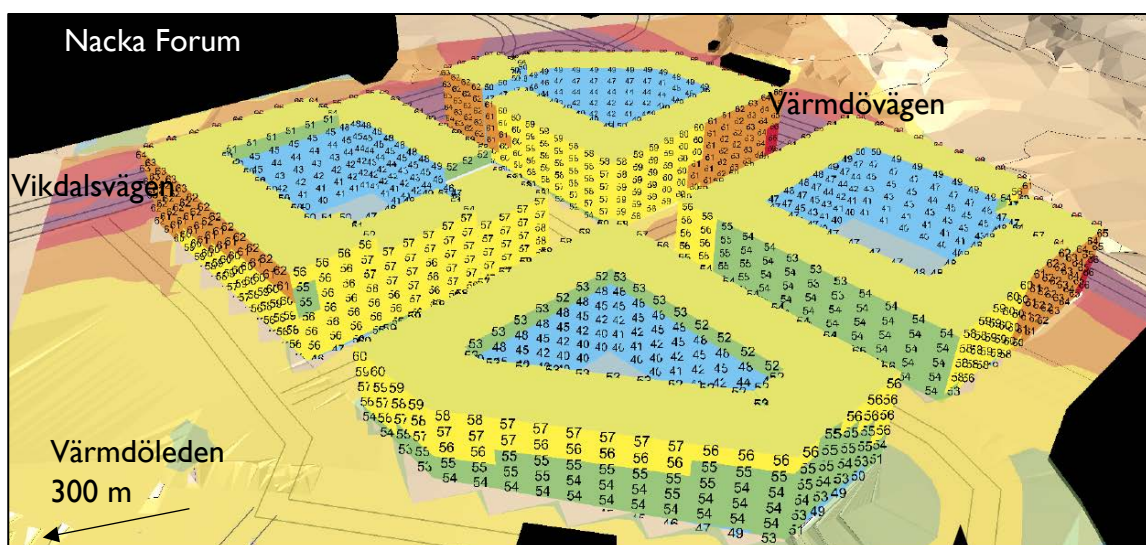
Trafikbuller

Trafikbuller alstras främst från Vikdalsvägen och Värmdövägen. Utredningen (*Structor 2016-06-23*) har också undersökt påverkan från kommande lokalgator, Värmdöleden, Griffelvägen och Granitvägen. För cirka 10 % av byggnadskropparna innehålls riktvärdet om 55 dBA ekvivalent ljudnivå där lägenheter kan planeras utan hänsyn till ljuddämpad sida. För cirka 40 % av byggnadskropparna klaras riktvärdet om 60 dBA ekvivalent ljudnivå och mindre lägenheter (<35 m²) kan planeras enkelsidigt mot gata. För cirka 50 % av byggnadskropparna klaras undantaget i förordningen om trafikbuller om lägenheterna planeras så att de får tillgång till ljuddämpad sida som klarar 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå nattetid. Det innebär att om planlösningen anpassas kan riktvärden för trafikbuller följas, dock med hjälp av undantagen.

Vid Vikdalsvägen finns idag en busshållplats på samma sida som de aktuella kvarteren (vid nordöstra kvarterets norra hörn). Om nya busshållplatser anläggs i framtiden är det sannolikt att de hamnar i närheten av befintligt läge eller längre norrut. Busshållplatser medför höjda bullernivåer när bussarna accelererar och även i form av lågfrekvent buller. För att säkerställa en acceptabel ljudnivå i de bostäder som ligger närmast busshållplatsen skrivs det i planbestämmelserna in en hänvisning till detta avsnitt om buller för att förtydliga att hänsyn behöver tas till lågfrekvent buller. För att klara bestämmelsen kan extra bullerdämpande åtgärder behövas i form av exempelvis fönster och fasad med bättre ljudisolering.

Högsta ekvivalenta ljudnivå vid fasad, från trafikbuller mot Värmdövägen-Vikdalsvägen. Fler illustrationer finns i bullerutredningen från Structor (2016-06-23). Blå<50 dBA, grön=50-55 dBA, gul=55-60 dBA, orange 60-65 dBA, röd=65-70 dBA och lila>70 dBA.

Högsta ekvivalenta ljudnivå vid fasad, trafikbuller från Värmdöleden (cirka 300 meter norr om planområdet), Vikdalsvägen, Griffelvägen och lokalgator. Blå<50 dBA, grön=50-55 dBA, gul=55-60 dBA, orange 60-65 dBA, röd=65-70 dBA och lila>70 dBA.

Blå ytor (högst bullernivåer). Undantaget i förordningen för trafikbuller innehålls genom att hälften av bostadsrummen får tillgång till ljuddämpad (55 dBA dygnsekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå nattetid) sida mot innergården.

Gula ytor (bullernivåer mellan 55-60 dBA): Riktvärdet klaras genom att anlägga små lägenheter (< 35 m²), eller att hälften av bostadsrummen får en ljuddämpad sida.

Gröna ytor (lägst bullernivåer): riktvärdet om 55 dBA ekvivalent ljudnivå klaras.

Förslag på planlösningar har utformats av de byggherrar som ingår i stadsbyggnadsprojektet Nya gatan, stadshusområdet. Utformningen har utgått ifrån att kunna följa dagens riktvärden för trafikbuller. Genomgående lägenheter, små lägenheter på under 35 m² och fasadutformning gör att riktvärdena kan följas trots ett delvis bullerutsatt läge. Se även underlagen *Miljöredovisning* och *Trafikbullerbilaga, planlösningar och kompletterande utredning (2016-10-14)*.

Planbestämmelser buller - störningsskydd

Utifrån ovanstående beskrivning införs en planbestämmelse om skydd mot störning från trafikbuller i detaljplanen, se nedan.

Trafikbuller

Bostäderna ska utformas avseende trafikbuller så att:

- 55 dBA ekvivalent ljudnivå (frifältsvärde) vid bostadsbyggnads fasad ej överskrids. Då så inte är möjligt ska minst hälften av bostadsrummen i varje bostad få högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad samt högst 70 dBA maximal ljudnivå vid fasad nattetid (frifältsvärden).

- bostäder upp till 35 kvm får högst 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad. (frifältsvärden).

- ljudnivån vid minst en uteplats i anslutning till bostäder inte överskrider 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå. Maximal ljudnivå får överskridas med högst 10 dBA fem gånger per timme kl 06.00 - 22.00.

Utifrån förutsättningarna kring verksamhetsbuller och lågfrekvent buller införs en hänvisning i planbestämmelserna till följande stycken om verksamhetsbuller och lågfrekvent buller.

Verksamhetsbuller och buller från yttre installationer

I bygglov och projektering ska buller från yttre installationer, ventilation, restauranger, butiker med mera beaktas. Exempelvis kan val av teknisk utrustning och dimensionering av byggnaders stomme och fasader göra att godtagbara ljudnivåer säkerställs.

Bostäderna ska utformas anseende verksamhetsbuller så att:

- samtliga bostadsrum i en bostad får högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå dagtid (06.00-18.00) (frifältsvärde) vid bostadsbyggnads fasad eller om så inte är möjligt minst hälften av bostadsrummen i varje bostad får högst 45 dBA ekvivalent ljudnivå dagtid.*
- samtliga bostadsrum i en bostad får högst 45 dBA ekvivalent ljudnivå kvällstid (18.00-22.00) och belg (frifältsvärde) vid bostadsbyggnads fasad eller om så inte är möjligt minst hälften av bostadsrummen i varje bostad får högst 45 dBA ekvivalent ljudnivå kvällstid och belg.*
- samtliga bostadsrum i en bostad får högst 45 dBA ekvivalent ljudnivå natt (22.00- 06.00) (frifältsvärde) vid bostadsbyggnads fasad eller om så inte är möjligt minst hälften av bostadsrummen i varje bostad får högst 40 dBA ekvivalent ljudnivå nattetid.*
- om buller från yttre installationer överstiger 40 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsfasad kl. 22.00-06.00 ska minst hälften av boningsrummen ha högst 40 dBA på luddämpad sida.*
- på luddämpad sida får ljudnivån från trafikbuller inte överskrida 55 dBA ekvivalent ljudnivå.*

Lågfrekvent buller

I bygglov och projektering ska lågfrekvent buller från busstrafik beaktas. Exempelvis kan val av fönster och dimensionering av byggnaders fasader göra att godtagbara ljudnivåer säkerställs.

- Fasad 10 m före och 20 meter efter busshållplats ska utformas så att ljudnivån i bostadsrum inte överskrider 41 dBA maximal ljudnivå*

Tillgänglighet

Ny bebyggelse blir fullt tillgänglig från Vikdalsvägen, Värmdövägen samt lokalgatunätet undantaget lokalgatan i nordvästlig-sydostlig riktning. Tillgängliga entréer med intilliggande angöring samt möjlighet att angöra tillgänglig gata via innergård eller garage och hiss kommer dock vara möjligt. Handikapplatser ska reserveras i parkeringsgaraget i direkt anslutning till hissarna. Tillgång till allmänna ytor och torgbildningar inom området kommer att vara möjlig, ibland kan det dock krävas en mindre omväg inom lokalgatunätet eftersom vissa platser och gator endast förbinds med trappor.

Teknisk försörjning

Nya allmänna vatten- och avloppsledningar samt ledningar för fjärrvärme, el- och telenät etcetera kommer att byggas ut i Värmdövägen och Vikdalsvägen för att kunna försörja delar av utbyggnaden av bostäder och verksamheter inom Nacka stad. Däribland utbyggnad av nya bostäder och verksamheter inom detaljplan Nya gatan, stadshusområdet.

Dagvatten

En dagvattenutredning har tagits fram under planarbetet (Sweco 2016-05-25) som redovisar att föroreningsbelastningen kan minskas om dagvattnet från gator och torg omhändertas med infiltration i växtbäddar och en hög grönytefaktor på gårdarna används. Infiltrerat vatten behöver fördröjas och renas ytterligare utanför planområdet. För att undvika tillskott av näringsämnen till recipienten är det också viktigt att grönytor utformas och att växtarter väljs så att ytorna inte behöver gödslas. Dock finns det fortfarande ett behov av att rena dagvattnet ytterligare eftersom de ursprungliga nivåerna inte uppnås trots åtgärderna vilket skulle innebära en ytterligare belastning på Järlasjön.

Torgytan i angränsande kommande detaljplan nedströms (Nya gatan - Elverkshuset) har pekats ut som en möjlig lokalisering av ett underjordiskt avsättningsmagasin för fördröjning och rening av dagvatten från Nya gatan, vilket kommer att projekteras i kommande planarbete.

I åtgärdsplanen för Järlasjön föreslås översiktligt ett antal dagvattenlösningar nedströms detaljplaneområdet för Nya gatan. Dessa syftar till att rena och fördröja dagvatten från både befintliga och nya bostadsområden som har sin utsläppspunkt i Järlasjön så att statusen för sjön inklusive Sicklasjön, kan förbättras. Nacka kommun har startat upp en förstudie för att konkretisera dessa förslag och få fram dagvattenanläggningar som går att genomföra. Någon av dessa lösningar ska användas för att ytterligare rena och fördröja dagvattnet från Nya gatan. För att säkra att en sådan lösning utförs samtidigt som Nya gatan - stadshusområdet genomförs kommer medel redan nu avsättas i projektet och redovisas i genomförandebeskrivningen nedan. Dagvattenlösningar inom kvartersmark kommer att regleras i avtal med berörda exploatörer.

Klimatpåverkan och extrema skyfall

Då markanvändningen inom planområdet föreslås ändras på ett markant sätt och förändras till en tätbebyggd stadsmiljö behöver påverkan från klimatet beaktas samt framtida klimatförändringar behöver vägas in i bedömningen.

Projektets egen klimatpåverkan kan delas upp i byggskede och framtida användning. Under byggskedet kommer stora markarbeten krävas för att förbereda marken för bebyggelse och infrastruktur. Markarbeten med stora bergsskärningar samt uppförandet av själva kvarteren är energikrävande verksamheter och projektets initiala klimatpåverkan avgörs till stor del av de val som görs under byggskedet gällande energislag, transporter och materialval. Eftersom

planförslaget innebär att ett befintligt skogsparti ersätts med bebyggelse påverkas miljön som helhet samt även lokalklimatet då större områden blir hårdgjorda.

Efter byggskedet avgörs klimatpåverkan till stor del av vilken energiförbrukning bebyggelsen får samt av vilka val de framtida invånarna gör när det gäller transporter och val av livsmedel med mera. Bebyggelsen kommer kunna anslutas till fjärrvärme och avståndet till bussar och framtida tunnelbana är mycket kort.

Översvämning och erosion

Planområdet är beläget inom ett mycket kuperat område och områdets höjdsättning bestäms så att inga instängda områden bildas samt så att avledning av stora vattenflöden kan ske på ett säkert sätt. Längre nedströms, utanför planområdet, där vatten från ett större avrinningsområde samlas upp, kan det dock uppstå översvänningsproblematik. Det är därför en förutsättning att dagvattensystemet som helhet har god kapacitet och kan ta emot vatten vid stora flöden samt att höjdsättning sker hela vägen ned till recipienten så att ytavrinningen när ledningsnätet går fullt inte orsakar skador.

Marken inom planområdet består till största delen av fast berg samt jord- och fyllnadsmassor närmast Forumrondellen. Sammantaget bedöms risken vara låg för erosion eller skred vid skyfall. Planområdet är beläget mellan 35 och 50 meter över havet och påverkas inte på annat sätt av prognostiserade havsnivåhöjningar.

Luftkvalitet

Enligt Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds beräkningar för Nacka kommun klaras nu gällande miljökvalitetsnormer för luft inom planområdet. Luftväxlingen på Vikdalsvägen kommer att bibehållas i och med att husen enligt planen ska läggas med öppningar mellan kvarteren.

Markföroreningar

En generell administrativ planbestämmelse införs för hela planområdet för att säkerställa att marken är lämplig för bostäder innan bygglov ges. Se även avsnittet om geoteknik och markföroreningar under avsnitt 2, förutsättningar.

Elektromagnetiska fält

Strax söder om planområdet, på andra sidan Värmdövägen, ligger en fördelningsstation för Nacka Energis elnät. Det är en större anläggning som behöver beaktas vid planering. Inom planområdet föreslås två elnätsstationer (E₁), invid stadshuset och i söder mot Värmdövägen. Vid stadshuset föreslås stationen bli friliggande, dock motfylld och inpassad i terrängen. Den södra stationen föreslås ligga vägg i vägg med kvartersbebyggelsen och under torgnivån. Magnetfält från anläggningarna bedöms inte kräva särskild reglering i detaljplanen.

Avfallshantering

Under genomförandet av detaljplanen ska avfallshantering, gator och bebyggelse anpassas så att avfallshämtning kan ske nära källan, från varje fastighet, i första hand genom maskinell hämtning. Från hushållen hämtas mat- och restavfall. För avlämning av mindre grovavfall, elektronik och farligt avfall hänvisas hushållen till föreslagen miniåtervinningscentral (mini-ÅVC) inom norra delen av område 5. Förpackningar och tidningar kan lämnas i kärl på gatumark i anslutning till mini-ÅVC:n. För verksamheters behov av avfallsutrymmen ska lämpliga ytor reserveras.

Viktiga faktorer vid avfallshantering är avstånd mellan avfallsbehållare och uppställningsplats för sopbil samt avstånd mellan bostadshusens entré och avfallsbehållare. Lutningar i gatan påverkar framkomligheten och var uppställningsplatser för sopbilar kan placeras. Detaljplanen styr inte exakt var bebyggelsens avfallslösningar anläggs och inte heller hur gatorna utformas i detalj, dock ska det kunna visas att lämpliga lösningar finns för avfallshanteringen. En inriktning i projektet är att använda ett system för mobil sopsug.

Hållbarhet

I planeringen finns alltid ett generellt hållbarhetsarbete som återspeglas i planens utformning. Vissa aspekter har det jobbat extra med i enlighet med kommunens riktlinjer för hållbart byggande. De åtgärder/indikatorer som är aktuella för projektet är följande.

Rum för verksamheter, blandad bebyggelse och mötesplatser

För målet nämns exempelvis fler funktioner i närområdet, tillgång till attraktiva mötesplatser och varierade utomhusmiljöer, att projektet bidrar till en ökad mångfald i närområdet när det gäller byggnadernas utformning, storlek och upplåtelseform, som indikatorer på om målet uppfyllts eller inte. Planen följer vad som sägs i översiktsplanen för Nacka stad och möjliggör en tät kvartersstruktur med blandad bebyggelse. I kvarteren ska lokaler för exempelvis butiker, mini-ÅVC och övriga verksamheter inrymmas. Mötesplatser skapas i stadsmiljön med torg och promenadstråk.

Energieffektivt och sunt byggande

Riktlinjerna nämner exempelvis förnyelsebar energi, fjärrvärme och att minimera byggprocessens miljöpåverkan som indikatorer. Vid markanvisningarna ställs bland annat krav på att exploatören ska ha ett aktivt arbete för att energianvändningen på byggarbetsplatsen ska begränsas, att elektricitet som används under byggskedet ska vara miljömärkt, att allt byggavfall ska sorteras och återvinnas. Inom planområdet kommer även vissa byggnader utföras som så kallad Miljöbyggnad silver trots att det inte varit ett krav i markanvisningen. Detta är dock inget som regleras i detaljplanen.

Hållbar avfallshantering

Vid nybyggnation är det viktigt att planera för en väl fungerande och trafiksäker avfallshantering. För målet om avfallshantering i riktlinjerna nämns till exempel om tillgången till återvinningsstation har säkerställts i detaljplanläggningen, om transportvägar,

vändplan och uppställningsplats är dimensionerade för sopbilar så att tömning av avfallsbehållare alltid kan ske på ett trafiksäkert sätt, att bygg- och rivningsavfall sorteras under byggskedet, som indikatorer. Samtliga exempel på indikatorerna i riktlinjerna uppfylls i projektet. I planen möjliggörs även för en mini-ÅVC som kan etableras i ett av kvarteren vilket är ett nyskapande inslag.

Effektiv mark- och resursanvändning

En effektiv användning av mark innebär att både användningen och exploateringsgraden är lämplig för platsen men även att markanvändningen kan vara flexibel över tid. För målet nämns exempelvis att en analys av projektets ekonomiska konsekvenser för kommunen och exploatören är genomförd, att projektet innebär att befintlig service, kommunikationer och tidigare kommunaltekniska investeringar utnyttjas väl samt att projektet innebär att delar av området har marksanerats.

Området omvandlas till tät stadsmiljö i det som ska bli en del av Nacka stad. Området är beläget i omedelbar närhet av kommersiell service och får goda kommunikationer i form av bussar och kommande tunnelbana. Dessa faktorer motiverar att området tas i anspråk för bebyggelse med en hög exploateringsgrad. Förorenade massor inom planområdet kommer saneras.

4. Konsekvenser av planen

Behovsbedömning

Planenheten gör bedömningen att detaljplanens genomförande inte innebär en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därför inte upprättas för planen, dock finns en enklare miljöredovisning med som underlag till detaljplanen.

Sociala konsekvenser och trygghet

Attraktiva bostäder och en väl utformad stadsmiljö ger stora positiva konsekvenser för boende och för en större allmänhet. Planens konsekvenser när det gäller sociala konsekvenser är svåra att bedöma eftersom fysisk planering bara är en av många faktorer som påverkar social hållbarhet. Detaljplanen möjliggör en tät stadsmiljö med offentliga rum och med verksamheter i bottenvåningarna. Många människor på liten yta med närhet till kollektivtrafik och service ger förutsättningar för ett befolkat stadsrum under olika tider på dygnet vilket är positivt för det sociala livet och kan bidra till trygghet.

Kvarteren i planområdet är markanvisade både för hyresrätter och med fri upplåtelseform. Även om inte lägenhetsstorlekarna styrs i detaljplanen är det sannolikt med en spridning med både stora och små lägenheter beroende på aktuellt utbud men även på förutsättningar som buller och väderstäck med mera. Det nordöstra kvarteret är markanvisat under förutsättning att framtida bostäder upplåts med hyresrätt. Där finns tankar på att delvis inrymma seniorbostäder med aktivitetslokaler i bottenvåningen vilket kan ge en mångfald och fler sociala kvalitéer till området.

Rekreation

När naturmarken som finns idag försvinner minskar möjligheten för motion och rekreation inom planområdet. Området nyttjas dock inte i så stor utsträckning för dessa ändamål, bland annat beroende på att området är otillgängligt. Möjligheterna för lek, rekreation och andra aktiviteter i närheten kommer att bli mycket goda när den nya stadsparken blir anlagd intill planområdet.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till området är idag begränsad, dels på grund av de stora trafikflödena på Värmdövägen och Vikdalsvägen där gång- och cykeltunnel samt signalreglerat övergångsställe finns, och dels på grund av de stora nivåskillnaderna mot söder och väster. Inom befintlig naturmark finns en brant gång- och cykelväg som inte klarar tillgänglighetskraven. Planförslaget ger flera möjligheter att röra sig genom området med god tillgänglighet. På två gator/stråk är dock lutningarna så kraftiga att trappor och terrasser krävs, och en gata får lutningen 7-8%. Full tillgänglighet är därmed inte möjlig överallt. För boende inom området kommer dock tillgängligheten kunna lösas genom innergårdar samt via garage och hiss. Konsekvenser för övriga medborgare blir att de kan behöva ta omvägar för att nå vissa målpunkter inom planområdet.

Trafik

Den tillkommande bebyggelsen uppskattas till cirka 600 bostäder i flerbostadshus och ett antal lokaler för verksamheter i markplan. Trafikalstringen från den nya bebyggelsen kan uppskattningsvis komma att uppgå till mellan 1000 och 1200 fordon per dygn. Trafikmängderna är dock väldigt osäkra eftersom läget är så centralt och nära kollektivtrafik vilket uppmuntrar till annat resande än med bil. Denna trafik kommer att färdas på de nya lokalgatorna vilka ansluts via nya korsningar till Värmdövägen respektive Vikdalsvägen. Garageinfarter inom området placeras mot lokalgatorna, men i närheten av huvudgatorna där så är möjligt för att undvika onödigt långa körvägar. För att minimera störningar på Värmdövägen och Vikdalsvägen ska vänstersvängande fordonsrörelser undvikas i de nya korsningarna, detta prövas dock inte i detaljplanen.

De lokala gatorna kommer att utformas med parkeringsfickor och lastplatser. Det kommer att finnas trottoarer på båda sidor utmed lokalgatorna, cykeltrafik sker på körbanan i blandtrafik.

Buller

Detaljplanen ligger i en delvis bullerstörd stadsmiljö med trafikbuller, busshållplatser och verksamhetsbuller från ventilation och transporter vid Nacka Forum. Utredning och planlösningar visar att en godtagbar ljudmiljö kan åstadkommas med hjälp av anpassade planlösningar och tekniska lösningar.

Kulturmiljö och landskapsbild

Järlahöjden utgör en del av den för Nacka karaktäristiska urbergsplatån. Området är idag

synligt från flera håll och kulturlandskapets förutsättningar, där Järlahöjdens södra delar sluttar ner mot Värmdövägen och sprickdalen, kan tydligt avläsas. Urbergets läge och formation har haft en avgörande betydelse för stadsbildens historiska framväxt för såväl placering av byggnader som anläggande av vägar. De avverkningar och framförallt de bergsschaktningar som planförslaget innebär medför negativa konsekvenser för kulturhistoriska värden då den historiska och topografiska avläsbarheten påverkas negativt. Idag ligger Nacka stadshus monumentalt och fritt placerat på Järlahöjden. Stadshusets stadsbildsmässiga och monumentala placering kan påverkas av att ny bebyggelse placeras i anslutning till de södra och västra fasaderna.

I anslutning till planområdet ligger villasamhället Storängen som utgör riksintresseområde för kulturmiljövården. Villasamhällets norra del, mot Värmdövägen påverkas sekundärt. Framförallt är det upplevelsevärden som påverkas till följd av buller och förtätning med hög bebyggelse som står i kontrast till det småskaliga villasamhället. Närområdet är dock trafikerat och präglas av storskalig bebyggelse redan idag varför påverkan bedöms vara marginell. Detaljplaneförslaget innebär inte påtaglig skada på riksintresset.

Natur

Den biologiska mångfalden i området är stor med många identifierade naturvärden, (Pro Natura, 2013, område 13). Skogen domineras av äldre tallskog och i mindre delar blandskog med ek, klibbal och björk. Det gamla tallbeståndet bedöms ha nyckelbiotopklass till följd av trädens höga ålder, och flera naturvärdesträd finns med grova grenar av betydelse för vedinsekter- taltickor som gynnar olika fågelarter. Tillgången på döda träd är dock liten.

Konsekvenserna av planförslaget är att befintlig vegetation försvinner. I den sammanvägda bedömningen, där hänsyn tagits till det större sammanhanget med framtida stadsutveckling i Nacka stad och antaget detaljplaneprogram, bedöms de negativa konsekvenserna för naturvärdena vara acceptabla. I en planerad större park, stadspark, intill planområdet kommer biologiska och rekreativa värden att tas tillvara och nya skapas där marken idag till stora delar är hårdgjord. Andra kompensationsåtgärder som kommer att utredas istället för den naturmark som tas i anspråk är till exempel att spara och placera ut torrrakor, död ved, för att stärka den biologiska mångfalden.

Dagvatten

Konsekvenserna av dagvattenhanteringen redovisas närmare i miljöredovisningen. Sammantaget bedöms att MKN för vatten, Nackas lokala miljömål samt översiktsplanens mål uppnås under förutsättning att LOD-åtgärderna maximeras inom planen och att tillräckligt dimensionerad dagvattenanläggning åstadkoms nedströms detaljplanen.

Klimatpåverkan och extrema skyfall

Vid mark- och byggarbeten bör projektets klimatpåverkan begränsas genom användande av tillgänglig teknik och medvetna val. Inom kvartersmarken som är markanvisad till privata byggherrar ska de förhålla sig till de förutsättningar gällande klimat- och miljöfrågor som

kommunen angivit i förutsättningarna för markanvisning. Det bör eftersträvas att bebyggelsen utförs så att den vardagliga energiåtgången hålls nere samt att det inom kvarteren även kan finnas anläggningar som producerar el eller värme. Bebyggelsen kommer att kunna anslutas till fjärrvärme.

Ytavrinningen inom detaljplaneområdet ska utformas så att skador undviks vid extrema skyfall när fördröjningen av dagvattnet inte räcker till och ledningsnätet går fullt. Det är också viktigt att höjdsättningen i kommande planarbeten nedströms bestäms så att ytavrinningen inte orsakar skador vid höga flöden.

Luftkvalitet

Samtliga miljö kvalitetsnormer för luft kommer att klaras inom detaljplaneområdet.

Markföroreningar

I och med att de ytor som är förorenade ska saneras kommer ingen förorening spridas eller finnas kvar när byggnationen genomförs.

Elektromagnetiska fält

Avståndet från den närliggande fördelningsstationen till planerad bebyggelse är tillräckligt skydd mot de elektromagnetiska fält som finns kring anläggningen. I anslutning till den tillkommande nätstationen i planområdets södra del behöver det i bygglovskedet säkerställas att själva stationen samt det angränsande kvarteret utförs på sådant sätt att påverkan på bostäder från stationens magnetfält minimeras.

Risk och säkerhet

I och med avståndet till farligt gods-led och med tanke på att närliggande drivmedelsstationer kommer avvecklas bedöms inte riskfrågorna behöva fördjupas i särskilda utredningar eller regleras i form av planbestämmelser.

Ekonomiska konsekvenser

Detaljplanens genomförande innebär för kommunens del betydande investeringar i allmän infrastruktur, såsom gator, torg och övrig infrastruktur. Inom planområdet har kvartersmark markanvisats till privata byggbolag under förutsättning att kostnader för allmänna anläggningar ingår i köpet. Därmed ska kommunen genom markförsäljningen finansiera och bygga ut allmänna anläggningar. Exploateringen innebär även ökade drift- och underhållskostnader för kommunens skötsel av de allmänna anläggningarna som tillskapas inom projektet.

En långsiktig samhällelig konsekvens av att området omvandlas till tät stadsbebyggelse är ökade värden både ekonomiskt och upplevelsemässigt, samt att Nackas attraktivitet som boendekommun ökar. Se mer om de ekonomiska konsekvenserna under avsnitt 5 ”Så genomförs planen”.

Konsekvenser för fastighetsägare

Detaljplaneområdet omfattar delar av de två kommunala fastigheterna Sicklaön 40:14 och 134:1. I närområdet finns ett antal privata fastigheter som berörs mer eller mindre av förslaget, se kapitel 6, ”konsekvenser för fastighetsägare och berörda” för en mer utvecklad beskrivning av konsekvenserna för berörda fastighetsägare i närområdet.

5. Så genomförs planen

Denna detaljplan ger rättigheter att använda marken för olika ändamål men är även en förberedelse för hur genomförandet ska organiseras. Under detta avsnitt beskrivs vilka tillstånd som behövs, vem som ansvarar för utbyggnad och skötsel samt vilka förändringar planen innebär fastighetsrättsligt, tekniskt och ekonomiskt.

Förslag till tidplan

Tidplanen nedan utgör ett förslag till tidplan för hur planen ska tas fram och genomföras.

Plansamråd 4:e kvartalet 2016

Granskning 2:a kvartalet 2017

Kommunfullmäktiges antagande 1:a kvartalet 2018

Laga kraft 1:a kvartalet 2018

Utbyggnad enligt planförslaget kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Byggstart kan tidigast ske under 1:a kvartalet 2018 under förutsättning att detaljplanen inte överklagas.

Enskilt byggande, det vill säga ansökan om bygglov, kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Fastigheterna kan anslutas till det kommunala VA-nätet efter det VA-utbyggnaden är klar och förbindelsepunkt är upprättad, slutbesiktigad och godkänd. VA-avgifter debiteras efter att anläggningarna är utbyggda och slutbesiktade.

Genomförandetid

De rättigheter i form av angiven markanvändning, byggrätter med mera som detaljplanen ger upphov till är gällande tills detaljplanen ersätts, upphävs eller ändras. Under en viss tid, den så kallade genomförandetiden, ska dock fastighetsägare och berörda kunna utgå från att deras rättighet enligt planen inte ändras. Genomförandetiden för denna detaljplan är 5 år från den tidpunkt då detaljplanen vinner laga kraft.

Ansvarsfördelning

Nacka kommun ska genom natur- och trafiknämnden vara huvudman för allmänna platser, det vill säga för all utbyggnad och skötsel av gator och torg inom planområdet. Framtida fastighetsägare till kvartersmarken ansvarar för all utbyggnad och skötsel av kvartersmarken.

Nacka kommun genom Nacka vatten AB ska vara huvudman för utbyggnad och skötsel av det allmänna VA-nätet och Nacka Energi är huvudman för utbyggnad och skötsel av det allmänna elnätet.

Genomförandefrågor rörande avtal, exploatering och mark handläggs av exploateringsenheten i Nacka kommun. Fastighetsbildningsfrågor gällande exempelvis avstyckningar, markinlösen genom fastighetsreglering eller inrättande av gemensamhetsanläggningar handläggs, efter ansökan från exploitören eller kommunen, av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun. Beställningar av nybyggnadskarta görs till lantmäterienheten i Nacka kommun. Ansökan om marklov, bygglov och anmälan handläggs av bygglovenheten i Nacka kommun, avgifter tas ut enligt taxa.

Avtal

Markanvisningsavtal har tecknats med de byggherrar inom planområdet vars delområden berörs av markanvisningstävling och som därefter fått tilldelning via beslut i kommunstyrelsen.

Separata detaljplaneavtal har tecknats med berörda byggherrar för att täcka kommunens kostnader för planläggning under detaljplaneskedet av stadsbyggnadsprojektet Nya gatan. Kostnaden för framtagandet av detaljplanen ingår i den köpeskilling som respektive byggherre ska erlägga vid tillträde till kvarteretsmarken. Därmed kommer den plankostnad som byggherrarna erlagt att avräknas köpeskillingen på tillträdesdagen. Inför antagande av detaljplan kommer genomförande- och marköverlåtelseavtal att tecknas med byggherrarna för antagande i kommunfullmäktige. Avtalen reglerar parternas ansvar för genomförandet av detaljplanen och kostnadsansvar. I genomförandeaftalen för Nya gatan, stadshusområdet, kommer bland annat utbyggnad av allmänna anläggningar och kostnader för dessa att regleras. Även medfinansiering av tunnelbana, marköverföringar, gemensamhetsanläggningar, skydd av mark och vegetation, dagvattenåtgärder med mera kommer att hanteras i avtalen. I genomförandeaftalen ges även en anvisning om tidplan, fastighetsbildning, avgifter för VA-anslutning och kontakten med olika myndigheter.

Tomträtt/Sidoavtal

För bostadskvarteret som innefattar område 1 och 2, där hyresrätter ska uppföras (Svea fastigheter Bostad AB), kommer tomträtts- och sidoavtal att tas fram inför antagande av detaljplan. Avtalen reglerar förutsättningar för tomträttsupplåtelsen. De två första åren är avgäldsfria för tomträttsinnehavaren.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Allmän plats

Mark som utgör allmän plats kommer vid genomförandet regleras till lämplig kommunal målfastighet eller kvarstå inom befintlig kommunal fastighet. Inom planområdet kan det bli aktuellt med upplåtelseavtal för dockningspunkt och tillhörande rör till privat anläggning för mobil sopsug. Sådant avtal utgör upplåtelse av allmän platsmark med en löptid om 1 år. Årlig avgäld bedöms uppgå till ett ringa belopp. Samma princip, med upplåtelse av allmän platsmark, kommer även tillämpas för uteserveringar på torg eller trottoar eller liknande funktioner.

Kvartersmark och gemensamhetsanläggningar

Den kvartersmark inom planområdet som har föranletts av markanvisning kommer att avstyckas från de kommunala fastigheterna Sicklaön 134:1 och 40:14. Varje styckningslott kommer troligen att utgöra ett halvt kvarter förutom kvarteret mot Forumrondellen, där hela kvarteret utgör en styckningslott.

Inom kvartersmarken kommer det finnas anläggningar som ska vara gemensamma för flera fastigheter. Anläggningar av gemensam betydelse och nytta, såsom parkeringsgarage och bostadsgård ska förrättas som gemensamhetsanläggningar enligt Anläggningslagen. Förutsättningar för gemensamhetsanläggningarnas omfattning och andelstal preciseras i genomförandeavtalet. Exploatörerna ska ansöka och bekosta anläggningsförrättning.

Slutgiltigt anläggningsbeslut fattas av Lantmäterimyndigheten vilket sannolikt sker i samma fastighetbildningsärende som avstyckningarna. Framtida förvaltning av dessa gemensamhetsanläggningar kommer att ske genom delägarförvaltning eller av en eller flera samfällighetsföreningar. Oavsett förvaltningsform kommer de framtida bostadsrättsföreningar att utgöra delägare.

Ledningar

Ett huvudstråk för vatten-, spill- och dagvattenledningar finns lokaliserat inom planområdets östra del. I samband med utbyggnad av allmänna anläggningar kommer dessa ledningar flyttas ut till angränsande gatumark (Vikdalsvägen och Värmdövägen). Eftersom befintliga ledningsstråk ligger inom kommunal mark påverkar ledningsflytten främst de berörda ledningsägarna och kommunen. Inga befintliga rättigheter blir planstridiga.

Tekniska åtgärder

Trafikanläggningar och allmänna platser

Inledningsvis behöver stora markarbeten genomföras inom planområdet för att uppnå önskvärda marknivåer. Detta sker i form av vegetationsröjning och bergsprängning. I närheten av stadshuset behöver försiktig sprängning tillämpas och sannolikt kombineras med sågning av berg för att undvika att vibrationer påverkar stadshusets konstruktion. Vikdalsvägen och Värmdövägens utformning anpassas för nya anslutningar. Befintlig gång- och cykeltunnel under Vikdalsvägen rivs, cirkulationsplats byggs om och befintligt ledningspaket flyttas ut i gatan till förmån för ny bebyggelse.

Lokalgatunätet inom planområdet utformas med 18 meter breda gator. Gaturummet ska inrymma ytor för trottoarer, körbanor, plats för angöring, parkering och leveranser, gatubelysning, plats för trädplanteringar och annan möblering såsom trafikskyltar, bänkar, cykelställ, skräpkorgar och liknande. Körbana och trottoar/trädplantering skiljs åt med granitkantsten. In- och utfarter till garageanläggningar utformas på ett trafiksäkert sätt. Körbanor ska i huvudsak vara asfaltsbelagda, med undantag för platsbildningar och körbara torgytor. Trottoarer och torgytor beläggs med plattor, marksten eller motsvarande.

Skydd mot buller

Den tillkommande bebyggelsen klarar i de flesta fall riktvärdena för buller genom utformning av planlösning. I vissa fall krävs dock lokala åtgärder i form av tekniska lösningar exempelvis fasadutformning eller mindre skärmar för att klara riktvärdena vid planerade bostäder.

Gårdar

Kvarterens bostadsgårdar ska möjliggöra bostadsnära lek och tillföra rekreativa värden för de boende. Gårdarna ska underbyggas med garage, och sedan byggas upp med ett jorddjup om minst 0,8 m. Garagens konstruktion ska anpassas för dessa laster.

Vatten och avlopp

Kommunen bygger ut VA fram till fastighetsgräns. Från fastighetsgräns ansvarar fastighetsägaren själv för utbyggnad och inkoppling.

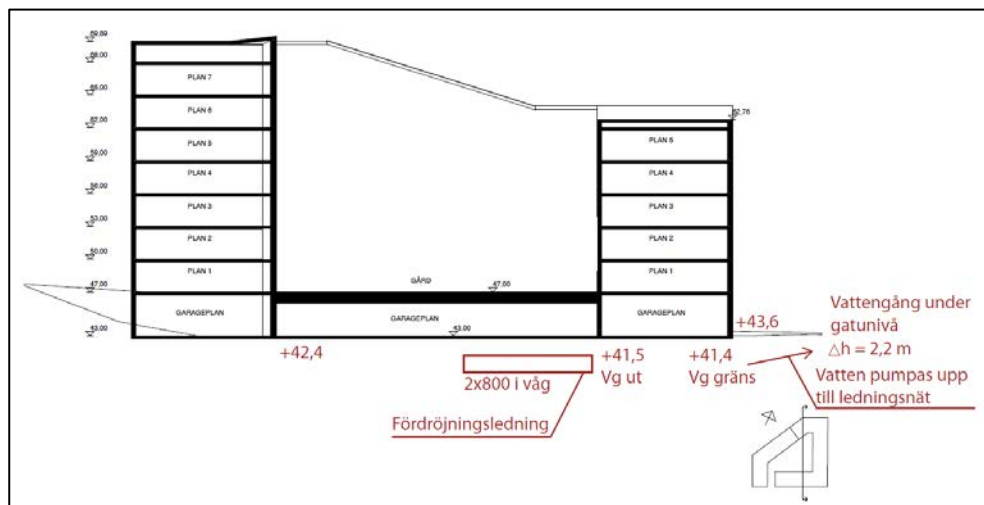
Dagvattenhantering

Anläggningar för dagvattenhantering på allmän plats, såsom gatuträd med skelettjordar och dagvattenledningar, kommer att byggas ut i samband med att gatorna anläggs. Höjdsättningen av gatorna har tagit hänsyn till möjligheten för avrinning på ytan vid stora flöden.

Åtgärder för rening och fördröjning av dagvatten inom kvartersmark, som dagvattenmagasin och andra LOD-åtgärder, regleras i första hand i mark- och genomförandeavtal med respektive byggherre. Vissa aspekter, som planterade gårdar och gårdarnas höjdsättning, regleras dock genom planbestämmelser.

Kvarteren planeras med genomsläppliga ytor och regngårdar, samt kompletteras med underjordiska magasin. Bild: Temagruppen

Principskiss fördröjning under garage för kvarter 3. Bild: ÅWL Arkitekter

Dagvattnet från Nya gatan behöver även renas och fördröjas i tillräckligt dimensionerad dagvattenanläggning nedströms planområdet. Förslag på platser finns och ska utredas. För att säkerställa att sådan anläggning som omhändertar dagvattnet från Nya gatan kommer till stånd ska medel för detta avsättas i projektet. Anläggningen ska också vara utpekad och projekterad vid detaljplanens antagande.

Uppvärmning/el

Nacka Energi är huvudman för elnätet inom planområdet och planförslaget ger Nacka Energi möjlighet att öka sin kapacitet. Fortum är huvudman för fjärrvärmeanläggningen i området och de kommer ges möjlighet att bygga ut sitt nät om det behövs för att försörja ny bebyggelse. Ny bostadsbebyggelse kommer i huvudsak ansluts till fjärrvärmenätet.

Avfallshantering

Under genomförandet av detaljplanen ska gator och bebyggelse anpassas så att avfallshämtning kan ske nära källan. Det är därmed viktigt att uppställningsplats för sopbil kan anordnas på strategiska platser. Lämpliga lösningar finns översiktligt beskrivna i kapitel 3 i denna planbeskrivning. Val av insamlingsystem och utformning utifrån de lokala förutsättningarna kan behöva studeras närmare. Planförslaget medger anläggningar för mobil sopsug. Där dockningspunkt och rör till privat anläggning för mobil sopsug lokalt behöver lokaliseras inom allmän plats löses detta med upplåtelseavtal, se även föregående avsnitt om fastighetsrättsliga åtgärder.

Ekonomiska frågor

Mellan kommunen och exploatörerna ska genomförande- och marköverlåtelseavtal tecknas. Avtalet kommer bland annat reglera att kommunen utför och bekostar allmänna anläggningar inom planområdet. I form av huvudman för den allmänna platsen står kommunen för framtida drift- och underhållskostnader. Planområdet ingår i det influensområde som får nytta av dragningen av tunnelbana till Nacka. Kommunfullmäktige

i Nacka har beslutat om medfinansiering av tunnelbanan i form av bidrag från nya exploateringar i anslutning till tunnelbanan. Bidraget ingår i den köpeskilling och avgäld som exploitörerna kommer att erlägga till Nacka kommun.

Kostnader för anslutning till det allmänna vatten-, spill- och dagvattennätet tas ut enligt vid tidpunkten gällande taxa. För avgifter för fastighetsrättsliga åtgärder inom kvartersmark; avstyckning, servitutsåtgärder, bildande av gemensamhetsanläggning med mera svarar fastighetsägaren själv. Lantmäterimyndigheten tar ut en avgift enligt taxa.

6. Så påverkas enskilda fastighetsägare och berörda

Söder och sydost om planområdet finns befintlig bostadsbebyggelse som kommer att beröras av detaljplanen och dess genomförande. Den största skillnaden är att området kommer att få en annan karaktär än idag, med mer bebyggelse och fler människor. Då befintlig vegetation inom planområdet kommer att tas ned och marknivåerna ändras kommer dagens naturliga grönska försvinna. Istället kommer det planteras gatuträd vilket ger en striktare och mer ordnad karaktär. Närboende kommer att påverkas under byggtiden, främst under perioden med markarbeten och sprängningar. Stora ledningsarbeten och motsvarande åtgärder kommer även påverka trafiken och vissa omledningar kommer sannolikt behöva göras etappvis.

På östra sidan om Vikdalsvägen ligger köpcentrumet Nacka Forum på fastigheten Sicklaön 151:1. I och med detaljplanens genomförande kommer Nacka Forum att få betydligt fler boende i närområdet och på ett tydligare sätt bli en del av en sammanhängande stadsmiljö. Den negativa påverkan bedöms som liten. Även Nacka Forum har i en ansökan om planbesked initierat planläggning av bostadsbebyggelse på sin egen mark närmast Vikdalsvägen. Nacka Forum kan dock påverkas av att den befintliga gång- och cykeltunneln planeras tas bort och ersätts av övergångsställe i plan. Utöver detta kan de omfattande arbetena under byggtiden påverka Nacka Forum.

Fastigheten Sicklaön 134:26 som är bebyggt med det så kallade Elverkshuset kommer i högsta grad beröras av detaljplanen. Men då fastighetsägaren är insatt i den planläggning som pågår för deras egen fastighet och den samordning som sker mellan projekten bedöms påverkan till största delen vara positiv. Sicklaön 134:26 kommer dock oundvikligen beröras av plan-, genomförande- och utbyggnadsfrågor kopplade även till denna detaljplan.

En konsekvens av detaljplanen, men även av den generella utvecklingen mot en tätare stadsbebyggelse, är att den befintliga bensinstationen vid Forumrondellen har sagts upp från sitt arrendeavtal. På så vis kan bebyggelse planeras utan att hänsyn behöver tas till riskavstånd från stationen och dess leveranser. Sydväst om planområdet finns en däckverkstad som i sin nuvarande form kommer att flytta i och med den planerade utvecklingen. Just platsen för däckverkstaden omfattas dock inte av denna detaljplan, utan

ingår i den angränsande detaljplanen för Nya gatan – Elverkshuset som också är under framtagande.

7. Medverkande i planarbetet

Nacka kommun:

Karl Hallgren	projektledare	exploateringsenheten
Jerk Allvar	planarkitekt	planenheten
Mahmood Mohammadi	trafikplanerare	trafikenheten
Niclas Olofsson	entreprenadingsenjör	vägenheten
Mats Haglund	landskapsarkitekt	park- & naturenheten
Petter Söderberg	miljöplanerare	miljöenheten
Per Sundin	bygglovarkitekt	bygglovsenheten
Maria Legars	kommunantikvarie	planenheten
Mats Eriksson	avfallsingenjör	Nacka vatten AB
Oscar Engle	VA-ingenjör	Nacka vatten AB

Planenheten

Nina Åman
Planchef

Jerk Allvar
Planarkitekt

2016-11-23

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/93

Kulturnämnden

Yttrande över detaljplan för Mjölkudden – Gustavsviks gård

Förslag till beslut

Kulturnämnden antar förslag till yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 23 november 2016.

Kulturnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Kulturnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över detaljplan för Mjölkudden-Gustavsviks gård. Nämnden yttrar sig i frågor som rör behov av anläggningar och lokaler för kulturverksamhet. Kulturnämnden ägnar även uppmärksamhet åt utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt att i övrigt, där nämndens medverkan påkallas, vara rådgivande vid utformning och utsmyckning av bostadsområden.

En bebyggelseinventering har gjorts där 40 byggnader har identifierats som fastigheter som är kulturhistorisk värdefulla. Dessa har fått en föreslagen beteckning i planbestämmelsen. Det är positivt att kultur- och naturvärden juridiskt säkras genom planbestämmelse. Gustavsviks gård är i planen kategoriserad som bostad, kursgård och café. Eftersom det saknas kulturlokaler i Boo generellt så är det av största vikt att undersöka möjligheter att skapa olika lokaler för kulturverksamhet och ateljéer här. Under planarbetets gång kommer ett gestaltningsprogram tas fram för bebyggelseområdet som reglerar en anpassad gestaltning till områdets karaktär och platsens förutsättningar.

Ärendet

Detaljplanen i korthet

Ett förslag till detaljplaneprogram har upprättats för Mjölkudden – Gustavsviks gård. Detaljplanen syftar till att genomföra detaljplaneprogrammet för Syd Östra Boo vars visioner kan sammanfattas i tre punkter:

- Plats att bo och arbeta

- Plats att utvecklas
- Plats att hämta kraft

Området pekas ut som ett omvandlingsområde av fritidshus till permanentbebyggelse och det finns ett planprogram upprättat med riktlinjer inför detaljplanearbetet. Området har till viss del höga värden i bebyggelsemiljö, landskap och naturmiljö. Området berörs av Riksintresse Kust och skärgård.

Planförslaget möjliggör utbyggnad av kommunalt VA och ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet för gator/vägar och övrig allmän platsmark i planområdet. Vidare möjliggörs en varsam förtätning av den friliggande bebyggelsen med hänsyn till områdets kultur- och naturmiljövärden. Planförslaget är utformat för att möjliggöra permanentboende i området vilket bland annat innebär ökade byggrätter. Där det bedömts lämpligt medges även styckningsmöjligheter som kommer ge området en mer förtätad villakarakter. I syfte att försöka bevara de kulturhistoriska värdena medges endast en försiktig förtätning som är synlig från vattnet. Under planarbetets gång kommer ett gestaltungsprogram tas fram för bebyggelseområdet som reglerar en anpassad gestaltning till områdets karaktär och platsens förutsättningar.

Kartan visar ett flygfoto över detaljplaneområdet i sydöstra Boo.

Byggnader och bebyggelsemiljöer är en viktig del av vårt kulturarv, de synliggör vår historia och berikar vår livsmiljö. De är också betydelsefulla resurser i det hållbara samhället, såväl ur ekonomiskt och socialt som miljömässigt hänseende. En bebyggelseinventering är gjord efter direktiv i planprogrammet som har identifierat 173 fastigheter. Av dessa har ett 40-tal byggnader klassificerats som värdefulla eller särskilt värdefulla byggnader ur kulturhistoriskt perspektiv då de på olika sätt beskriver områdets historia och utveckling över tid, från landsbygd till rekreationsområde fram till dagens allt mer permanent bebodda område.

Planförslaget är utformat med varsamhets- och skyddsbestämmelser för de byggnader som bedömts som kulturhistoriskt värdefulla utifrån den bebyggelseinventering som tagits fram

under planarbetet. Utökad lovplikt föreslås även för särskilt värdefulla byggnader och inom område för särskild värdefull kulturmiljö. Planförslaget har även utformats med en utökad byggrätt "k-bonus", för ett urval av fastigheter för att möjliggöra att byggnader med kulturhistoriska värden bibehålls. Där byggnaderna är små föreslås möjligheten att bibehålla befintlig byggnad utan att det påverkar byggrätten i övrigt. Skyddsbestämmelser för kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer är en indikator vid uppföljningen av miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö.

Fritidsbebyggelsen är en viktig karaktärsbyggare för kulturlandskapet i Mjölkudden-Gustavsvik. Både bebyggelsens placering i landskapet och arkitekturens olika epoker berättar om bebyggelseutvecklingen i området. I landskapsperspektivet fungerar herrgårdarna och ett antal större sommarvillor med strandnära lägen även som landmärken, framför allt från Baggensfjärden. Den övriga fritidsbebyggelsen präglas av anpassning till landskapets former och naturens förutsättningar. Ett särskilt värde för kulturmiljön är Bergholmen med sommarvillorna och ett parkliknande landskap. Den äldre byggelsen på ön är mycket välbevarad och senare tillkomna avtryck få.

Kulturmiljöprogrammet antaget 2011 pekar ut Gustavsviks gårds (Backebö1:498) och Bergholmen som områden av lokalt intresse för kulturmiljövården. På andra fastigheter saknas egentliga byggnader, men de kan ha andra anläggningar som är kulturhistoriskt värdefulla. Fastigheter med kulturmiljövården, redovisas i bilaga 3, inom vilka fastigheter och byggnader bedömts som särskilt värdefulla med motivering och förslag till skydds- eller varsamhetsbestämmelser. Invid Gustavsviks gård finns också en äng som används för bland annat midsommarfirande.

Strax öster om Boo gård har man hittat resterna av en stor medeltida tegelugn (RAÄ NR Boo 81). Undersökningar har visat att ugnen var i drift från tidigt 1200-tal till tidigt 1400-tal. Tegeltekniken kom till Mellansverige på 1200-talet i samband med större kyrkobyggen och

ugnen kan sättas i samband med byggnadsmaterialets införande i regionen men även med grundandet av Stockholm på 1200-talet. Platsen vid baggensfjärdens strand erbjöd goda utskepningsmöjligheter.

Strax söder om planområdet ligger Boo gård, byggnadsminne enligt Kulturmiljölagen. Boo Gård med närområde är dessutom utpekade i kommunens kulturmiljöprogram. I kulturmiljöprogrammet är även delar av Skogsö utpekade som särskilt värdefulla för kulturmiljövården.

Fornlämningar

Inga fornlämningar berörs men inom området finns fornlämningar från olika tidsepoker. Många av lämningarna härrör från tider då Baggensstaket var den huvudsakliga farleden till och från Stockholm. Andra kulturlämningar som vittnar om områdets strategiska läge är lämningar efter den drabbning som ägde rum mellan svenska och ryska styrkor sommaren 1719. Inom planområdet finns tre kända fornlämningar enligt kulturmiljölagen; Boo 93, Boo 81, Boo 22:1

Enhetens analys och bedömning

Kulturnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över detaljplan för Mjölkkudden-Gustavsviksvägen.

Det aktuella området innehåller ett stort antal byggnader med kulturhistoriskt värde som identifierats och klassificerats. Det finns fornlämningar som är av betydelse att bevara. En bebyggelseinventering har gjorts där 40 byggnader har identifierats som fastigheter som är kulturhistorisk värdefulla. Dessa har fått en föreslagen beteckning i planbestämmelsen. Kulturmiljöprogrammet antaget 2011 pekar ut Gustavsviks gårds (Backebö1:498) och Bergholmen som områden av lokalt intresse för kulturmiljövården. Gustavsviks gård är i planen kategoriserad som bostad, kursgård, café.

Då det saknas kulturlokaler i Boo generellt så är det av största vikt att undersöka möjligheter att skapa olika lokaler för kulturverksamhet och ateljéer här.

Bergholmen ska behållas intakt och ingen vidare utveckling av fastigheterna är tillåten. Under planarbetets gång kommer ett gestaltungsprogram tas fram för bebyggelseområdet som reglerar en anpassad gestaltning till områdets karaktär och platsens förutsättningar. Det är av största vikt att ny bebyggelse kommer att vara anpassad till omgivningen och smälter in i miljön.

Ekonomiska konsekvenser

Så som detaljplanen är presenterad finns inga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Konsekvenser för barn

Att bevara fastigheter med kulturhistorisk värdefull bebyggelse och fornlämningar är viktigt för att skapa förståelse för vår historia och sammanhang i vår samtid. Genom att göra dessa miljöer tillgängliga för barn och unga görs Nackas kulturarv levande och angeläget och bidrar till en attraktiv livsmiljö.

Bilagor

1. Yttrande över detaljplan för Mjölkudden – Gustavsviks gård daterat 23 november 2016
2. Detaljplan för Mjölkudden – Gustavsviks gård
3. Fastigheter med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom detaljplan för Mjölkudden- Gustavsviks gård

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsenheten

2016-11-23

Förslag till yttrande
KUN 2016/93Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Planenheten
KFKS 2014/94-214 Projekt 9430

Yttrande över detaljplan för Mjölkudden – Gustavsviks gård

Kulturnämnden lämnar följande samrådsyttrande

Kulturnämnden ställer sig positiv till de stora dragen i planen. Nämnden är positiv till att en bebyggelseinventering har gjorts där 40 byggnader har identifierats som kulturhistorisk värdefulla. Dessa har fått en föreslagen beteckning i planbestämmelsen. Det är positivt att kultur- och naturvärden juridiskt säkras genom planbestämmelse.

Kulturlokaler

Det saknas generellt lokaler för kulturverksamhet i Boo.

Konsekvenser och synpunkter

Gustavsviks gård, som är en kulturhistorisk värdefull byggnad, är i planen kategoriserad som bostad, kursgård och café. Det av största vikt att undersöka möjligheter att skapa olika lokaler för kulturverksamhet och ateljéer här.

Gestaltning

Planförslaget är utformat för att möjliggöra permanentboende i området vilket bland annat innebär ökade bygggrätter. Under planarbetets gång kommer ett gestaltungsprogram tas fram för bebyggelseområdet som reglerar en anpassad gestaltning till områdets karaktär och platsens förutsättningar.

Konsekvenser och synpunkter

I syfte att försöka bevara de kulturhistoriska värdena medges endast en försiktig förtätning som är synlig från vattnet. Det är av största vikt att ny bebyggelse kommer att vara anpassad till omgivningen och smälter in i miljön.

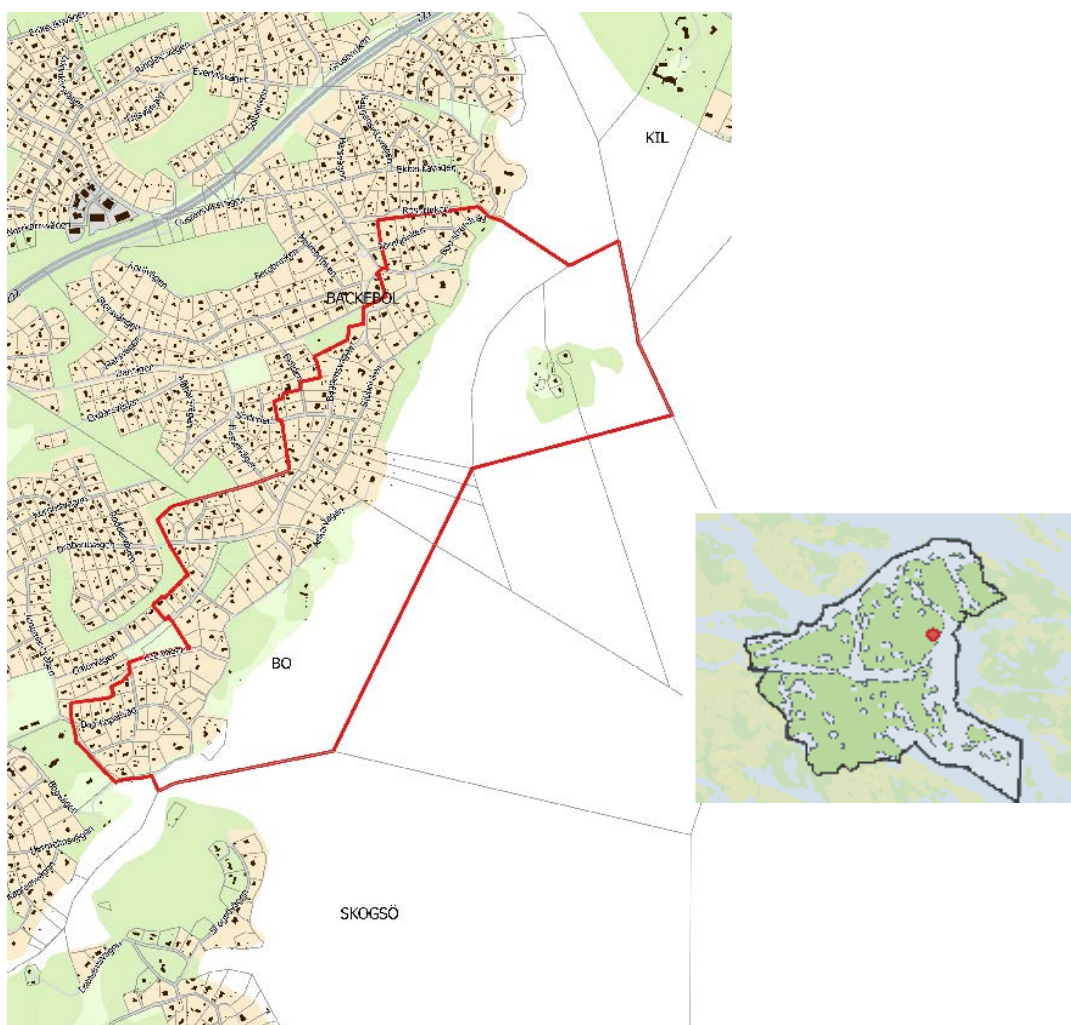
Hans Peters
Ordförande i kulturnämnden

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanere
Kultur- och fritidsenheten

Mjölkudden – Gustavsviks gård

Detaljplan för Mjölkudden - Gustavsviks gård med Bergholmen, i Boo, Nacka kommun

Kartan visar planområdets avgränsning. Den lilla kartan visar var i Nacka kommun området ligger.

Planens syfte

Planens huvudsakliga syfte är att bygga ut kommunalt vatten och avlopp till området, rusta upp vägsystemet, tillåta omvandling av fritidshus till permanent boende samt tillåta en viss förtätning av bostäder samtidigt som områdets landskapsbild, värdefulla natur- och kulturvärden bevaras, samt dagvatten tas om hand.

Projektets övergripande syfte är att:

- Skapa förutsättningar för en samhällsutveckling med ett långsiktigt hållbart perspektiv, till exempel minska utsläpp till sjöar och kustområden genom att bygga ut kommunalt VA och förbättra dagvattenhanteringen.
- Säkra allmänhetens tillgång till strandområden.
- Värna riksintresse kust och skärgård. Skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer.
- Skapa förbättrade kommunikationer inom sydöstra Boo.
- Möjliggöra en successiv utveckling där förtätning kan ske i den takt fastighetsägare önskar och med reserverade ytor för kommunal service.

Några av de uppräknade syftena har bäring i översiktsplanens stadsbyggnadsstrategi ”Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen”.

Handlingar och innehåll

Kommunstyrelsen antog start-PM 2014-04-08, § 79 KSSU. Planförslaget är därmed upprättad enligt plan- och bygglagen PBL (2010:900) enligt dess lydelse före 2015-01-01.

Detaljplaneförslaget omfattar följande planhandlingar:

- Detaljplanekarta (två blad) med planbestämmelser
- Denna planbeskrivning
- Illustrationskarta

Som bilagor till detaljplaneförslaget hör:

- Fastigheter med kulturmiljövärden, [Bilaga 1](#)
- Fastigheter berörda av markintrång för allmän platsmark gata, [Bilaga 2](#)
- Fastigheter som berörs av släntintrång, [Bilaga 3](#)

Övriga handlingar är:

- Behovsbedömning
- Fastighetsförteckning

Detaljplaneförslaget grundas på följande underlag:

- Övergripande styrdokument såsom, Översiktsplan, Kustprogram, Kulturmiljöprogram, Grönstrukturprogram
- Program för SÖ Boo med tillhörande utredningar och underlag
- Kommunens översiktliga Trafikbulerutredning 2015
- PM Förprojektering parkanläggning, Mjölkudden-Gustavsviks gård med tillhörande Naturvärdesinventering och Inventering av Vattenmiljöer och förprojekteringshandlingar för parkanläggningar, WSP och Calluna
- PM Förprojektering Väg med tillhörande projekteringsförslag, SWECO

- PM Förprojektering VA inkl dagvatten med tillhörande projekteringsförslag, SWECO
- PM Förprojektering Geoteknik med tillhörande projekteringsförslag, SWECO
- Bebyggelseinventering Mjölludden-Gustavsviks gård Nacka kommun, KVM Forum
- Miljöredovisning
- Kvartersdialoger med fastighetsägare

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	4
2. Förutsättningar.....	6
3. Planförslaget.....	17
4. Konsekvenser av planen.....	23
5. Så genomförs planen.....	29
6. Så påverkas enskilda fastighetsägare	37
7. Medverkande i planarbetet.....	39

I. Sammanfattning

Huvuddragen i förslaget

Projektet är en del av förnyelseplaneringen i sydöstra Boo. Förnyelseplanering innebär att kommunalt VA (Vatten- och Avloppsanläggningar) anläggs i äldre fritidshusområden för att förbättra miljön och att området omvandlas för att kunna fungera för permanentboende. Arbetsmodell för förnyelseplaneringen beslutad av kommunstyrelsen 2008 anger att planläggning ska ske med ett långsiktigt hållbart perspektiv avsett att hålla 50-100 år och med kommunalt huvudmannaskap i centrala områden. För sydöstra Boo antogs ett detaljplaneprogram 2012. Detaljplanen syftar till att genomföra detaljplaneprogrammets intentioner vad gäller bebyggelseutveckling, trafikstruktur, natur och kulturmiljö, rekreation, vatten och avloppsförsörjning, dagvattenhantering med mera. Detaljplaneprogrammets vision för utvecklingen Sydöstra Boo sammanfattas i tre punkter:

- Plats att bo och arbeta
- Plats att utvecklas
- Plats att hämta kraft

Förutsättningar

Planområdet är beläget utmed Baggensfjärdens strand och omfattar cirka 60 hektar på land. Merparten av marken inom planområdet är privatägd tomtmark. Enligt översiktsplanen "Hållbar framtid i Nacka" antagen 2012 anges markanvändningen "gles blandad bebyggelse" för större delen av planområdet. Området pekas ut som ett omvandlingsområde av fritidshus till permanentbebyggelse och det finns ett planprogram upprättat med riktlinjer inför detaljplanarbetet. Området har till viss del höga värden i bebyggelsemiljö, landskap och naturmiljö. Området berörs av *Riksintresse Kust och skärgård* och *Riksintresse för kommunikationer*. Området berörs även av strandskydd.

Planförslaget

Planförslaget möjliggör utbyggnad av kommunalt VA och ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet för gator/vägar och övrig allmän platsmark i planområdet. Vidare möjliggörs en varsam förtätning av den friliggande bebyggelsen med hänsyn till områdets kultur- och naturmiljövärden. I huvudsak medges byggrätt motsvarande behov för permanentboende. Ett mindre och tätare exploateringsområde med cirka 40-60 bostäder prövas också i enlighet med detaljplaneprogrammet för Sydöstra Boo.

Planförslaget är utformat med varsamhets- och skyddsbestämmelser för de byggnader som bedömts som kulturhistoriskt värdefulla. Utökad lovplikt föreslås även för särskilt värdefulla byggnader och inom område för särskild värdefull kulturmiljö. Där byggnaderna är små föreslås möjligheten att bibehålla befintlig byggnad utan att det påverkar byggrätten i övrigt.

En varsam upprustning av parkmarksområden för öka tillgängligheten till dessa och samtidigt värna naturmiljövärden föreslås. Möjlighet att utveckla verksamheten vid Mjölkudden har också föreslagits.

Så genomförs förslaget

Detaljplanen kommer att genomföras med kommunalt huvudmannaskap för allmän platsmark. För att underlätta genomförandet av ombyggnation av vägar och utbyggnad av VA inom området kommer fördröjd genomförandetid att tillämpas på kvartersmark. Det innebär att bygglov för nyttjande av utökade och nytillkomna byggrätter enligt detaljplanen kommer beviljas först tre år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. På det viset kan utbyggnadstiden för VA och gator göras kortare och de enskilda fastighetsägarna snabbare ansluta sig till det kommunala VA-nätet utan att behöva vidta tillfälliga enskilda VA-lösningar. Enklare åtgärder som till exempel fasadändringar för befintlig bebyggelse kan beviljas under den fördröjda genomförandetiden.

Så påverkas enskilda fastighetsägare

Genomförandet av detaljplanen kommer för de enskilda fastighetsägarna innebära att kommunen tar över ansvaret för drift och underhåll av samtliga vägar i planområdet och att de fastigheter som idag har enskilda avloppslösningar kommer att anslutas till det kommunala VA-ledningsnätet för både vatten och avlopp. Kostnadsmässigt kommer genomförandet att belasta berörda fastigheter genom att gatukostnadsavgifter tas ut för de förbättringsåtgärder för vägarna som kommer att genomföras samt genom uttag av VA-anläggningsavgift när det kommunala VA-nätet är utbyggt. En del fastigheter kommer att bli möjliga att avstycka. Dessa fastigheter får bära en större andel av kostnaderna för ombyggnation av vägarna. VA-anläggningsavgift tas ut enligt av kommunfullmäktige fastställd taxa.

Målområden för hållbart byggande:

Nacka kommun har tagit fram riktlinjer för hållbart byggande som beslutades av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i november 2012. Syftet med riktlinjerna är att öka hållbarheten i stadsbyggande och underlätta uppföljningen av prioriterade hållbarhetsområden.

Denna detaljplan utgör en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas, eftersom detaljplanen utgör ett delprojekt av ett större stadsbyggnadsprojekt som även innehåller utbyggnadsfasen. För stadsbyggnadsprojektet har följande målområden valts ut som prioriterade:

- Anpassning till framtida klimat
- Dagvatten som renas och infiltreras
- Levande kulturmiljö
- Nära till grön- och vattenområden av god kvalitet

Förslag på åtgärder på hur målen uppfylls beskrivs under rubriken hållbart byggande i avsnitt 3, ”planförslaget”.

2. Förutsättningar

Läge, areal & markägoförhållande

Projektområdet är beläget utmed Baggensfjärdens strand, från Törnbrinken i norr förbi Gustavsviks Gård, Mjöludden samt Bergholmen ner till Boo Gård i söder. Området omfattar ca 60 hektar på land.

Kartan visar ett flygfoto över detaljplaneområdet i sydöstra Boo.

Merparten av marken inom planområdet är privatägd tomtmark. Den mark som i gällande områdesbestämmelser är utlagd som allmän platsmark ägs inom Boo av Nacka kommun och inom Backeböl av Gustavsviks Ekonomiska Fastighetsägareförening.

Översiktlig planering

Enligt översiktsplanen, ”Hållbar framtid i Nacka” antagen 2012, anges markanvändningen ”gles blandad bebyggelse” för större delen av planområdet. Gles blandad bebyggelse domineras av bostäder med en låg exploateringsgrad. Inriktningen för ny bebyggelse bör vara omkring två våningar. Projektområdet utpekades som omvandlingsområde av fritidshus till permanentbebyggelse. Ön Bergholmen anges som *natur och större rekreationsområde*. Bergholmen anges som utredningsområde för framtida naturreservat. För planområdet anges att ingen förändring av markanvändningen planeras, men att kompletteringar kan bli aktuella. Planförslaget bedöms vara förenligt med gällande översiktsplan.

Kustprogram

Kustprogrammet antaget 2011 anger inriktningsmål för kustområdet. Relevanta mål för planarbetet är:

- De samlade kulturvärdena på land och i vattnet ska bevaras, förvaltas och utvecklas.
- Trygga den allemansrättsliga tillgången och förbättra tillgängligheten till strand- och vattenområden.
- Möjliggör en utveckling av båtlivet i Nacka som är långsiktigt hållbar.

Baggensfjärdens undervattensmiljöer utpekas med högt/visst naturvärde.

Grönstrukturprogram

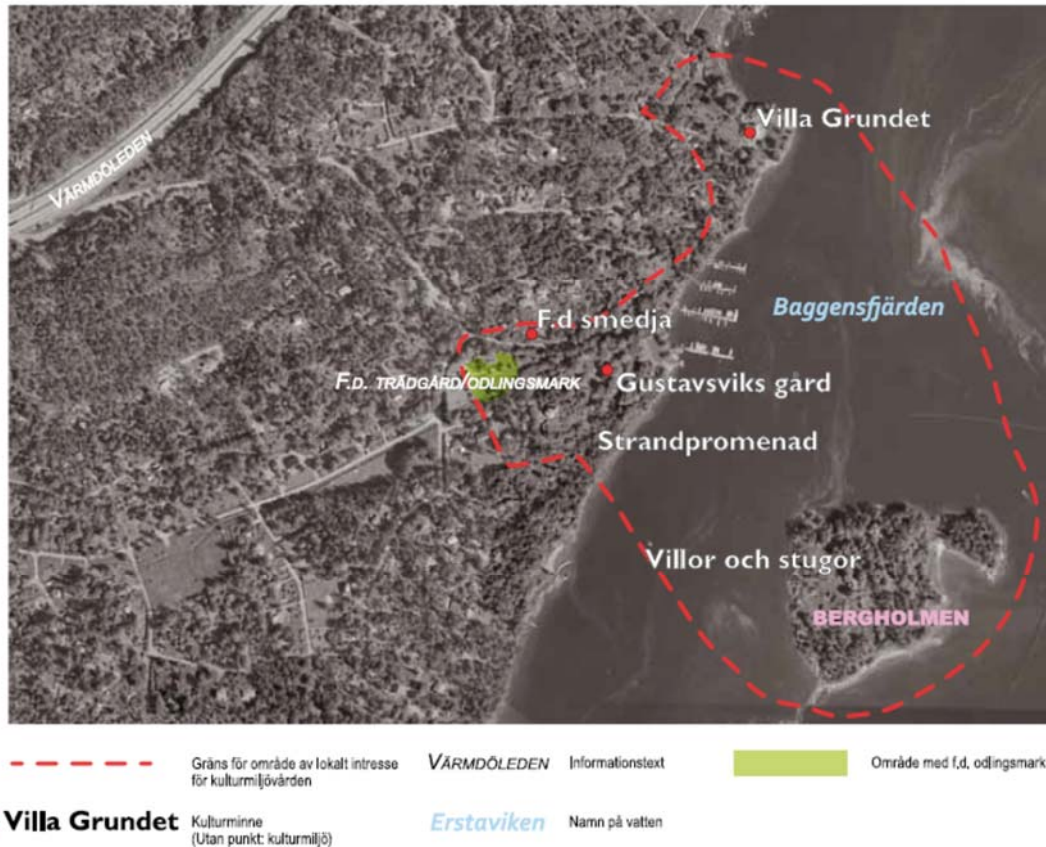
Grönstrukturprogrammet antaget 2011 anger kommunala mål för kommunens grönstruktur. Relevanta mål för planarbetet är:

- Det rörliga friluftslivet ska utvecklas och allmänhetens tillgång till bad och strand ska öka.
- Tillgång och tillgänglighet till parker och bostadsnära natur ska vara god i alla kommundelar.
- Utveckla en attraktiv och hållbar grönstruktur.

Delar av strandnära mark inom planområdet klassificeras som ”grannskapspark och allmänning” i grönstrukturprogrammets indelning av olika typer av grönområden. Strandpromenaden/grönstråket vid vattnet utpekas som ett rekreativt samband. Mjölkudden pekas ut som område med upplevelsevärde (klass 1).

Kulturmiljöprogram

Kulturmiljöprogrammet antaget 2011 pekar ut Gustavsviks gårdsmiljö med Bergholmen som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården, se nedan.

Kulturmiljöprogrammet anger ett förhållningssätt vid förändringar av området:

- Byggnaders individuella arkitektur och tidstypiska drag respekteras.
- Tillbyggnader och tillägg får inte dominera.
- Tomternas befintliga terräng- och vegetationsförhållanden respekteras.
- Strändernas natur- och kulturmiljö kräver särskild hänsyn.
- Ny bebyggelse prövas med hänsyn till miljön och gällande planbestämmelser.
- Komplementbyggnader underordnas ursprung och tomtbild.
- Vägars karaktär respekteras.

Strax söder om planområdet ligger Boo gård, byggnadsminne enligt Kulturmiljölagen. Boo Gård med närområde är dessutom utpekad i kommunens kulturmiljöprogram. I kulturmiljöprogrammet är även delar av Skogsö utpekade som särskilt värdefulla för kulturmiljövården.

Fornlämningar

Inom planområdet finns tre kända fornlämningar enligt kulturmiljölagen; Boo 93, Boo 81, Boo 22:1.

Andra projekt/beslut som berör planen

I angränsning till planområdet pågår detaljplanearbeten för

- Dalvägen-Gustavsviksvägen
- Solbrinken-Grundet
- Boo Gårdsskola
- Galärvägen
- Dalkarlsängen

Detaljplaneprogram

Detaljplaneprogrammet för sydöstra Boo antogs av kommunstyrelsen 2012-03-19. Detaljplaneprogrammet ligger till grund för fortsatt planläggning när det gäller markens användning. Detaljplaneprogrammet, som omfattar ett större område med cirka 700 fastigheter, redovisar tidplaner och indelning av delområden för efterföljande projekt. Projekt Mjölludden – Gustavsviks Gård ligger i den andra etappen. Området pekas ut som ett betydelsefullt rekreationsområde för boende och besökande. Planeringen av området prioriteras eftersom sydöstra Boo i övrigt innehåller få grönytor för rekreation. För området anger planprogrammet bland annat markanvändningen ”försiktig förtätning” och ”ingen/begränsad förtätning”. Därutöver pekas ett mindre område ut som lämpligt för ”nyexploatering”.

Detaljplaner

För området gäller sedan tidigare:

- Områdesbestämmelser för Södra Boo, OB2 92/70 (lagakraft 1992-04-02)
- Ändring av områdesbestämmelser för Södra Boo OB2, OB17 2008/87 (laga kraft 2002-06-14)
- Områdesbestämmelser för Södra Boo, OB21 2006/62 (Laga kraft 2006-04-06)
- Detaljplan för fastigheten Bo 1:921, DP484, 2010/33 (laga kraft 2010-02-26)
- Byggnadsplan för delar av Bo 1:13 och 1:14 mfl, B82 (laga kraft 1941-07-28)
- Ändring av del av Byggnadsplan B82, Dp233 2000/67 (laga kraft 2000-05-18)
- Ändring genom tillägg till DP233, DP366 2005/158, (antagen 2005-09-20)
- Ändring genom tillägg till DP233, DP299 2002/81 (laga kraft 2002-10-11)

Antagande av den nya detaljplanen innebär att de äldre områdesbestämmelserna och detaljplanerna upphör att gälla för berörda fastigheter.

Intressen enligt 3, 4 och 5 kap miljöbalken(MB)

Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken, Kust och skärgård,

Hela Nackas kust och skärgård ingår i riksintresseområdet *Kust och skärgård*. Värde ligger i ”växelverkan mellan land och vatten samt det omväxlande kulturlandskapet” Området ska med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i sin helhet skyddas. Turismen och friluftslivets intressen, särskilt det rörliga friluftslivets intressen, ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Intressena ska inte utgöra hinder för utveckling av befintlig tätort eller det lokala näringslivet.

Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken, Farleden genom Baggensstäket

Baggensstäket ingår i *Riksintresset för kommunikation* – farled för sjöfart till Stockholm. Farleden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset.

Miljökvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken (MB)

Miljökvalitetsnormer är bindande nationella föreskrifter som anger den lägsta godtagbara vatten eller luftkvaliteten som tar sikte på tillståndet i miljön och vad människan och naturen bedöms kunna utsättas för utan att ta alltför stor skada.

Allt dagvatten från planområdet rinner till vattenförekomsten Baggensfjärden. Baggensfjärden ska uppnå *god ekologisk* och *god kemisk ytvattenstatus* 2021. Baggensfjärdens status fastställdes 2009, och då uppnåddes *ej god kemisk status*, och den ekologiska statusen betecknades som *måttlig*.¹ Nya preliminära statusklassningar har tagits fram inför beslut 2016. Dessa visar på *otillfredsställande ekologisk status* samt att Baggensfjärden *inte uppnår god kemisk status* (exklusive kvicksilver).

Enligt Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds beräkningar för Nacka kommun klaras gällande miljökvalitetsnormer för luft inom planområdet.

Strandskydd

Planområdet ligger inom område som berörs av strandskydd. Strandskyddet gäller 100 meter på land och 100 meter ut i vattnet inom Sydöstra Boo. Det är dock upphävt på vissa ställen. Vid planläggning återinförs strandskyddet generellt och ett eventuellt upphävande måste hanteras i planarbetet.

Området idag

Planområdet omfattar 173 berörda fastigheter, varav 114 är permanentbebodda. Sju av de berörda fastigheterna utgör stamfastigheter som i huvudsak kommer att planläggas som allmän platsmark eller fastigheter för tekniskt ändamål.

Inom området har ett 40-tal byggnader klassificerats som värdefulla eller särskilt värdefulla byggnader ur kulturhistoriskt perspektiv då de på olika sätt beskriver områdets historia och utveckling över tid, från landsbygd till rekreationsområde fram till dagens allt mer permanent bebodda område.

Inom området finns fornlämningar från olika tidsepoker. Många av lämningarna härrör från tider då Baggensstäket var den huvudsakliga farleden till och från Stockholm.

Topografi och markförhållanden

Området är kuperat med relativt stora höjdskillnader och en huvudsaklig lutande marknivå ned mot Baggensfjärden. I lägre liggande områden såsom Baggensvägen, Backebölsvägen och Lotsvägen förekommer lös jord och lera. I högre liggande områden övergår marken i moränjord, berg i dagen och ytnära berg.

¹ <http://www.viss.lansstyrelsen.se/>

Kulturmiljö

Planområdet utgörs till största delen av det sprickdalslandskap som präglar Östersjökusten i Stockholmsområdet. Mellan bergspartierna som ibland har dramatiska former sträcker sig smala dalgångar i öst-västlig riktning.

Områdets sydvästra del ligger inte långt ifrån det strategiskt viktiga Stäket som fram till 1500-talet var en av de viktigaste sjölederna till Mälaren. Det intilliggande Boo gård har till följd av det varit den tongivande gården på Boo-landet- till följd av gårdens strategiska funktion vid inloppet. Även inom planområdet finns fornlämningar som vittnar om Stäkets långvariga betydelse som inlopp till Mälardalsbygden och in mot Stockholm. Strax öster om Boo gård har man hittat resterna av en stor medeltida tegelugn (RAÄ NR Boo 81). Undersökningar har visat att ugnen var i drift från tidigt 1200-tal till tidigt 1400-tal. Tegeltekniken kom till Mellansverige på 1200-talet i samband med större kyrkobyggen och ugnen kan sättas i samband med byggnadsmaterialets införande i regionen men även med grundandet av Stockholm på 1200-talet. Platsen vid baggensfjärdens strand erbjöd goda utskepningsmöjligheter.

Andra kulturlämningar som vittnar om områdets strategiska läge är lämningar efter den drabbning som ägde rum mellan svenska och ryska styrkor sommaren 1719 (RAÄ NR Boo 93).

De två herrgårdarna i området, Boo gård i söder och Gustavsvik i norr, har båda etablerats kring var sin dalgång. Markanvändningen från herrgårdsepoken kan idag bäst upplevas närmast stranden. Vid Boo-Mjölkudden är de gamla strandängarna fortfarande öppna och de högre belägna hagmarkerna präglas av flerhundraåriga ekar och tallar. Strandområdet i norr, mellan Skogshyddan och Gustavsvik, utgörs av en brant sluttning av hagmarkskaraktär med stora ekar och andra träd. Herrgårdarnas tidigare odlingsmark är till största delen bebyggd, men mindre partier är fortfarande öppna vid allmänna platser eller har omvandlats till trädgårdsmark vid sommarvillor och andra fritidshus.

Fritidsbebyggelsen är en viktig karaktärsbyggare för kulturlandskapet i Mjölkudden-Gustavsvik. Både bebyggelsens placering i landskapet och arkitekturens olika epoker berättar om bebyggelseutvecklingen i området. I landskapsperspektivet fungerar herrgårdarna och ett antal större sommarvillor med strandnära lägen även som landmärken, framför allt från Baggensfjärden. Den övriga fritidsbebyggelsen präglas av anpassning till landskapets former och naturens förutsättningar. Sprickdalslandskapets varierande former sprider ut bebyggelsen i området på ett naturligt sätt. Kvarteren och tomterna har oregelbundna former och tomterna är i hög utsträckning stora natur- eller trädgårdstomter. Större samlade bebyggelsegrupper saknas. Också vägnätet präglas av stark landskapsanpassning.

Sammantaget präglas området fortfarande tydligt av sina äldre strukturer, både från herrgårdsepoken och fritidsepoken. Fornlämningar vittnar om områdets strategiska läge.

Gustavsviks gård, vy från vattnet. Fotograf Johannes Kruusi.

Villa Skogshyddan, vy från vattnet. Fotograf Johannes Kruusi.

Vy över Bo 1:923, med stor, parkliknande tomt med planteringar och flera äldre träd.

Vy över Bo 1:867, kuperad tomt med karaktärsskapande ekar.

Ett särskilt värde för kulturmiljön är Bergholmen med sommarvillorna och ett parkliknande landskap. Den äldre byggelsen på ön är mycket välbevarad och senare tillkomna avtryck få.

Vy över Bergholmen. Fotograf Johannes Kruusi

Under planarbetet har en bebyggelseinventering tagits fram. På 40 fastigheter av inventeringsområdets sammanlagt 173 fastigheter finns byggnader som antingen är kulturhistoriskt värdefulla eller kulturhistoriskt särskilt värdefulla. På några fastigheter som till exempel vid Gustavsviks gård, Backeböl 1:498, finns flera byggnader med olika höga värden. På andra fastigheter saknas egentliga byggnader, men de kan ha andra anläggningar som är kulturhistoriskt värdefulla. I bilaga 1 *Fastigheter med kulturmiljövärden*, redovisas inom vilka fastigheter byggnader bedömts som särskilt värdefulla med motivering och förslag till skydds- eller varsamhetsbestämmelser.

Rekreation och friytor

I områdets östra delar, mot vattnet vid Baggensfjärden finns större friytor bevarade för rekreation och friluftsliv. Friytorna är också mycket värdefulla ur naturmiljöperspektiv.

I den norra delen av planområdet, söder om Gustavsviks gård, finns en badplats med anlagd sandstrand, brygga samt en mindre byggnad. Norr om Gustavsviks gård finns en mindre småbåtshamn. Invid Gustavsviks gård finns också en äng som används för bland annat midsommarfirande.

Vid Mjölkudden och Ekudden är ett större sammanhängande område bevarat med strandängar och skogsdungar med företrädesvis lövskog. Området är mer låglänt och övergår i större vassområden ut mot Baggensfjärden som är av stort biologiskt värde. Vid Mjölkudden finns en seglarskola etablerad. Även en tennisbana finns anlagd i anslutning till

segelarskolan. Båda anläggningarna arrenderas och drivs av idrottsföreningar. I övrigt råder allemansrättslig tillgänglighet till området.

Service

Strax söder om planområdet ligger Boo Gårds skola med undervisning i klasserna F - 6. I den södra delen av området i anslutning till Boovallen ligger Boo Gårds förskola med två avdelningar. Längs Galärvägen öppnas en förskola med åtta avdelningar under 2016. Norr om planområdet, på Baggensviksvägen ligger Boo-mullarna, ett föräldrakooperativ med förskola i en avdelning. Närmaste centrum är beläget i Orminge.

Gator och trafik

Vägarna inom planområdet ägs och sköts av Gustavsviks fastighetsägareförening och Boo gårds vägförening. Vägarna är i allmänhet smala och av låg standard med begränsad sikt i flertalet korsningar som följd av den kuperade topografin. I södra delen av planområdet är vägarna i huvudsak belagda med grus och i norra delen med asfaltsbeläggning. Det finns i dagsläget inga gång- och cykelbanor i området. Resande med kollektivtrafik hänvisas till hållplatserna Boo gård samt Gustavsvik som ligger utanför planområdet.

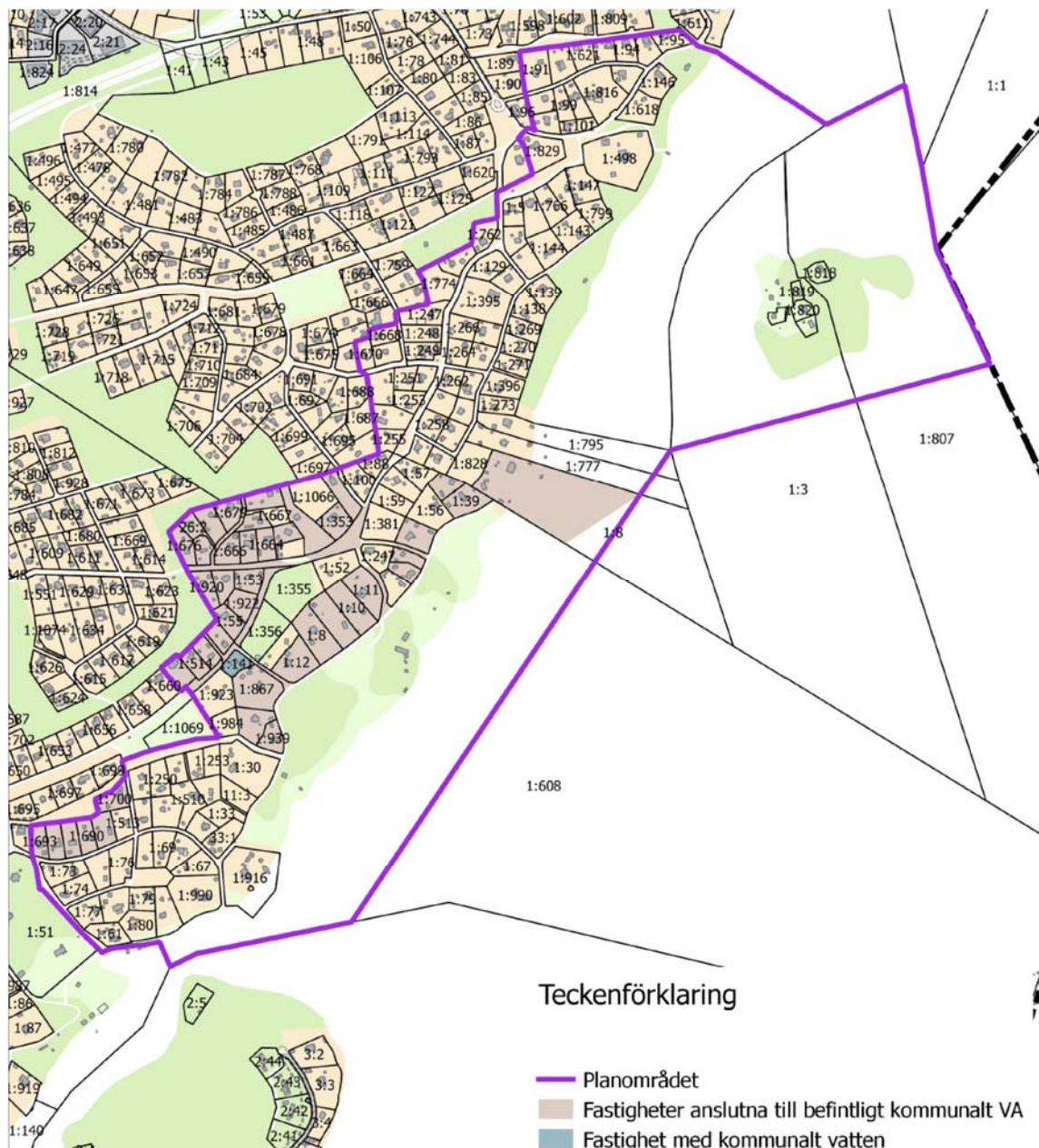

Vy över Baggensvägen. Fotograf Johannes Kruusi.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

De flesta fastigheterna inom planområdet saknar kommunalt VA. Under Riddarstigen, och delar av Baggensvägen, Galärvägen och Lotsvägen ligger ledningar för spillvatten, tryckspillvatten och vattenledningar förlagda. Befintliga LTA-system (Lätt Trycksatt Avlopp) finns även inom området såsom Ankarvägen.

Karta som redovisar vilka fastigheter som redan är anslutna till kommunalt VA.

Från Galärvägen går en VA-tunnel norrut mot Käppala reningsverk. Tunneln är delvis skyddad genom bestämmelser i DP2010/33.

Dagvatten

Området avvattnas idag till största delen av diken längs grusvägarna. De strandnära områdena avvattnas direkt till Baggensfjärden. Förutsättningarna för infiltration är begränsade då området mestadels har grunda jordlager och berget går nära markytan. För planområdet gäller lokalt omhändertagande av dagvatten.

Fjärrvärme

Fjärrvärme finns inte utbyggt i området och det bedöms inte heller aktuellt med utbyggnad.

Avfall

Insamling av hushållsavfall sker i huvudsak i kärl och med hjälp av sidlastare.

3. Planförslaget

Nya byggnader

Planförslaget syftar till att bygga ut kommunalt vatten och avlopp till de fastigheter som saknar det idag samt att möjliggöra kommunalt övertagande av huvudmannaskap för vägarna. Då området är ett gammalt fritidshusområde med enskilda avloppslösningar är merparten av fastigheterna stora arealmässigt och en förtätning genom avstyckningar är möjlig att åstadkomma på vissa håll. Då planområdet i stor utsträckning har höga värden i bebyggelse, landskap och naturmiljö finns dock vissa begränsningar för hur förtätning av området är möjligt med hänsyn till befintliga värden samt som med hänsyn till upplevelsen från vattnet.

Planförslaget möjliggör tillkomst av ytterligare cirka 40 fastigheter i området genom avstyckning från befintliga fastigheter. Fastighetsstorlekar inom området föreslås variera mellan 700-5000 kvadratmeter beroende på läge och förutsättningar. Ett undantag utgör exempelvis Gustavsviks gård som bibehålls i sin helhet och omfattar 10 000 kvadratmeter. Föreslagen byggrätt för permanentbostad är relaterad till tomtens storlek, vilket innebär en något större byggrätt för en större fastighet. Byggrätten på enskilda tomter begränsas till högst en huvudbyggnad per fastighet, däremot finns ingen begränsning av antal inrymda lägenheter i huvudbyggnad. Detta gör det tillåtet med mindre flerbostadshus, vilket är definitionen av en huvudbyggnad som inrymmer fler än två lägenheter.

Därtill finns ett mindre exploateringsområde invid Drabantvägen som medger en förtätning om cirka 50 bostäder över tre fastigheter, se illustrationer nedan. Under planarbetets gång kommer ett gestaltungsprogram tas fram för bebyggelseområdet som reglerar en anpassad gestaltning till områdets karaktär och platsens förutsättningar.

SAMRÅDSHANDLING

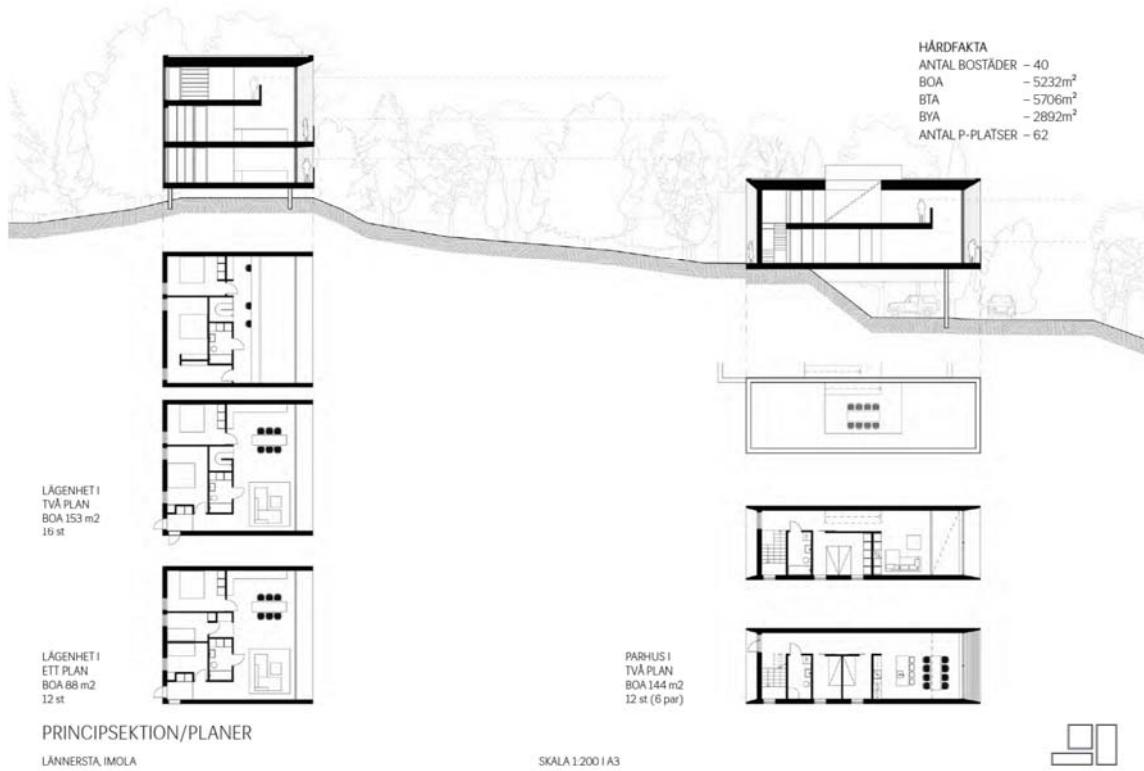

Illustration 2016 Imola AB, Arkitekt Tomorrow AB

Illustration 2016 Imola AB, Arkitekt Tomorrow AB

Illustration 2016 Imola AB, Arkitekt Tomorrow AB

Mark och växtlighet

Området är kuperat och flera tomter har inslag av berghällar och äldre träd. För att värna områdets karaktär har planförslaget utformats med utökad lovplikt för trädavverkning av äldre tallar och ädelövträd. Planförslaget anger även att nya byggnader och tillbyggnader ska anpassas till befintliga naturförutsättningar för att minimera fyllnads- och schaktarbeten.

Kulturmiljö

Planförslaget är utformat för att möjliggöra permanentboende i området vilket bland annat innebär ökade byggrätter. Där det bedömts lämpligt medges även styckningsmöjligheter som kommer ge området en mer förtätad villakarakter. Planförslaget är utformat med skydds- och varsamhetsbestämmelser för de byggnader som bedömts som kulturhistoriskt värdefulla. Utökad lovplikt föreslås även för särskilt värdefulla byggnader och inom område för särskilt värdefull kulturmiljö. Planförslaget har även utformats med en utökad byggrätt ”k-bonus”, för ett urval av fastigheter för att möjliggöra att byggnader med kulturhistoriska värden bibehålls.

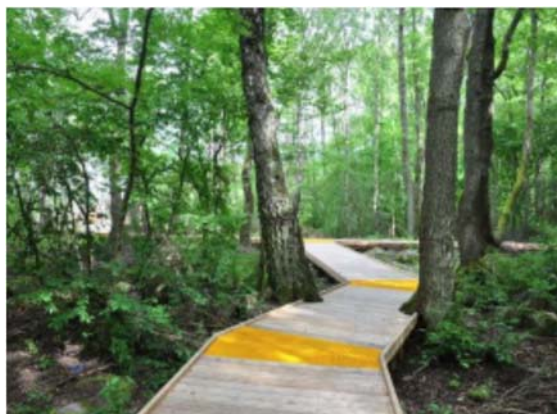
Rekreation, lek och utevistelse

Då området till största delen kommer bestå av villatomter kommer lek i stor utsträckning att ske på privat tomtmark.

Delar av den öppna ängsmarken vid Mjöllkudden utvecklas till en plats för lek och utevistelse. En lekplats anordnas för mindre barn. I anslutning till lekplatsen iordningställs en gräsyta för spontan motion och idrott. Anläggningarna ska vara väl anpassade till platsens förutsättningar och kulturmiljön.

Referensbild: Idé om hur lekplatsen kan utformas

Referensbild: Träspång med färginläggning som kan förtydliga strandpromenaden

Strandpromenaden som löper genom området från Bo gård till Gustavsviks gård kan nyttjas för promenader. Strandpromenaden kommer att bestå av grusvägar längs vattnet, stigar och gator. Längs strandpromenaden anordnas några vistelseytor längs vattnet.

Badplatsen vid Gustavsviks gård kommer att iordningställas. Hopptorn med tillhörande brygga rivs och ersätts med ny brygga.

Vid Galärvägen anordnas en ny hundrastgård.

Buller

Planområdet är inte bullerstört, både med avseende på trafikbuller och industribuller. Dock gränsar området i norr mot Dalvägen, som i framtiden ska fungera som bussgata. Detta kan innebära att fastigheter som gränsar till Dalvägen får svårt att klara de maximala ljudnivåerna både inom hus och utomhus vid uteplats. Acceptabla ljudnivåer anges med särskild planbestämmelse. Övriga delar av planområdet klarar riktvärden för buller.

Gator och trafik

Trafikförsörjningen till planområdet sker via Boovägen till de södra delarna och via Gustavsviksvägen samt Boo strandväg i norr. Detaljplaneprogrammet för sydöstra Boo medger även en förlängning av Dalvägen sammankopplad med ny trafikplats vid väg 222 för att underlätta trafikförsörjningen till hela sydöstra Boo.

I planförslaget klassificeras vägarna i området som uppsamlingsvägar och lokalvägar. Norrifrån går uppsamlingsstråket från Boo strandväg via Backebölsvägen och Baggensvägen till och med Drabantvägen. Galärvägen förlängs i sin nuvarande sträckning och kopplas samman med Drabantvägen och blir även den en uppsamlingsväg. Övriga vägar klassas som lokalvägar.

Baggensvägen mellan Drabantvägen och Dalvägen föreslås få en 5,5 meter bred körbana som fortsätter in och ansluter till Drabantvägen. Lokalgator får en körbana med bredden 4,5 meter. Korsningarna görs vinkelräta i den mån det är möjligt för bättre sikt. Vilplan anläggs i korsningar där möjligheter finns, så att man kan stanna säkert innan korsningen. Siktskymmande backkrön åtgärdas med vägsänkningar. Vägkropparna ska ges en

uppbyggnad som säkerställer att kommunens vatten- och avloppsledningar inte skadas. Lokalvägar behåller i stort sin nuvarande utformning men kompletteras med belysning för en mer trafiksäker miljö. Baggensvägen mellan Boo kapellväg och Boobadet breddas endast till 3,5 meter med anledning av brist på utrymme. Ankarvägen samt Sjöbrinken öster om Badbacken breddas endast till 3,5 meter då få fastighetsägare nyttjar dessa vägar. Samtliga vägar inom planområdet föreslås asfalteras och belysas.

Kollektivtrafik

Busstrafik kommer inte att trafikera planområdet. Resande med kollektivtrafik hänvisas till befintliga hållplatser vid Boo gård och Gustavsvik, samt till nya planerade hållplatser utmed Dalvägen.

Gång- och cykel

En ny 2,5 meter bred gång- och cykelväg föreslås mellan Lotsvägen och Baggensvägen i anslutning till Boobadet. Övriga gångbanor inom planområdet föreslås bli 2 meter breda och kommer bidra till att trafiksäkerheten och tillgängligheten till attraktiva målpunkter i området ökar. Gångbana planeras på Backebölsvägen, Baggensvägen (öster om korsning med Lotsvägen), Lotsvägen (från förskolan och österut mot Baggensvägen), Drabantvägen, Galärvägen, Boo strandväg samt Bäckstigen ner mot Gustavsviks gård.

Parkering/ vändplaner

Parkering ska som regel anordnas inom egen fastighet. Plats för allmän parkering föreslås vid Gustavsviks gård för angöring till Gustavsviksbadet samt i korsningen Gustavsviksvägen/Dalvägen.

Nya vändplaner anläggs, de ger tillräckligt utrymme för sophämningsfordon och snöröjningsfordon att vända. På grund av utrymmesbrist och hänsyn till värdefull natur anläggs så kallade t-vändplaner där backvändning medges.

Tillgänglighet

Området är mycket kuperat och det är därför svårt att tillgänglighetsanpassa gatunätet fullt ut för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. I naturmarksområdet söder om Mjölludden föreslås en tillgänglighetsanpassad promenadstig anläggas ut till en utsiktspunkt på Ekudden invid Baggensfjärden. Badplatsen vid Gustavsviks gård kommer inte att tillgänglighetsanpassas, utan besökande med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga hänvisas till badplatsen vid Boo Gård.

Tillkommande bostadsbebyggelse ska för att vara lämplig för sitt ändamål vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planförslaget innebär att kommunalt VA kommer att byggas ut i hela området, så när som på Bergholmen som inte kommer att försörjas med kommunalt VA. Avsikten är att de fastigheter som ännu inte har kommunalt VA ska anslutas. VA-ledningssystemet ska förläggas i gatumark. VA-ledningarna har projekterats som ett LTA-system med grunt

förlagda ledningar i isolerlåda.

Dagvatten

Den generella lösningen som föreslås för avvattning av gatunätet samt avledning av överskottsvatten från fastigheter och naturmark är makadamfyllda diken med dräneringsledning. På ett fåtal sträckor kan öppna svackdiken anläggas där mer utrymme till fastighetsgräns finns tillgängligt. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) föreslås tillämpas på kvartersmark i den mån det är möjligt.

Avfall

Kommunen är ansvarig för hämtning av avfall från fastigheterna i området. Sopkärl för respektive hushåll placeras på kvartersmark. Gatunätets standard höjs genom anordnande av vändplatser för renhållningsfordon för att förbättra arbetsmiljön och trafiksäkerheten vid renhållningsarbetet.

Trygghet och säkerhet

De främsta åtgärderna ur trygghets- och säkerhetsperspektiv är att en standardhöjning av gatunätet görs genom att gång- och cykelbanor respektive gångbanor anläggs längs vissa gator och att belysningen i området moderniseras och kompletteras. Gång- och cykelbananätet förstärks främst i närheten av den nya förskolan vid Galärvägen/Lotsvägen och i stråket Galärvägen-Drabantvägen-Baggensvägen-Boo Strandväg genom området.

Genom den kompletterande utbyggnaden av Galärvägen och sammanbindningen med Drabantvägen ökas framkomligheten i området och tillgängligheten för räddningsfordon att komma fram i området.

Hållbarhet

Nacka kommun har tagit fram riktlinjer för hållbart byggande som beslutades av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i november 2012. Syftet med riktlinjerna är att öka hållbarheten i stadsbyggnad och underlätta uppföljningen av prioriterade hållbarhetsområden.

Denna detaljplan utgör en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas, eftersom detaljplanen utgör ett delprojekt av ett större stadsbyggnadsprojekt som även innehåller utbyggnadsfasen. De åtgärder/indikatorer som är aktuella för projektet är följande:

- Anpassning till framtida klimat
Kommunen kommer att begränsa möjligheten att bebygga, genom prickmark på plankartan, upp till 3 meters nivå över medelhavsnivån, räknat i höjdsystem RH2000. Befintlig pumpstation ligger på ca + 6 meter.
- Dagvatten som renas och infiltreras
Den generella lösningen som föreslås för avvattning av gatunätet samt avledning av överskottsvatten från fastigheter och naturmark är makadamfyllda diken med dräneringsledning. På ett fåtal sträckor kan öppna svackdiken anläggas där mer utrymme till fastighetsgräns finns tillgängligt. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) föreslås tillämpas på kvartersmark i den mån det är möjligt.

- Levande kulturmiljö
Kulturhistoriskt värdefulla byggnader förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser. Utökade lovplikt föreslås även för särskilt värdefulla byggnader samt inom område med särskilt värdefull kulturmiljö.
- Nära till grön- och vattenområden av god kvalitet
Direkt närhet till grön- och vattenområden finns redan inom planområdet. Den övergripande strukturen med bebyggelse och grönstruktur är i enlighet med detaljplaneprogram för sydöstra Boo. De åtgärder som planeras handlar främst om att rusta upp grönområdena, göra grönområdena tillgängliga för personer med olika behov samt tydliggöra promenadstråk. Detaljplanen tryggar allmänhetens tillgång till park- och naturområden som tidigare varit privatägda.

4. Konsekvenser av planen

Behovsbedömning

Planenheten gör bedömningen att detaljplanens genomförande inte innebär en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därför inte upprättas för planen.

Sociala konsekvenser

Planförslaget möjliggör främst villatomter men ytterligare en boendekategori tillförs genom en högre exploatering i form av radhus om cirka 50 lägenheter i olika storlekar. Detta innebär en alternativ boendeform till villorna vilket skapar förutsättning att bo i området genom livets olika behov av boendeformer. Busstrafik kommer inte passera genom området, men hållplatser finns inom som längst cirka 1200 meters avstånd.

Rekreation

Ett genomförande av planförslaget kommer innebära att strandpromenaden längs Baggensfjärden förbättras avseende standard och orienterbarhet. Detta kan innebära att fler boende och besökare kommer att nyttja de strandnära områdena för rekreativa upplevelser.

En tillgänglighetsanpassad gångväg kommer att anläggas från parkeringsplatsen vid Mjölludden ut till Ekudden. På strandängarna vid Mjölludden föreslås en lekplats och en spontanidrottsyta anläggas. En förbättrad gångstig till udden utanför Ankarstigen föreslås utföras och en grillplats och brygga anläggas där. Baggensvägen förses med gångbana längs delar av sträckan för att höja trafiksäkerheten i strandnära läge för fotgängare.

Naturområdet söder och öster om Gustavsviks gård föreslås bli allmän platsmark och kommunen övertar driften av badplatsen.

För hundägare planeras en plats där hundar kan springa fria och leka/motionera. En hundrastgård anordnas längs Galärvägen inom kommunens fastighet för kommunaltekniska ändamål. På så vis kommer även den ytan att kunna nyttjas för rekreativt ändamål. Detta innebär att eventuella konflikter mellan hundägare respektive icke hundägare begränsas

samt att hundägare inte lockas att släppa hundar fria inom andra naturområden, vilket gynnar områdets djurliv.

Tillgänglighet

De åtgärder som vidtas såsom exempelvis nya gångvägar samt en tillgänglighetsanpassad promenadstig ut till utsiktspunkt på Ekudden bidrar till att öka tillgängligheten i området.

Trafik

Då planförslaget möjliggör permanentboende i högre grad kommer antalet trafikrörelser i området att öka. Ökningen bedöms dock inte påverka bullersituationen i området i märkbar grad då trafikvolymerna är fortsatt låga och högsta tillåtna hastighet i området genomgående är 30 km/timme.

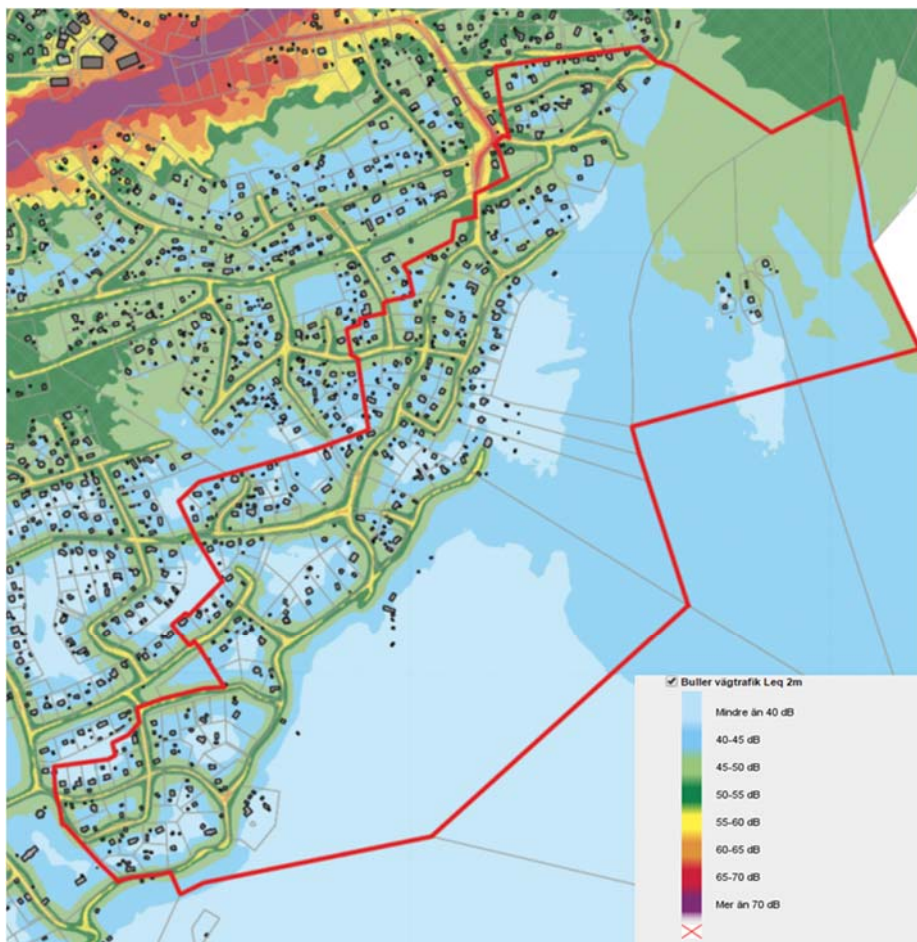
Närmaste busshållplatser finns i dagsläget vid Boo Gårds skola och Dalvägen. De som bor längst ifrån busshållplatserna inom området har idag ca 1,2 km respektive ca 900 m till respektive busshållplats. Det genomgående stråket i området Galärvägen-Drabantvägen-Baggensvägen kommer att förse med gångbana för att öka trafiksäkerheten för dem som väljer att gå till bussen. Möjligheter att bygga cykelparkeringar vid busshållplatserna kommer också att utredas för att underlätta resande med kollektivtrafik.

Trygghet och säkerhet

Förbättring av gatorna i området inklusive att förbättrade gång- och cykelförbindelser blir bättre belysta, gör att området blir tryggare och mer trafiksäkert även under dygnets mörka timmar. Även det ökade permanentboendet med fler människor som rör sig i området ökar känslan av trygghet och säkerhet.

Buller

Enligt kommunens övergripande bullerkartläggning bedöms ingen fastighet i området beröras av trafikbullernivåer över 55dB(A) Leq 2 meter över mark, annat än allra närmast angränsande gata. Samtliga fastigheter bedöms kunna skapa tysta uteplatser och byggnader placeras och utformas så att 55dB(A) inte överskrids vid någon fasad.

Utdrag ur kommunens övergripande bullerkartläggning, 2015. Planområdets avgränsning markerat med röd linje. Redovisning av ljudnivåer 2 möm.

Ekonomiska konsekvenser

Målet med detaljplanläggning av området vid Mjöllkudden-Gustavsviks gård är att säkerställa en långsiktigt hållbar utveckling av området ur såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv. Bedömning görs att genomförandet av detaljplanen kommer att få full kostnadstäckning för ombyggnad av gator i området och ett litet positivt netto för VA-utbyggnaden. Därtill bedöms planen medföra andra nyttor och fastighetsvärden för de enskilda fastighetsägarna i området.

En fortsatt utveckling och utbyggnad av bostäder i området måste ske på ett för kultur- och naturmiljön hållbart sätt. Därför behöver området förses med moderna lösningar för hantering av vattenförsörjnings- och avloppsfrågan. Ett ökat permanentboende i området genererar en större andel hårdgjorda ytor, i form av behov av förbättrade vägar och gångvägar samt tillkommande byggnader. Från dessa ytor måste regnvatten tas om hand, vilket gör att hanteringen av dagvatten måste förbättras för att skydda grundvatten, öppna vattendrag och havet. Alla dessa åtgärder måste finansieras. Genom att tillåta en viss förtätning av befintliga villatomter och en småskalig byggnation av flerbostadshusboende skapas möjlighet att fördela förbättringskostnaderna avseende VA, gator och dagvatten på flera fastighetsägare genom uttag av gatukostnader.

Förbättringsåtgärder av VA-lösningar och vägars standard är återinvesteringar som alla fastigheter berörs av över tid, oberoende av om planläggning sker. Ett samlat grepp som därtill möjliggör att nya bostäder skapas tillför mervärden som även kommer befintliga fastighetsägare till nytta och underlättar finansieringen av det som vid någon tidpunkt ändå behöver göras. De ekonomiska och miljömässiga nyttor som byggnation av kommunalt VA skapar överstiger med marginal de kostnader som återinvesteringar i enskilda anläggningar innebär.

Även ut ett socialt-ekonomiskt perspektiv kan nyttor ses med en samlad planläggning. Behovet av nya bostäder i Nacka och Stockholmsområdet är konstant stort. En samlad planering av var dessa nya bostäder ska placeras, där hänsyn tas samlat till en stor mängd faktorer, skapar förutsättningar att både ta hänsyn till befintliga värden och skapa nya värden i olika området. Förutom rent ekonomiska värden i form av att fler delar på kostnaden för ombyggnation av VA och vägar, skapas värden i form av ökad trygghet genom att ett område blir mer bebott eller genom att skapa förutsättningar för olika boendeformer i ett område. Att kunna flytta till lägenhet när man inte längre orkar ta hand om sin trädgård när man blir äldre kan vara ett exempel, eller att ungdomar ges tillfälle att flytta hemifrån till ett eget boende i närområdet.

Sammantaget görs därför bedömningen att de värden och nyttor som skapas genom en samlad planläggning av Mjölludden-Gustavsviks gård kommer att vara mycket högre än de kostnader som genomförandet medför.

Kulturmiljö och landskapsbild

Planområdet bedömts värdefullt ur såväl kulturhistoriskt som naturvärdesperspektiv. Det är främst kustremsan mot Baggensfjärden som inrymmer både kulturhistoriska värden och höga naturvärden. I samband med att området byggs ut med vatten och avlopp samt bättre vägar, liksom tillskapande av nya byggrätter kommer karaktären av äldre fritidshusområde omvandlas till mer förtätade villakvarter. På Bergholmen föreslås ingen utbyggnad.

I syfte att försöka bevara de kulturhistoriska värdena medges endast en försiktig förtätning som är synlig från vattnet. Naturområdena invid strandmarken har bevarats oexploaterade och för värdefulla naturvärdesträd inom planområdet har planförslaget utformats med marklovsplikt för trädfällning.

Byggnader och bebyggelsemiljöer är en viktig del av vårt kulturarv, de synliggör vår historia och berikar vår livsmiljö. De är också betydelsefulla resurser i det hållbara samhället, såväl ur ekonomiskt och socialt som miljömässigt hänseende. Planförslaget har utformats med skydds- och varsamhetsbestämmelser för de byggnader som bedömts som kulturhistoriskt värdefulla utifrån den bebyggelseinventering som tagits fram under planarbetet. Skyddsbestämmelser för kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer är en indikator vid uppföljningen av miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö.

Natur

För att skydda och bevara strandnära naturvärden, både på land och i vatten, har ett fåtal stigar och tillgänglighetsanpassade gångvägar anlagts i det strandnära området för att inte onödigt störa fågelliv och vattenliv. De vassområden som finns är värdefulla lokaler för

både fågelliv och fiskar. Inom de fastigheter som har strandtomt och vatten, begränsas rätten att bebygga strandzonen för att begränsa inverkan på naturmiljön i zonen.

Miljö kvalitetsnormer för luft och vatten

Planen bedöms inte påverka luften i sådan utsträckning att miljö kvalitetsnormerna överskrids inom planområdet. För att uppmuntra till ökad användning av kollektivtrafiken behöver behovet av cykelparkeringar och infartsparkeringar i anslutning till busshållplatser beaktas inom angränsande planområden.

Totalt sett visar utförda beräkningar att planförslaget kommer att innebära en avsevärt minskad fosfor- och kvävebelastning jämfört med nuläget. För dagvatten kommer minskningen att vara liten, framtida belastning på Baggensfjärden från dagvatten blir i samma storleksordning som i dag. Den stora miljövinsten är de enskilda avlopp som avvecklas. Kommunens bedömning är därför att planförslaget skapar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnorm för god ekologisk status för Baggensfjärden.

Enligt dagvattenutredningen kommer planens genomförande inte heller försämra Baggensfjärdens kemiska status eller att miljö kvalitetsnormerna inte kan uppnås.

Strandskydd

Strandskyddet har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Längs hela strandremsan kommer strandskydd att fortsätta gälla inom allmän platsmark NATUR och delvis inom kvartersmark. Inom de fastigheter som har strandtomt eller ligger mycket strandnära föreslås strandskyddet fortsatt att gälla för delar av fastigheten för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv i strandzonen. Strandskyddet upphör att gälla inom kvartersmark ovan 5 m-kurvan över medelhavsyttenivån i RH2000, se plankarta 1 för avgränsning, inom kvartersmark som ligger ovan lokalgator samt inom kvartersmark för tekniska anläggningar. Strandskyddet upphävs inom Allmän platsmark LOKALGATA och PARK. Motivet till att upphäva strandskyddet för delar av den blivande kvartersmarken och allmän plats (lokalgata) är att områdena redan idag är ianspråktagna för bostads- och trafikändamål. Som särskilt skäl åberopas MB 7 kap 18c§ punkt 1 att området ”redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften”. Motivet till att upphäva strandskyddet inom allmän platsmark PARK är för att kunna iordningställa ytor för allmänhetens vistelse och rekreation och som särskilt skäl åberopas MB 7 kap 18c§ punkt 3 och 5.

Det finns i dag ett antal bryggor anlagda längs stranden. Merparten av dessa saknar dock servitut som är säkerställda genom inskrivning eller förrättning. Kommunen har därför ingen möjlighet att efterforska vem som äger dessa bryggor. Alla bryggor som inte finns inskrivna i fastighetsregistret (hos Lantmäteriet) kommer att rivas när detaljplanen vinner laga kraft. Fastighetsägare i området som anser sig ha servitutsrätt till bryggor uppmanas därför att kontakta Lantmäterimyndigheten och med giltiga handlingar säkerställa sin rätt innan detaljplanen granskas.

Område där strandskyddet föreslås att upphävas redovisas på plankartan.

Dagvatten

Den generella lösningen som föreslås för avvattnings av gatunätet samt avledning av överskottsvatten från fastigheter och naturmark är makadamfyllda diken med dräneringsledning. På ett fåtal sträckor kan öppna svackdiken anläggas där mer utrymme till fastighetsgräns finns tillgängligt. På kvartersmark föreslås lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD).

Hushållning med naturresurser och klimatpåverkan/Hållbarhet

Länsstyrelsens anser att ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt längs Östersjökusten behöver placeras ovanför 2,70 meter, räknat i höjdsystem RH2000 med hänsyn till översvänningsrisk. Om ny bebyggelse placeras under denna nivå behöver kommunen visa att exploateringen inte blir olämplig. Kommunen kommer att lägga prickmark, vilket innebär att mark inte får bebyggas, på plankartan upp till 3 metersnivån, räknat i höjdsystem RH2000. Befintlig pumpstation ligger på ca + 6 meter. Inga andra tekniska anläggningar planeras i området.

Konsekvenser för fastighetsägare

Planförslaget innebär att ett fåtal fastighetsägare kommer att beröras av inlösen av tomtmark för att det ska vara möjligt att förbättra vägstandarden i området. Inlösen innebär att en del av tomtmarken planläggs som allmän platsmark och genom fastighetsreglering överförs till vägfastigheten. För detta utgår ersättning för markområdet och eventuella anläggningar i området enligt bestämmelser om ersättning i Expropriationslagen. Ytterligare några fler fastigheter kommer att beröras av släntintrång från de nya vägarna. För slänterna kommer servitut att bildas som innebär att en begränsning införs i vilka åtgärder fastighetsägarna kan göra inom det området och att slänterna inte får skadas för att inte skada den nya vägen. Marken fortsätter dock att ägas av respektive fastighetsägare. Ersättning kommer att betalas ut för eventuella anläggningar (träd, planteringar, staket, grindstolpar etc) som finns inom området och som kommer att behöva rivas vid vägombyggnationen. Utförligare beskrivning av vilka fastigheter och områden som berörs redovisas i avsnitt 6 och i den *Gatukostnadsutredning* som genomförs parallellt med denna detaljplan.

För genomförandet av de vägombyggnadsåtgärder och utförande av parkanläggningar som planeras att genomföras kommer kommunen att ta ut *Gatukostnadsersättning* av fastighetsägarna i området. En separat gatukostnadsutredning har upprättats som redovisar vilka kostnader som förväntas uppstå och hur dessa kostnader ska fördelas mellan de inom detaljplaneområdet belägna fastigheterna. En grov uppskattning av gatukostnaderna för ett befintligt permanentbostadshus är i förstudieskedet att de kommer att uppgå till ca 210 000kr.

I de delar av området som ännu inte har kommunalt VA kommer detta att byggas ut. De fastigheter som genom detta kommer att kunna anslutas till det kommunala VA-ledningsnätet kommer att debiteras anläggningsavgifter enligt den vid tidpunkten för upprättande av förbindelsepunkt gällande fastställda VA-taxan. Anläggningsavgiften varierar med tomtens storlek men har i 2016-års taxa ett takbelopp på 210 075 kr för enbostadshus. Mer information om VA-taxan finns på kommunens hemsida.

<http://www.nacka.se/boende-miljo/vatten-och-avlopp/avgifter-och-abonnemang/>

De fastighetsägare som kommer att söka bygglov i enlighet med de nya bestämmelserna i detaljplanen kommer att debiteras bygglovavgift och planavgift i samband med bygglovet beviljande. Avgifterna taxeras ut enligt gällande *Taxa för planering, byggande, kartor och mätjänster* i enlighet med vad man har sökt bygglov för. På kommunens hemsida finns mer information om vilka avgifter som tas ut och när. <http://www.nacka.se/boende-miljo/bygga-nytt-andra-eller-riva/avgifter/>

5. Så genomförs planen

Denna detaljplan ger rättigheter att använda marken för olika ändamål men är även en förberedelse för hur genomförandet ska organiseras. Under detta avsnitt beskrivs vilka tillstånd som behövs, vem som ansvarar för utbyggnad och skötsel samt vilka förändringar planen innebär fastighetsrättsligt, tekniskt och ekonomiskt.

Förslag till tidplan

Tidplanen nedan utgör ett förslag till tidplan för hur detaljplanen ska tas fram och genomföras.

Plansamråd	4:e kvartalet 2016
Utställning/Granskning	3:e kvartalet 2017
Kommunfullmäktiges antagande	4:e kvartalet 2017
Laga kraft	1:a kvartalet 2018
Genomförandetid allmän platsmark börjar	1:a kvartalet 2018
Genomförandetid kvartersmark börjar	1:a kvartalet 2021

Utbyggnad enligt planförslaget kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Byggstart på allmän platsmark kan tidigast ske under 3:e kvartalet 2018 respektive 1:a kvartalet 2021 på kvartersmark under förutsättning att detaljplanen inte överklagas.

Enskilt byggande, det vill säga byggstart efter beviljande av startbesked för bygglov, kan ske tre år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Fastigheterna kan anslutas till det kommunala VA-nätet efter det VA-utbyggnaden är klar och förbindelsepunkt är upprättad och slutbesiktigad. Gatukostnader och VA-anläggningsavgift debiteras efter att anläggningarna är utbyggda och slutbesiktade.

Genomförandetid, garanterad tid då planen gäller

De rättigheter i form av angiven markanvändning, byggrätter med mera som detaljplanen ger upphov till är gällande tills detaljplanen upphävs eller ändras. Under en viss tid, den sk genomförandetiden, ska dock fastighetsägare och berörda kunna utgå från att deras rättighet enligt planen inte ändras. Genomförandetiden för denna detaljplan är 5 år från den tidpunkt då detaljplanen vinner laga kraft.

I denna detaljplan kommer så kallad *fördröjd genomförandetid* att tillämpas för byggrätter på kvartersmark. Det innebär att genomförandetiden för byggnation på kvartersmark börjar gälla först tre år efter det att detaljplanen har vunnit laga kraft. Skälet till detta är att för att undvika att fastighetsägarna i området behöver bekosta enskilda temporära VA-

anläggningar innan det går att ansluta bebyggelsen till det kommunala VA-ledningsnätet samt för att underlätta utbyggnaden av VA och ombyggnation av gator.

Ansvarsfördelning

Nacka kommun ska genom natur- och trafiknämnden vara huvudman för allmänna platser, det vill säga för all utbyggnad och skötsel av gatu- och park/naturmark inom planområdet.

Fastighetsägarna i området är huvudmän för kvartersmarken, det vill säga all utbyggnad och skötsel av byggnation på kvartersmark. Nacka kommun genom natur- och trafiknämnden ska vara huvudman för utbyggnad och skötsel av det allmänna VA-nätet och Boo Energi är huvudman för utbyggnad och skötsel av för det allmänna elnätet.

Exploaterings-, avtals- och övriga genomförandefrågor handläggs av exploateringsenheten i Nacka kommun. Markfrågor avseende kommunägdmark såsom arrenden och servitut etcetera handläggs av markenheten i Nacka kommun. Fastighetsbildningsfrågor, inrättande av gemensamhetsanläggningar och andra fastighetsrättsliga frågor samt beställning av nybyggnadskarta handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun. Ansökan om marklov, bygglov och bygganmälan handläggs av bygglovenheten i Nacka kommun.

Avtal

Ett exploateringsavtal mellan kommunen och Gustavsviks fastighetsägareförening föreslås upprättas och godkännas av kommunfullmäktige innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Avtalet reglerar parternas ansvar för genomförandet av detaljplanerna för Dalvägen-Gustavsviksvägen, Mjölkudden-Gustavsviks gård och Solbrinken-Grundet. Marköverföringar, samordning av exploateringsarbetens utförande, fastighetsbildning, arrendeupplåtelse och kostnadsansvar ska regleras i avtalet.

Ett exploateringsavtal kommer även att upprättas med byggherren inom Bo 1:52 och Bo 1:355 för att samordna utbyggnationen mellan parterna i tid och reglera kostnader för exploateringen.

Kommunen kommer att upprätta och överta arrendeavtal med Gustavsviks Båtklubb från Gustavsviks Fastighetsägareförening.

Med Boo Gårds Samfällighetsförening kommer ett genomförandeavtal att upprättats mellan kommunen och samfällighetsföreningen i syfte att reglera formerna för övergången till kommunalt huvudmannaskap för vägnätet i området. Avtalet ska reglera kostnadsfördelning för omprövningsförrättning med mera.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Kommunen kommer att ansöka om fastighetsreglering av allmän platsmark inom Backeböl för formellt övertagande av marken från Gustavsviks fastighetsägareförening. För de byggnader som finns inom Backeböl 1:5, båthus, lusthus, badhus(bastu), föreslås egna fastigheter bildas för fortsatt upplåtelse genom arrende alternativt fortsatt ägande av tomtägareföreningen. Kommunen övertar arrende för båtplatser gentemot Gustavsviks båtklubb.

Inom planområdet kommer kommunen att ansöka om fastighetsreglering för genomförande av ombyggnation av vägnätet. Mark kommer dels att lösas in för allmän platsmark väg och därtill kommer servitut att bildas för vägsränner som går in på en del fastigheter. Lantmäteriet handlägger dessa förrättningar och värderar vilka ersättningar som ska utgå för dessa intrång. I en del fall kan frivilliga överenskommelser om fastighetsreglering eller avtalsservitut komma att träffas med enskilda fastighetsägare. Vilka fastigheter som berörs framgår av gatukostnadsutredningen.

Av plankartan framgår minsta tomtstorlek för samtliga fastigheter. Då en del tomter är mer än dubbelt så stora än minsta angivna tomtstorlek, finns möjlighet att avstycka dessa fastigheter och tillskapa ytterligare byggrätter. Vilka fastigheter som bedömts möjliga att avstycka framgår av särskild redovisning i till denna detaljplan hörande gatukostnadsutredning. I vissa fall kan två fastighetsägare behöva samverka för att möjliggöra tillskapande av ytterligare en gemensam fastighet. De enskilda fastighetsägarna svarar själva för att ansöka om fastighetsbildning (avstyckning och fastighetsreglering) för att möjliggöra detta. Ett fåtal fastigheter föreslås dessutom förvärva mark som tidigare varit del av stamfastigheterna.

Inom kvartersmarken kan det komma finnas behov av ytor eller anläggningar som ska vara gemensamma för flera fastigheter. Dessa gemensamma ytor eller anläggningar utgörs av utrymme för kommunikation (tillfart), VA-ledningar, el- och teleledningar eller parkering. Berörd fastighetsägare ska söka lantmäteriförrättning för bildande av servitut eller gemensamhetsanläggning enligt anläggningslagen. Om gemensamhetsanläggningarna berör många fastigheter ska förvaltning av gemensamhetsanläggningarna ske av en eller flera samfällighetsföreningar.

I den centrala delen av detaljplanen kommer ett antal fastigheter att beröras av ledningsrätt för VA-tunnel. Anläggningen är befintlig och i och med antagandet av detaljplanen fastställs redan gällande begränsningar för byggnation inom berörda fastigheter. Det aktuella ledningsrättsområdet redovisas som u-område över kvartersmark för berörda fastigheter.

Mellan Baggensvägen och Ankarvägen kommer ett officialservitut att säkerställa bibehållande av dike för avledning av dagvatten över blivande kvartersmark. Vidare kommer ett område mellan Sjöbrinken och Ankarvägen att tas i anspråk med officialservitut eller ledningsrätt för avledning av dagvatten över kvartersmark. Områdena är reserverade som u-område i detaljplanen.

Tekniska åtgärder

Nedan beskrivs de tekniska åtgärder som behövs för att kunna genomföra detaljplanen. När det gäller de tekniska frågorna finns dessa även beskrivna i de PM Förprojektering som upprättats för teknikområdena Väg, VA, Dagvatten, Parkanläggning och Geoteknik.

Vägar och trafik

Det lokala vägnätet är smalt och planerades under 1930-40-talen för att trafikförsörja fritidshusområden. Korsningarna är trånga och har på många platser dålig sikt på grund av vägarnas geometri och höjdförhållanden.

För utbyggnad av bostadsbebyggelsen krävs att vägarnas standard förbättras. Vägnetet ska uppfylla de krav som ställs i ett permanentbebott område gällande bärighet, framkomlighet och trafiksäkerhet. För att undvika sättningar på vägar med sämre geotekniska markförhållanden kommer förstärkningsåtgärder i form av lättfyllning eller kalk-cementpelare att behöva utföras.

För att uppnå standarden förutsätts en ombyggnad av vägarna, genom anläggning av ny överbyggnad med bundet slitlager (asfalt). Betongkantsten används för att separera körbanan från gångbanan där sådan finns. Svåra lutningar åtgärdas genom profiljusteringar och korsningar görs vinkelräta i den mån det är möjligt för bättre sikt. Framkomligheten förbättras genom viss vägbreddning och anläggning och vändplaner. Vägarna förses med belysning.

Parkering

Parkering ska ske inom kvartersmark, på enskilda tomter eller inom områden avsedda för enskild parkeringsplats. En mindre allmän parkering tillskapas i anslutning till Gustavsviks gård och Gustavsviksbadet. Befintlig parkering vid Mjölkudden upprustas och avgränsas med parkeringsräcken.

Parker och strandpromenad

De övergripande idéerna för anpassning av naturmarks- och parkmiljöerna i området har i förstudieskedet varit:

- Öka tillgängligheten till vattnet och strandmiljöerna med en sammanhängande och omväxlande strandpromenad.
- Tillvarata strandområdets omväxlande och spännande natur- och kulturmiljö på ett hänsynsfullt sätt.
- Bevara naturkaraktär och naturvärden och inpassa nya tillägg med stor hänsyn till detta. Särskild hänsyn till fågellivet.
- Utnyttja och rusta upp befintliga platser för vistelse.
- Skapa både platser för samvaro och aktivitet men också många små rofyllda utsiktsplatser invid vattnet.
- Inpassa lekplats m.m. i kulturlandskapet vid Mjölkudden.

De åtgärder som planeras att utföras i den norra delen av planområdet är en upprustning av gångvägen från parkeringen vid badbacken till badplatsen söder om Gustavsviks gård, upprustning av badplatsen och gångförbindelser upp mot Sjöbrinken.

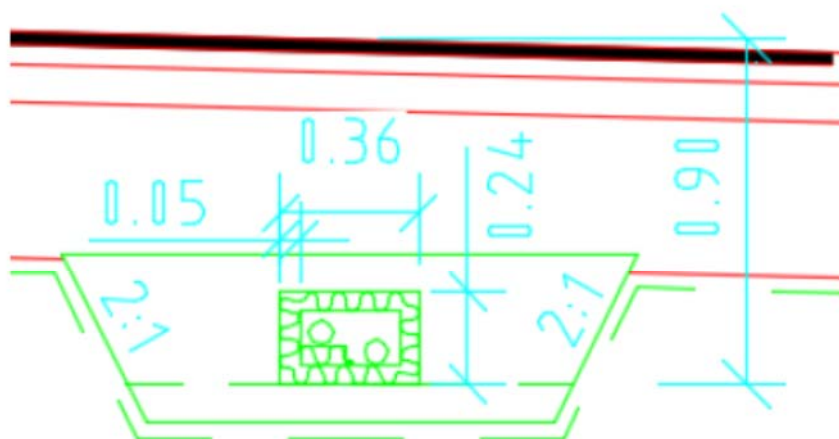

I den södra delen runt Mjöllkudden planeras en grillplats och brygga att iordningställas utanför Ankarvägen, en lekplats och en yta för spontanidrott att anordnas vid strandängarna intill Baggensvägen och en tillgänglighetsanpassad gångväg att anläggas från parkeringen vid Mjöllkudden ut till en ny brygga vid Ekudden.

Vatten och avlopp

Kommunen bygger ut VA fram till fastighetsgräns. Från fastighetsgräns ansvarar fastighetsägaren själv för utbyggnad och inkoppling. Området kommer att förses med så

kallad LTA-lösning för avloppet. Det innebär att samtliga fastighetsägare kommer att få installera en mindre pumpanläggning inom sin fastighet för bortledning av avloppsvattnet. Valet av denna tekniska lösning görs då terrängen i området är allt för kuperad för att kunna avleda avloppsvattnet med så kallade självfallslösningar. Tack vare detta kan vägarnas bredd fortsatt hållas relativt smala och terränganpassade. VA-huvudmannen tillhandahåller pumpanläggningen och den enskilde fastighetsägaren svarar för pumpens elförbrukning. Huvudledningarna för vatten och avlopp kommer att vara grunt förlagda i isolerande lådor i områdets vägar.

Typsektion uppvärmad isolerlåda för VA-ledningar.

Dagvattenhantering

Den generella lösningen som föreslås för avvattning av gatunätet samt avledning av överskottsvatten från fastigheter och naturmark är makadamfyllda diken med dräneringsledning. På ett fåtal sträckor kan öppna svackdiken anläggas där mer utrymme till fastighetsgräns finns tillgängligt. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) föreslås tillämpas på kvartersmark i den mån det är möjligt.

Föroreningshalter och årsbelastning av näringsämnen i dagvattnet kommer att minska markant i och med den nya planen medan övriga studerade ämnen ökar något. Minskningen beror främst på utbyggnad av kommunalt VA och att belastningen från enskilda avlopp då upphör. En ökning av vissa tungmetaller och kolväteföreningar beror på att schablonhalterna för villaområde inkluderar en högre trafikmängd än fritidshus samt en högre avrinning från hårdgjorda ytor. Sammantaget anses inte planen bidra till en försämring av vattendragens status. Viss rening av dagvatten från planområdet och omkringliggande områden kommer att ske i de planerade makadam- och svackdikena.

Uppvärmning/el

I området kommer uppvärmning av bebyggelsen att ske med individuella och lokala lösningar. Nya byggnader utförs lämpligen med byggnadsteknik så att behovet av tillförd energi för uppvärmning kan minimeras.

Boo Energi AB är huvudman för elförsörjningen i området. Ny bebyggelse ansluts till Boo Energis eldistributionsnät i enlighet med den koncession Boo Energi har för elförsörjningen i Nacka kommun.

Avfallshantering

Nacka kommun svarar för avfallshanteringen i området. Sopkärl för respektive hushåll placeras på kvartersmark. Återvinningsstationer för returförpackningar och tidningar finns vid Boo Gårds skola, infartsparkeringen och Mensättravägen/Värmdövägen. Närmaste miljöstation är belägen vid OkQ8, Orminge.

Ekonomiska frågor

Genomförandet av detaljplanen finansieras genom uttag av gatukostnader och anläggningsavgifter för VA. Mer om detta beskrivs under avsnitt 6. Kostnader för arbete med framtagande av detaljplanen finansieras genom uttag av planavgifter av dem som söker bygglov för att utnyttja de nya byggrätter som detaljplanen möjliggör.

Kostnaden för ombyggnation av vägar och iordningsställande av övrig allmän platsmark bedöms i förprojekteringskedet uppgå till 112 700 000 kronor fördelat enligt följande

Kostnadspost	Belopp
Förstudie, projektering och utbyggnad inklusive byggledning för gator, och belysning	102 300 000
Förstudie, projektering och utbyggnad av park- och naturmark	4 600 000
Inlösen av mark och lantmäteriförrättning	3 000 000
Administration	2 800 000

Kostnaden för utbyggnad av kommunalt VA bedöms uppgå till ca 26 000 000 kronor.

6. Så påverkas enskilda fastighetsägare

För detaljplanen har föreslagits fördröjd genomförandetid för kvartersmark. Det innebär att bygglov och starbesked för byggnation på kvartersmark kan beviljas först när genomförandetiden på kvartersmark börjar gälla, dvs tre år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Skälet för detta är att undvika att fastighetsägarna behöver bekosta enskilda VA-anläggningar i avvaktan på kommunalt VA samt för att underlätta utbyggnaden av VA och ombyggnaden av vägarna utan att hänsyn måste tas till samtidiga transporter av maskiner och material för husbyggnation i området. På så vis bedöms VA-nätet och vägarna kunna byggas ut i högre takt och de boende i området snabbare kunna få ta de kommunala anläggningarna i bruk. Under tiden fram till dess att genomförandetiden börjar löpa kan förberedande fastighetsbildning och projektering av byggnationen på kvartersmark utföras.

Fastighetsbildning, justering av gränser eller avstyckningar inom kvartersmark sker på initiativ från enskilda fastighetsägare som berörs. Ansökan om fastighetsbildning görs hos lantmäterimyndigheten i Nacka. Enskilt byggande, det vill säga ansökan om bygglov, kan ske när vatten- och avloppsledningar samt gator är utbyggda och fastighetsbildning är genomförd. Fastigheterna kan anslutas till det allmänna VA-nätet efter det att VA-nätet är utbyggt och förbindelsepunkt är upprättad.

Gatukostnader

Parallellt med denna detaljplan pågår en gatukostnadsutredning för att finansiera utbyggnaden av gatorna. Där åsätts varje fastighet ett andelstal som sedan ligger till grund för storleken på gatukostnaden. För mer information gällande kostnader för gator se gatukostnadsutredningen.

VA-anläggningsavgift

Utbyggnad av VA innebär att fastigheten kopplas samman med kommunens VA-verksamhetsområde. Utbyggnader av kommunens VA-verksamhetsområde finansieras genom uttag av anläggningsavgifter enligt taxa. Taxan vid det år som debitering sker används. Inne på kvartersmark ansvarar fastighetsägaren för samtliga kostnader.

Markinlösen/släntintrång

De fastigheter som i planen får avstå mark för *allmän plats/gata/naturmark* har rätt till kompensation. Ersättningens storlek bestäms i lantmäteriförrättningen eller genom överenskommelser med fastighetsägaren. De fastigheter som i förstudieskedet bedöms beröras av markinlösen eller släntintrång redovisas i bilagorna *Fastigheter berörda av markintrång för allmän platsmark gata*, Bilaga 2 och *Fastigheter som berörs av släntintrång*, Bilaga 3

Planavgift

Kommunen använder sig av planavgifter enligt taxa för att finansiera arbetet med detaljplanen. Denna kostnad tas ut när bygglov enligt detaljplanen söks eftersom det är då fastighetsägaren använder sig av den nytta planen gett.

Bygglovsavgift

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan enligt gällande taxa.

Fastighetsrättsliga avgifter

För styckning av fastigheter, bildande av servitut eller andra fastighetsrättsliga åtgärder inom kvartersmark ansvarar fastighetsägaren själv. Lantmäterimyndigheten tar ut en avgift enligt taxa.

Sammanfattning ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

Kostnader för gatan fördelas mellan fastighetsägarna inom planområdet i enlighet med den gatukostnadsutredning som tagits fram. En laga kraftvunnen detaljplan med garanterad byggrätt under genomförandetiden, standardhöjning av gator med mera samt anslutning till det kommunala VA-nätet leder ofta till en ökning av fastighetens värde. Fastigheter som berörs av inlösen erhåller ersättning för mark och anläggningar inom tomtmark.

Sammanfattningsvis omfattar genomförandet följande kostnadsposter:

- Gatukostnadsersättning
- VA-anläggningssavgift
- Fastighetsbildning, i förekommande fall
- Gemensamhetsanläggning, i förekommande fall
- Markförvärv, i förekommande fall
- Nybyggnadskarta
- Bygglovsavgift och planavgift
- Avgift för anmälan
- Kostnad för husbyggnation och markanläggningsarbeten inom fastigheten

7. Medverkande i planarbetet

Nacka kommun:

Birgitta Held Paulie

Elisabeth Rosell

Maria Legars

Terese Karlqvist

Miriam Helleday

Hannu Rauhala

Niclas Olofsson

Jan-Åke Axelsson

miljöstrateg

landskapsarkitekt

kommunantikvarie

planarkitekt

kartingenjör

trafikplanerare

entreprenadingenjör

VA-inspektör

miljöenheten

parkenheten

planenheten

planenheten

planenheten

trafikenheten

vägenheten

VA-enheten

Övriga:

Lena Hall

projektledare,

exploateringsingenjör

exploateringsenheten,

konsult

Planenheten

Angela Jonasson
Biträdande planchef

Terese Karlqvist
Planarkitekt

2016-11-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr KUN 2016/97

Kulturnämnden

Yttrande över förslag till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) 2017 - 2020

Förslag till beslut

Kulturnämnden lämnar yttrande till kommunstyrelsen över förslag till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) för 2017 – 2020, enligt bilaga till tjänsteskrivelsens daterad den 21 november 2016.

Beslutet justeras omedelbart

Sammanfattning

Kulturnämnden ska lämna ett yttrande över förslag till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) 2017 – 2020. Förslaget innehåller sex övergripande mål med tillhörande förslag på insatser. Förslaget innebär att kulturnämnden tillsammans med andra mål ska vara särskilt ansvarig för två av dessa målområden. I yttrandet framgår att nämnden ställer sig positiv till förslagen alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) för 2017 – 2020.

Ärendet

Nacka kommuns ANDT-strategi för perioden 2014-2016 löper ut vid årsskiftet. Ett förslag till en ny ANDT-strategi har tagits fram för perioden 2017-2020. Målsättningen med förslaget till en ny strategi är att fortsätta stödja och utveckla ett hållbart, strukturerat och målinriktat drogförebyggande arbete i Nacka kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att bland annat kulturnämnden ska yttra sig över förslaget till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi), för att kommunstyrelsen ska få synpunkter på de prioriterade målområdena.

Förslaget till ny ANDT-strategi består av sex målområden, till varje målområde finns förslag på ett antal insatser. Det mål där kulturnämnden föreslås vara delansvariga redovisas här;

Riksdagens långsiktiga mål	Nacka kommuns delmål	Ansvarig nämnder
Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska	Det finns ett starkt fokus inom kommunen för att förebygga ANDT-relaterad ohälsa bland kvinnor och män samt flickor och pojkar	Socialnämnd, fritidsnämnd, arbets- och företagsnämnd, äldrenämnd, kulturnämnd och utbildningsnämnd

Kultur- och fritidsenheten föreslår att kulturnämnden ställer sig positiv till förslaget till alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi).

Kulturnämnden kan verka för Nacka kommuns delmål genom att de arrangemang för barn och ungdomar som anordnas med stöd av kulturnämnden alltid är alkohol- och drogfria. De pedagoger och ledare som kommer i kontakt med barn och ungdomar, som arbetar i verksamhet som anordnas på uppdrag av kulturnämnden, ska få information om strategin och hur de kan hantera ANDT-relaterad ohälsa bland sina deltagare.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Konsekvenser för barn

Ett medvetet arbete för en minskning av barn och unga som börja använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller senare debut av alkohol är positivt för barn.

Bilaga

Förslag till yttrande över förslag till alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) för 2017 – 2020.

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

2016-11-21
KUN 2016/97

Kommunstyrelsen

Förslag till yttrande över förslag till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) 2017 – 2020

Kulturnämnden lämnar följande yttrande till kommunstyrelsen

Kulturnämnden ställer sig positiv till förslaget till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) 2017 – 2020. Kulturnämnden har inget att invända mot förslaget.

Hans Peters
Ordförande
Kulturnämnden

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

STRATEGI

Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi 2014-2016

Dokumentets syfte

Syftet med strategin är att ge en gemensam plattform för kommunens arbete mot narkotika och doping, för minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och för ett minskat tobaksbruk. Strategin utgår från de av riksdagen beslutade sju målområdena med inriktning och prioriteringar för samhällets insatser. Av dessa sju målområden berörs kommunen av sex stycken.

Dokumentet gäller för

Social- och äldre- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, arbets- och företagsnämnden, Valfärd skola och Valfärd samhällsservice samt för kommunstyrelsen som ansvarig för kommunalt producerade välfärdstjänster.

Alkohol, narkotika, doping och tobak benämns gemensamt ANDT, utifrån hur riksdagen har lagt fast begreppet.

Sociala kvalitetsenheten kommer att ha ett övergripande ansvar för utveckling, uppföljning och samordning av de insatser som görs i kommunen. Ansvariga för varje enskild verksamhet och nämnd ska i samband med verksamhetsberättelser rapportera hur de arbetat med frågan.

Riksdagens långsiktiga mål	Kommunens ansvarsområde	Nacka kommuns prioriterade målområden	Ansvarig nämnd
1. Tillgång till ANDT ska minska	a. Effektiv och samordnad alkohol- och tobakstillsyn	I samverkan med polis, skattemyndighet och räddningstjänst utveckla en effektiv tillsyn	Social- och äldre- nämnden
	b. En fungerande lokal och regional samverkan och samordning mellan ANDT och brottsförebyggande arbete	Utveckla verk samma metoder i ANDT och brottsförebyggande arbete i samverkan med polis och andra aktuella aktörer	Kommunstyrelsen och social- och äldre- nämnden
2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter av ANDT	b. Barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd	Förstärka barn- och föräldraperspektiv inom såväl barn- och ungdoms- som vuxeninstanser I samverkan med andra parter, utveckla och erbjuda	Social- och äldre- nämnden

Diarienummer	Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2013/561-761			Kommunstyrelsens arbetsutskott	Anders Fredriksson, socialdirektör

Riksdagens långsiktiga mål	Kommunens ansvarsområde	Nacka kommuns prioriterade målområden	Ansvarig nämnd
		förebyggande- och öppenvårdsinsatser	
3. Antalet barn och ungdomar som börjar använda narkotika, dopingmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska minska	a. Minska nyrekryteringen till narkotika och dopingmissbruk	Utveckla samverkan med polis, restauranger, vakter och grannkommuner för att stoppa narkotika på krogen	Social- och äldrenämnden
		Stärka ungdomars negativa attityd till narkotika och doping	Social- och äldrenämnden och utbildningsnämnden
		Utveckla informationsinsatser till föräldrar	Social- och äldrenämnden och utbildningsnämnden
	b. Utveckla metoder för att barn och ungdomar inte ska börja använda tobaksprodukter	Stöd till skolor, fritidsgårdar och frivilliga organisationer som vill utveckla ett arbete mot användandet av tobaksprodukter	Social- och äldrenämnden, fritidsnämnden och utbildningsnämnden
		Ge goda alternativ som är attraktiva och drogfria.	Fritidsnämnden
		Förstärkt tillsyn av skolornas förebyggande arbete för att minska användningen av tobaksprodukter	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
		Förstärkt tillsyn av tobakslagen i samverkan med polis	Social- och äldrenämnden
	c. Ökad användning av befintliga verksamma metoder för att skjuta	Öka kunskap om befintliga metoder samt öka	Social- och äldrenämnden och utbildningsnämnden

Riksdagens långsiktiga mål	Kommunens ansvarsområde	Nacka kommuns prioriterade målområden	Ansvarig nämnd
	upp alkoholdebuten och minska alkoholkonsumtionen	användningen av dem i samverkan med polis och andra aktuella aktörer	
	d. En hälsofrämjande skola	Stödja och stimulera skolorna att arbeta med ANDT frågan	Utbildningsnämnden
	e. Ökat deltagande av föräldrar, idéburna organisationer och näringsliv i det förebyggande arbetet	Utvecklandet av en strategi för det förebyggande arbetet	Social- och äldrenämnden och fritidsnämnden
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av ANDT ska successivt minska	b. Minskat riskbruk och intensiv- konsumtion bland studenter och unga vuxna med psykisk ohälsa	Tillsammans med huvudmän utveckla samverkan för att upptäcka risk- eller missbruk med särskilt fokus på unga vuxna, föräldrar till minderåriga och personer 65 år och äldre	Social- och äldrenämnden och arbets- och företagsnämnden
5. Personer med missbruk eller beroende ska ges ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet	a. Tillgång till kunskapsbaserad vård och stödinsatser ska öka	Utveckla kunskapsbaserade stöd och vårdinsatser på hemmaplan Utveckla icke-biståndsbedömda insatser Brukarnas samt anhörigas kunskap, synpunkter och erfarenheter synliggörs och tillvaratas	Social- och äldrenämnden Social- och äldrenämnden Social- och äldrenämnden
	b. En tydlig och mer ändamålsenlig ansvarsfördelning mellan huvudmännen för	Utveckla organisation och struktur för samverkan mellan inblandade parter	Social- och äldrenämnden

Riksdagens långsiktiga mål	Kommunens ansvarsområde	Nacka kommuns prioriterade målområden	Ansvarig nämnd
	missbruks- och beroendevården ska uppnås		
6. Antalet döda och skadade pga. eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska	a. Antalet döda och skadade i trafiken p.g.a. alkohol eller andra droger ska minska	Utveckla samverkan med polis	Social- och äldrenämnden
	b. Antalet döda och skadade pga. ANDT-relaterat våld ska minska	Utveckling av samarbetet med polisen och andra myndigheter Fortsatt arbete med våld i nära relationer Att använda sig av evidensbaserade metoder i den mån det är möjligt	Social- och äldrenämnden

Mål

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.

Skarpare reglering för att minska illegal handel av tobak.

Samordnad, effektiv och likvärdig alkohol- och tobakstillsyn.

Bekämpning av illegal handel och en restriktiv och tydligt reglerad och legal handel via digitala medier.

Samverkan mellan ANDT-förebyggande och brottsförebyggande arbete på alla nivåer.

2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.

Reglering och tillsyn för att begränsa marknadsföring och exponering av alkohol och tobak.

En hälsofrämjande skola utifrån elevers olika förutsättningar och behov.

Effektivt arbete mot langning av alkohol och tobak.

Spridning och tillämpning av ett kunskapsbaserat cannabisförebyggande arbete.

3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.

Uppmärksamma och förebygga ANDT-relaterad ohälsa bland kvinnor och män samt flickor och pojkar inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och inom andra arenor.

Dopningsförebyggande arbete inom motions-idrotten.

4. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.

Samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst samt med andra aktörer för en sammanhållen vård utifrån kvinnors och mäns samt flickors och pojkars specifika förutsättningar och behov.

Insatser för att nå kvinnor och män samt flickor och pojkar i en socialt och hälsomässigt utsatt situation till följd av missbruk eller beroende.

5. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.

Tidig uppmärksamhet av riskbruk och beroende bland blivande föräldrar.

Uppmärksamma och erbjuda ändamålsenligt stöd till flickor och pojkar som föds med skador till följd av ANDT eller som växer upp i familjer med missbruk eller annan omsorgssvikt, inklusive förekomst av våld, med koppling till alkohol eller narkotika utifrån deras förutsättningar och behov.

Strategiskt och långsiktigt arbete för att motverka narkotika-relaterad dödlighet bland kvinnor och män samt flickor och pojkar.

Insatser för att motverka trafikrelaterade skador och dödsfall till följd av alkohol- och narkotika-bruk.

6. En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt.

Aktivt verka för en folkhälsoorienterad syn på narkotika inom EU och FN med utgångspunkt i politiken för mänskliga rättigheter.

WHO bör arbeta fram och anta en bred folkhälspolitisk ansats till narkotikafrågan före 2019.

Utveckla narkotikafrågorna i det globala utvecklingssamarbetet.

Internationellt arbete mot dopning med utgångspunkt i idrotten.

Aktivt verka för genomförandet av WHO:s ramar-konvention om tobak.

Aktivt verka för och bidra till en EU-gemensam alkoholstrategi.

Nordiskt samarbete.

Insatsområden

STRATEGI

Alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksstrategi 2017-2020

Dokumentets syfte

Syftet med strategin är att ge en gemensam plattform för kommunens arbete mot narkotika och dopning, för minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och för ett minskat tobaksbruk. Strategin utgår från de av riksdagen beslutade sex målområdena med inriktning och prioriteringar för samhällets insatser. Av dessa sex målområden berörs kommunen av fem stycken.

Dokumentet gäller för

Socialnämnden, äldrenämnden, fritidsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, arbets- och företagsnämnden, Valfärd skola och Valfärd samhällsservice samt för kommunstyrelsen som ansvarig för kommunalt producerade välfärdstjänster.

Alkohol, narkotika, dopning och tobak benämns gemensamt ANDT, utifrån hur riksdagen har lagt fast begreppet.

Sociala kvalitetsenheten kommer att ha ett övergripande ansvar för utveckling, uppföljning och samordning av de insatser som görs i kommunen. Ansvariga för varje enskild verksamhet och nämnd ska i samband med verksamhetsberättelser rapportera hur de arbetat med frågan.

Riksdagens långsiktiga mål	Nacka kommuns delmål	Ansvarig nämnd
1. Tillgång till ANDT ska minska	1.1 Det finns en samverkan med polis, skattemyndighet och räddningstjänst för en effektiv alkohol- och tobakstillsyn	Socialnämnd
	1.2 Det finns effektiv tillsyn av skolgårdar kring tobak	Miljö- och stadsbyggnadsnämnd
	1.3 I samverkan med polis och andra aktuella aktörer används verksamma metoder inom ANDT och brottsförebyggande arbete	Kommunstyrelsen och socialnämnd, utbildningsnämnd
2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar	2.1 Det pågår ett ANDT arbete i skolorna i samverkan med berörda aktörer	Utbildningsnämnd
	2.2 Minskad langning av alkohol och tobak	Socialnämnd och utbildningsnämnd

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
			Kommunstyrelsens arbetsutskott	Anders Fredriksson, socialdirektör

Riksdagens långsiktiga mål	Nacka kommuns delmål	Ansvarig nämnd
tidigt med alkohol ska successivt minska	2.3 Vuxna och barn har kunskap om risker med ANDT	Socialnämnd, utbildningsnämnd och fritidsnämnd
	2.4 Evidens- och kunskapsbaserade metoder används för att skjuta upp tobaksdebuten och minska tobaksbruket	Socialnämnden, fritidsnämnden och utbildningsnämnden
	2.5 Evidens- och kunskapsbaserade metoder används för att skjuta upp alkoholdebuten och minska alkoholkonsumtionen	Socialnämnden, fritidsnämnden och utbildningsnämnden
	2.6 Ungdomar har en mer negativ attityd till narkotika	Socialnämnd, fritidsnämnd och utbildningsnämnd
3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska	3.1 Det finns ett starkt fokus inom kommunen för att förebygga ANDT-relaterad ohälsa bland kvinnor och män samt flickor och pojkar	Socialnämnd, fritidsnämnd, arbets- och företagsnämnd, äldrenämnd, kulturnämnd och utbildningsnämnd
	3.2 Kopplingen mellan ANDT-missbruk och våld i nära relation är förankrad bland professionella	Socialnämnd, arbets- och företagsnämnd och äldrenämnd
	3.3 Ungdomar har en mer negativ attityd till dopning	Socialnämnd, utbildningsnämnd och fritidsnämnd
4. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet	4.1 Socialtjänst, hälso- och sjukvård och andra aktörer samverkar för en sammanhållen vård utifrån kvinnors och mäns samt flickor och pojkars risk- eller missbruk. Särskilt fokus på unga vuxna, föräldrar till minderåriga och personer 65 år och äldre	Socialnämnd och äldrenämnd
	4.2 Brukarnas samt anhörigas kunskap, synpunkter och erfarenheter är synliggjorda och tillvaratagna	Socialnämnd och äldrenämnd
	4.3 Evidens- och kunskapsbaserade	Socialnämnd och äldrenämnd

Riksdagens långsiktiga mål	Nacka kommuns delmål	Ansvarig nämnd
	metoder används för att nå kvinnor och män samt flickor och pojkar i en socialt och hälsomässigt utsatt situation till följd av missbruk eller beroende	
5. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska	5.1 Det finns ett väl fungerande samarbete med berörda för att erbjuda stöd till flickor och pojkar som växer upp i familjer med missbruk eller annan omsorgssvikt, inklusive förekomst av våld, med koppling till alkohol eller narkotika utifrån deras förutsättningar och behov	Socialnämnd, utbildningsnämnd och äldrenämnd
	5.2 Evidens- och kunskapsbaserade metoder används för att fånga upp personer i riskzon	Socialnämnd, fritidsnämnd, utbildningsnämnd och äldrenämnd

20 september 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 140

Dnr KFKS 2016/742

Alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksstrategi

Remissbeslut

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att förslaget till alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) sänds på remiss för att få synpunkter på de prioriterade målområdena till:

- Socialnämnden
- Äldrenämnden
- Fritidsnämnden
- Kommunstyrelsens brottsförebyggande råd
- Arbets- och företagsnämnden
- Utbildningsnämnden
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
- Kulturnämnden
- Valfärd skola
- Valfärd samhällsservice

Yttranden lämnas till Sociala kvalitetsenheten senaste den 15 december.

Ärende

Nacka kommuns ANDT-strategi för perioden 2014-2016 löper ut vid årsskiftet. Ett förslag till en ny ANDT-strategi har tagits fram för perioden 2017-2020.

Målsättningen med förslaget till en ny strategi är att fortsätta stödja och utveckla ett hållbart, strukturerat och målinriktat drogförebyggande arbete i Nacka kommun.

Sociala kvalitetsenheten föreslår att förslaget till strategi remitteras till berörda nämnder för att få synpunkter på prioriterade målområden och ansvarig nämnd enligt förslag.

Remisstiden föreslås vara till den 15 december.

Handlingar i ärendet

Sociala kvalitetsenhetens tjänsteskrivelse den 7 september 2016

Nationella ANDT-strategin 2016-2020

ANDT-strategi 2014-2016

ANDT-strategi 2017-2020

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med sociala kvalitetsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-10-27

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/98

Kulturnämnden

Internbudget 2017

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden fastställer internbudget till -135,1 miljoner kronor, enligt figur 1.
2. Kulturnämnden fastställer internkontrollplan för år 2017 enligt figur 6.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 14 november att kulturnämndens budgetram för 2017 är -135,1 miljoner kronor, en kostnadsökning med 6,2 miljoner kronor jämfört med 2016 års budgetram. Nämnden begärde i sitt yttrande ytterligare 2,2 miljoner kronor för satsningar, kommunfullmäktige beslutade att tillföra 1,2 miljoner kronor. Kulturnämnden föreslås fastställa internbudget enligt tjänsteskrivelsen.

Enligt kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll ska nämnderna i samband med att de beslutar om förslag till mål och budgetram anta en uppföljningsplan, där den interna kontrollen ingår. Kulturnämnden har beslutat om nyckeltal och målvärden enligt figur 2 till 5 nedan vars måtvärden är den uppföljningsplan som kulturnämnden ska följa under 2017. I figur 6 nedan föreslås en interkontrollplan som ska gälla för år 2017.

Ärendet

Internbudget 2017

I nämndens yttrande på föreslagen budgetram i september föreslogs en ökning av nämndens ram med 2 163 000 kronor, jämfört med föreslaget ramärende.

- Projekt Nationellt kulturcentrum förstudie 1 miljon kronor. Nacka kommun är en av fyra kommuner som Operan och Dramaten valt att föra en fördjupad dialog med för att undersöka förutsättningar att i samverkan skapa ett Nationellt kulturcentrum i centrala Nacka.
- För att öka tillgängligheten till kultur vill nämnden genomföra projekten
 - a. "Funkispiloter", projektanställning av funktionsvarierade ungdomar för att granska tillgängligheten i kulturverksamheten, cirka 73 000 kronor.
 - b. "Meröppet bibliotek", vilket tillgängliggör biblioteken i Nacka genom utökade öppettider (KUN-2015/48-880), cirka 350 000 kronor.

- c. ”Opportunikey – möjligheternas nyckel”, skapa möjligheter till egenorganiserad kulturaktiviteter för ungdomar genom kostnadsfri tillgång till kommunalt finansierade lokaler, cirka 90 000 kronor.
- Upphandling och information vid upphandling av biblioteken och museet Hamn 450 000 kronor.
 - Ta bort avgifter på TV-spel och DVD-filmer, kostnaden beräknas till 200 000 kronor för nämnden då utlåningen troligen kommer öka. Biblioteken ersätt på antal utlån (KUN 2016/59).

Kommunfullmäktige beslutade, efter tillägg från alliansen att tillföra följande medel till Kulturnämndens budget:

Föreslagen ändring	Nämndens yttrande	Kommunfullmäktiges beslut
Projekt Nationellt kulturcentrum förstudie	1 000 000 kronor	0 kronor
Funkispiloter	73 000 kronor	73 000 kronor
MerÖppet Bibliotek	350 000 kronor	200 000 kronor
Opportunikey	90 000 kronor	90 000 kronor
Upphandling HAMN och bibliotek	450 000 kronor	200 000 kronor
Ta bort avgifter på TV-spel och DVD-filmer	200 000 kronor	0 kronor
<i>Alliansens förslag</i>		
Bidrag till projektet Läslust		300 000 kronor
Öka musikcheck med 1 %		215 000 kronor
Total ökning av ramärende	2 163 000 kronor	1 078 000 kronor

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 14 november att kulturnämndens budgetram för 2017 är -135,1 miljoner kronor, en kostnadsökning med 6,2 miljoner kronor jämfört med 2016 års budgetram.

Kulturnämnden föreslås fastställa specificerad budget för år 2017 enligt figur 1.

Figur 1) Internbudget 2017

Verksamhet, tusen kronor	2016		Förändring				2017			Förändring 2017 mot 2016	Not
	Budget	Prognos	Ram ärendet	Nämnd ytttrande	KF beslut	Summa	Intäkter	Kostnader	Förslag		
Musikskola	-29 553	-32 553	-3 867		-215	-33 635	9 500	-43 135	-33 635	-4 082	1
Bibliotek	-43 253	-43 253	-216	-800	-800	-44 269		-44 269	-44 269	-1 016	2
Övrig kulturverksamhet	-47 311	-46 511	-499	-1 363	-163	-47 972	300	-48 272	-47 972	-661	3
<i>Museum</i>	-5 280	-5 280	-26	-200		-5 306	300	-5 606	-5 306	-26	
<i>Kulturhus</i>	-24 724	-23 924	-234			-24 958		-24 958	-24 958	-234	
<i>Bidrag till kulturverksamhet</i>	-15 854	-15 854	-232			-16 085		-16 085	-16 085	-231	
<i>Offentlig konst</i>	-866	-866	-4			-870		-870	-870	-4	
<i>Övrig kulturverksamhet</i>	-587	-587	-3	-1 163	-163	-753		-753	-753	-166	
Myndighet & huvudmann	-8 049	-8 049	-442			-8 491		-8 491	-8 491	-442	4
Nämnd	-754	-754	-4			-758		-758	-758	-4	
Summa	-128 920	-131 120	-5 028	-2 163	-1 178	-135 125	9 800	-144 925	-135 125	-6 205	5,6

Noter till internbudget 2017

- Musikskolan får en ökning med 4,1 miljoner kronor för 2017, 3,6 miljoner kronor är volymökning och justering av tidigare återgivna medel samt en ökning av musikskolechecken med 1 %.
- Biblioteksverksamheten har räknats upp med 1,0 miljon kronor varav 300 tusen kronor för lässtimulerande åtgärder, 200 tusen kronor går till projektet MerÖppet Bibliotek och 200 tusen kronor anslås till kommande upphandling av biblioteken, 200 tusen kronor anslås till volymökning.
- Övrig kulturverksamhet ökas med 661 tusen kronor, 90 tusen kronor anslås för Opportunikey och 73 tusen kronor till Funkispiloter samt volymökningar för antal barn i verksamheten på kulturpengen och indexuppräknning enligt avtal.
- Myndighet- och huvudmannaverksamheten har ökat med 442 tusen kronor för att täcka delfinansiering av ny direktör.
- Hyreshöjningen för kommunens alla lokaler har av kommunfullmäktiges bestämts till 0,5%.
- Lönekostnaderna, inklusive sociala avgifter, förväntas enligt Sveriges kommuner och landsting att öka med 2,8 procent under 2017.
Ökade pensionskostnader bidrar till att PO-pålägget höjs med 1,58 procent, från 40,5 procent till 42,08 procent.
Ökning av budgeten är 0,5% och skillnaden ska kompenseras genom effektiviseringar i organisationen.

Uppföljningsplan med nyckeltal och mål för år 2017

Enligt kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll ska nämnderna i samband med att de beslutar om förslag till mål och budgetram anta en uppföljningsplan, där den interna kontrollen ingår. Kommunfullmäktige beslutade den 14 november i enlighet med förslag i kulturnämnden den 20 september 2016, mål och budget 2017-2019 (KUN 2016/70) att anta de fokusområden och indikatorer som nämnden ska använda för mål- och resultatstyrning 2017 enligt figur två till fem. Kulturnämnden kommer att få löpande uppföljning av dessa nyckeltal under året.

Figur 2

Bästa utveckling för alla					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla.	Andel barn som deltar i musik- och kulturskola av den totala befolkningen 7-15 år, jmf med övriga länet (KOLADA).	40% (länet 24%)	40%	45%	50%
	Andel pojkar, %, respektive flickor som deltar i musik- och kulturskola (Registerdata).	39/61	50/50	50/50	50/50
			+/- 5%	+/- 5%	+/-5%
Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen.	Andel medborgare som är nöjda med kulturutbudet i Nacka (SCB/NMI).	90%	90%	95%	95%
	Andel barn och unga som deltar i den kulturaktivitet de helst vill (Kundundersökning).	96%	96%	96%	96%
Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.	Andel aktiva låntagare på bibliotek av den totala befolkningen, jmf med övriga länet (KOLADA).	5%- enheter fler	5%- enheter fler	5%- enheter fler	5%- enheter fler

Figur 3

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
Nämndens fokus	Resultat indikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Bibliotek, kulturhus och museer, och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser.	Antal besök per år på museet Hamn och kulturhuset Diesilverkstaden	Ej mätt			
	Antal besök per invånare och år på bibliotek, jämfört med övriga länet (KOLADA).	12,9 (länet 6,6)	13	13	13
Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, berikar och bevaras.	Andel medborgare som upplever kulturarvet respektive den offentliga konsten som tillgängliga (SCB/NMI).	6.6	6.8	6.9	7.0
Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.	Låg klimatpåverkan redovisas i beskrivande text.				

Figur 4

Stark och balanserad tillväxt					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov.	Andelen kulturaktörer som upplever att de har goda förutsättningar att starta, och utvecklas (Kundenkät).	Ej mätt	70%	70%	75%
För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.	Samverkan redovisas i beskrivande text.				

Figur 5

Maximalt värde för skattepengarna					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet.	Nöjd medborgarindex bibliotek (KOLADA)	78 (länet 75)	78	78	80
	Andel barn och unga som är nöjda med den kulturverksamheten de deltar i jmf med andra kommuner inom "Våga Visa" kulturskola (kundenkät)	95% (andra kommuner 95%)	95%	95%	95%
Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar.	Beläggningsgrad på kulturaktiviteter för barn och unga på kulturhusen.	Ej mätt	75%	75%	75%
Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.	Redovisas i beskrivande text				

Intern kontroll

Enligt reglementet för intern kontroll ska nämnderna i samband med att de beslutar om förslag till mål och budgetram anta en plan för den interna kontrollen. De ska säkerställa att det finns kundvalssystem eller upphandlade avtal för de tjänster och varor som behövs för nämndens verksamhet.

I figur 6 nedan föreslås en interkontrollplan som ska gälla för år 2017.

Figur 6 Internkontrollplan år 2017

Område	Kontrollmoment	Ansvarig	Rapportering nämnd
Attestrutiner	Att gällande redovisningsreglemente och rutiner följs	Controller	Vid avvikelse
Bisysslor	Uppdatera anmälan om bisyssla årligen	Enhetschef	Vid avvikelse
Rutiner för klagomål, synpunkter och avvikelshantering	Att beslutade rutiner följs	Enhetschef	Vid avvikelse
Upphandling	Identifiera verksamhet som ska upphandlas som ej upphandlats.	Enhetschef	Vid avvikelse
Delegation anmälan och rapportering	Att delegationsordning efterlevs	Enhetschef	Vid avvikelse
Bidragsutbetalning	Sker utbetalning enligt beslutade riktlinjer	Enhetschef	Vid avvikelse

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lotta Wirma
Controller
Controllerenheten

2016-11-23
TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/101

Kulturnämnden

Beslutsattestant för kulturnämnden år 2017

Förslag till beslut

Kulturnämnden utser kultur- och fritidsdirektör Anders Mebius till ordinarie beslutsattestant och enhetschef Nadia Izzat till ersättare för ansvar 14000 till 14015 enligt bilaga 1. Ordinarie beslutsattestant har rätt att vidaredelegera beslutanderätten inom sitt ansvarsområde. Delegationsbesluten skall anmälas till nämnden.

Ärendet

Enligt kommunens redovisningsreglemente ska nämnderna varje år fatta beslut om ordinarie beslutsattestanter samt vid behov om ersättare för dessa.

Kulturnämnden föreslås besluta att utse ordinarie beslutsattestant enligt bilaga 1. Det är endast den ordinarie beslutsattestant som har rätt att vidaredelegera beslutanderätten inom sitt ansvarsområde, det vill säga rätt att besluta om alla lägre nivåers attesträtt. Delegationsbesluten ska anmälas till nämnden.

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Lotta Wirma
Controller
Controllerenheten

Bilaga

Beslutsattestant kulturnämnden 2017

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/101

Kulturnämnden

Bilaga

1. Beslutsattestant år 2017 för Kulturnämnden

Ansvar	Beskrivning	Gäller PA	Gäller EK	Namn Ordinarie	Befattning Ordinarie	Anvld Ord	Namn Ersättare	Befattning Ersättare	Anvld Ersätt.
14000 - 14015	Kulturnämnden	X	X	Anders Mebius	Direktör	andmeb	Nadia Izzat	Enhetschef	nadizz

2016-11-22

TJÄNSTESKRIVELSE

KUN 2015/22-860

Kulturnämnden

Lagliga graffitiplank i Nacka

Politikerinitiativ den 5 november 2014 från Aron Bengtegård (V), Mattias Qvarsell(S), Åsa Marnell (Mp) med flera.

Förslag till beslut

Kulturnämnden bifaller förslaget i politikerinitiativet på så sätt att ett plank för laglig graffiti etableras i Nacka under tidsbegränsad period på ett år, för att därefter utvärderas.

Sammanfattning

I maj 2015 fattade kulturnämnden beslut om att ge direktören för arbete och fritid i uppdrag att utreda möjligheterna att uttrycka sig lagligt genom graffiti i det offentliga rummet. Den 14 juni presenterades utredningens resultat och förslag till beslut i kulturnämnden. Nämnden beslutade att remittera ärendet till Nacka kommuns Brottsförebyggande råd (Brå), för yttrande senast den 1 oktober 2016. I sitt yttrande avslår Brå förslaget att etablera ett plank för graffiti i Nacka med motiveringen att det skulle leda till ökad kriminalitet och otrygghet i Nacka. Kultur- och fritidsenheten har tagit del av en nyligen publicerad studie, "Fri konstnärlig plattform eller sanktionerad brottskultur? Utvärdering av öppna graffiti väggar som möjlig brottsprevention", som företaget Urban Utveckling & Samhällsplanering AB genomfört med ekonomiskt stöd från det nationella Brottsförebyggande rådet. Studiens slutsats är att lagliga graffiti väggar kan minska klotter, samt att införandet av graffiti väggar inte direkt verkar öka klottret.

Ärendet

Aron Bengtegård (V), med flera i kulturnämnden, har lämnat in ett politikerinitiativ med förslag om att kulturnämnden skulle utreda möjligheterna att skapa lagliga graffitiplank i Nacka, bilaga ett. I maj 2015 fattade kulturnämnden beslut om att ge direktören för arbete och fritid i uppdrag att utreda möjligheterna att uttrycka sig lagligt genom graffiti i det offentliga rummet. Den 14 juni presenterades utredningens resultat och förslag till beslut i

kulturnämnden, enligt bilaga två och tre. Nämnden beslutade att remittera ärendet till Nacka kommuns Brottsförebyggande råd (Brå), för yttrande senast den 1 oktober 2016.

Yttrandet i korthet

Brottsförebyggande rådet avstyrker förslaget om att inrätta lagliga väggar för graffiti i Nacka, bilaga 3. Motiveringen som ligger till grund för beslutet är att lagliga väggar för graffiti inte är bra ur ett brottsförebyggande perspektiv. Brottsförebyggande rådet pekar på att det kommer att leda till mer klotter i anslutning till, samt längs resvägen till och från, väggen och att människor därmed skulle uppfatta närmiljön som mer otrygg och osäker. Rådet menar vidare att det finns forskning som visar att ungdomar som ägnar sig åt klotter och graffiti dras till kriminalitet. Kommunen skulle få ökade kostnader för klottersanering samt för polisiära insatser. Genom att avstyrka förslaget till lagliga väggar för graffiti i utomhusmiljön kan kommunen undvika ökade kostnader. Rådet föreslår istället att konstformen utövas på väggar inomhus.

Kultur- och fritidsenhetens bedömning och förslag

Kultur- och fritidsenheten har stor förståelse för att kommunens Brottsförebyggande råd intar det brottsförebyggande perspektivet. Däremot kan enheten konstatera att skadegörelse i form av klotter sker oavsett om det ges lagliga alternativ eller inte. Frågan om ökad eller minskad skadegörelse totalt sett är komplex. Kultur- och fritidsenheten har tagit del av en studie som publicerades i oktober 2016. Denna studie, "Fri konstnärlig plattform eller sanktionerad brottskultur? Utvärdering av öppna graffiti väggar som möjlig brottsprevention", genomfördes av företaget Urban Utveckling & Samhällsplanering AB med ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet.

Enligt rapporten har diskussionen kring graffiti till stor del präglats mer av åsikter än kunskap, eftersom den brottsförebyggande effekten av lagliga graffiti väggar i svensk kontext inte tidigare undersökts i någon större omfattning. Studien består av fallstudier i Sigtuna, Botkyrka, Norrköping och Göteborg som alla har lagliga graffiti väggar sedan en längre tid. Den statistik över anmälda klotterbrott som funnits tillgänglig för respektive fallstudieobjekt har också samlats in och analyserats. Sammanlagt har 279 respondenter på olika sätt bidragit med sin kunskap.

I rapporten konstateras att den brottsförebyggande effekten är svår att utvärdera. Enligt utredaren "är det tydligt att utövarna själva upplevt sina möjligheter till lagligt utövande som små, vilket egentligen gör en utvärdering av den brottsförebyggande effekten av åtgärden svår. Det blir lite som att utvärdera effekten av trygghetsupplevelsen efter åtgärdad gatubelysning om bara delar av gatan varit föremål för åtgärden."

Enligt studien anser 126 respondenter att lagliga graffiti väggar kan tillgodose deras behov av att utöva graffiti, mot 21 respondenter som anser att de inte kan det. Slutsatsen i rapporten är att materialet i studien ger visst stöd för att lagliga graffiti väggar kan minska klotter, samt

att införandet av graffitiväggar inte direkt verkar öka klottret. Däremot råder viss osäkerhet i anmälningstatistiken kring två av fallstudieobjekten, som inte ger entydigt stöd för laglig graffiti som brottsförebyggande åtgärd.

Mot bakgrund av ovanstående ser kultur- och fritidsenheten inte någon saklig grund för att helt ändra tidigare förslag till beslut gällande införandet av en vägg för laglig graffiti i Nacka. Däremot bör en vägg för laglig graffiti prövas i ett pilotprojekt om ett år, för att därefter utvärderas.

Ekonomiska konsekvenser

Kultur- och fritidsenhetens bedömning är att etablering, värdskap och drift av ett plank för graffiti och övrig muralmålning ryms inom ramen för kulturnämndens nuvarande budgetram och bedöms till maximalt 150 000 kronor. Bedömningen utgår strikt från politikerinitiativet och kulturnämndens beslut, vilket inte inbegriper det brottförebyggande perspektivet på en totalnivå i kommunen. Tillgänglig forskning på området bedöms vara för osäker för att kunna utgöra tillförlitligt underlag för beräkningar av övriga eventuella samhällskostnader.

Konsekvenser för barn

Graffiti är en konstform som främst utövas av ungdomar. Lagliga möjligheter att utöva konstformen är viktigt för de som har intresse av skapa i det offentliga rummet. Det kan dock även finnas en risk att ungdomar inspireras att börja klottra, vilket vore negativt. Om ett graffitiplank får ett bra värdskap genom en etablerad organisation som har vana att arbeta med kultur- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar kan denna risk minimeras. Då kan graffitiplanket bli en ny mötesplats och möjlighet för barn och ungdomar att hitta in i en bredare kulturverksamhet med möjlighet till utveckling inom flera konstområden.

Bilagor

1. Politikerinitiativ, Utred möjligheten för lagliga graffitiplank i Nacka
2. Tjänsteskrivelse från kultur- och fritidsenheten, 2016-06-01
3. Promemoria av kultur- och fritidsenheten, Exempel från kommuner i Stockholms län
4. Yttrande från Brottsförebyggande rådet

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

2016-06-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2015/22-860

Kulturnämnden

Lagliga graffitiplank i Nacka

Politikerinitiativ den 5 november 2014 från Aron Bengtegård (V), Mattias Qvarsell(S), Åsa Marnell (Mp) med flera.

Förslag till beslut

Kulturnämnden bifaller förslaget i politikerinitiativet på så sätt att ett plank för laglig graffiti etableras i Nacka.

Sammanfattning

I kommunens strategi för den öppna konsten ingår att utveckla temporära utställningsplatser i kommunen. Graffiti är en konstform som främst utövas av ungdomar, vilket är en prioriterad målgrupp inom kulturnämndens verksamhet. Lagliga möjligheter att utöva konstformen är viktigt för de som har intresse av skapa i det offentliga rummet. Därför föreslås att politikerinitiativet ska bifallas på så sätt att ett plank för laglig graffiti och annan form av muralmålning etableras i Nacka utifrån nedan utgångspunkter:

- Plank av typen ”Scenen”, vilket innebär att man får anmäla sig och boka tid för målning. Val av teknik och genre är upp till respektive konstnär, vilket innebär att det även kan produceras andra typer av muralmålningar än graffiti.
- Placering i nära anslutning till en bemannad kultur- och fritidsanläggning som kan samverka med graffitimålare, ta ansvar för att regler efterlevs, hålla i driftsprocessen och erbjuda ytterligare aktiviteter för utveckling inom skapande av olika slag. I anläggningen ska det finnas tillgång till toaletter.
- I direkt anslutning ska det finnas avfallskärl för sopor som töms regelbundet, varav ett ska vara brandsäkert och anpassat för sprayflaskor så att inte minderåriga kan komma åt dem.

Politikerinitiativet

Förslaget i politikerinitiativet är att kulturnämnden utreder möjligheten att sätta upp plank för laglig graffitimålning runtomkring i Nacka, och även utreder om det finns platser som redan idag skulle kunna användas för graffiti. Planken skulle exempelvis kunna ligga i anslutning till fritidsgårdar och vid skateparken vid Nacka Gymnasium. Initiativtagarna menar att det finns kompetenta personer inom kommunen som kan bidra till att hitta lämpliga platser för placering av legala graffitiplank, samt hålla i kurser inom graffitimålning.

Initiativtagarna pekar dessutom på att det finns ett stort intresse för att kunna utöva graffiti bland ungdomar i Nacka.

I maj 2015 fattade kulturnämnden beslut om att ge direktören för arbete och fritid i uppdrag att utreda möjligheterna att uttrycka sig lagligt genom graffiti i det offentliga rummet.

Ärendet

Enhetens utredning

Kultur- och fritidsenheten har utrett förutsättningarna att utöva graffitimålning lagligt i Nackas offentliga rum i enlighet med politikerinitiativet och kulturnämndens beslut. Enhetens fokus har därmed inte varit att utreda graffiti som förebyggande åtgärd med syftet att minska olagligt klotter. Enheten har dock tagit del av rapporter och utvärderingar från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) gällande klotter och förebyggande arbete, samt erfarenheter av klotter i kommuner som har plank/väggar för graffitimålning. Kultur- och fritidsenheten har tagit del av tidigare erfarenheter från graffitiprojekt inom Nacka kommun, samt undersökt erfarenheter och upplägg gällande laglig graffiti i andra kommuner i Stockholms län, se bilaga 2.

Kort historik

Klotter har tagits sig olika uttryck och funnits i urminnes tider, från Pompejis tusentals inskrifter på väggarna, via medeltida klotter på kyrkväggar, runstenar och hållristningar. Under 60- och 70-talen började klotter synas allt mer i det offentliga rummet, ofta politiserat och i slutet av 70-talet uppfördes större målningar, så kallade muraler, av brigadmålare i Stockholm som inspirerats av protestmålningar och texter på murar och väggar i Latinamerika efter de blodiga militärkuperna.

I mitten av 80-talet kom dagens klotter och graffiti till Sverige genom inspiration från amerikanska filmer. I samband med detta blev det vanligare med signaturer, så kallade ”taggar”, som målades över en hel yta. Detta ledde till fler klagomål från allmänheten, med motiveringen att det förfulade stadsmiljön. Allt fler började kräva en 0-tolerans mot klotter och graffiti. På vissa håll försökte man förbjuda spraymålade bilder oavsett var de presenterades, exempelvis på utställningar. (Hollari, Rapport 2005:1, Idéskrift nr 13)

Graffiti och klotter

Graffiti och klotter har en stark laddning för många. Det innebär att definitionen av de båda begreppen ofta utgår från den egna uppfattningen. De som anser att allt som spraymålats i det offentliga rummet är fult, kallar det ofta för klotter. De som anser att det är en konstform kallar det för graffiti. Enligt regeringen definieras klotter som ”bild eller ristning som olovligen anbringats på plats eller föremål” (Ds 2001:43). Klotter ingår i brottskategorin skadegörelse som regleras i 12 kapitlet brottsbalken. Graffiti är text eller bild som lagligen anbringats på plats eller föremål. Det innebär att samma motiv, konstverk kan vara både klotter och graffiti, beroende på om den uppförts lagligt eller olagligt. Graffiti är

en konstform som beställs av både statliga, kommunala och kommersiella aktörer. Det har fått ett brett genomslag i samhället. (Hollari, Rapport 2005:1, Idéskrift nr 13)

Det finns tre former av klotter och graffiti; Tags, Throw-ups och Pieces. Tags är en kombination av bokstäver som målas snabbt. Throw-ups är också tags, men de är större och ibland mer utvecklade med tydliga konturer och färg. Pieces är en förkortning av "Masterpiece" som är stora målningar med mycket färg. Ovan tre former är olika delar av en helhet.

Klottrare och graffitimålare

Klotter och graffiti är uttryck inom framför allt ungdomskultur, men det finns även flera aktiva vuxna konstnärer inom konstformen. Målarna utgör en heterogen grupp, men består främst av unga män upp till 20 år. Ibland är klotter och graffiti en del av hiphopkulturen som även kan inkludera skateboardåkning och breakdans.

Den vanligaste orsaken till att man klottrar är att man vill ha uppmärksamhet, uppleva spänning och uttrycka sin lust att skapa. Det handlar dock främst om att sprida budskap till andra klottrare med syfte att få respekt och berömmelse (fame) i en hierarkiskt uppbyggd subkultur. Graffitimålare kan få berömmelse genom att fota sina lagliga verk och lägga upp dem på Internet. (Hollari, Rapport 2005:1, Idéskrift nr 13) Graffitimålare vill, precis som övriga konstnärer uttrycka sina konstnärliga idéer.

Lagliga väggar kan innebära att de som främst är intresserade av att uttrycka sig konstnärligt genom själva målningen, kan få möjlighet att göra det utan att begå brott. En laglig vägg för graffiti kan dock även användas av målare som "övningsvägg" för att därefter göra det på olaglig plats. Erfarenheter av lagliga graffitiprojekt pekar i olika riktningar, det vill säga att det kan leda till både minskat och ökat klotter. Det har dock inte gjorts några vetenskapliga utvärderingar av lagliga graffitiväggar och graffitiskolor. (Hollari, Rapport 2005:1, Idéskrift nr 13)

BRÅ har gett företaget Urban utveckling i uppdrag att undersöka den brottsförebyggande effekten av lagliga graffitiväggar i Norrköping, Göteborg, Sigtuna och Botkyrka. Rapporten ska vara klar i september.

Förutsättningar för lagliga graffitiplank

Det finns tre olika grundtyper av legala plank för graffitimålning.

1. Utställningen

Ett plank som är formellt reglerat och urvalet av konstnärer sker i en styrd process. En utställningsansvarig, eller grupp av personer, ansvarar för att inbjuda konstnärer håller en viss kvalitativ nivå.

2. Scenen

Ett plank som är formellt styrt, vilket innebär att de som vill måla måste ansöka om

tillstånd att måla. Den som får måla tilldelas en plats och målningen är sedan kvar en viss tid. Det kan variera från en vecka till ett par månader.

3. **Det öppna planket**

Ett plank som är helt oreglerat så att vem som helst får måla när som helst. Det finns ingen kvalitetskontroll.

Ett plank bör helst vara cirka 2 meter högt och så brett som möjligt för att flera personer ska kunna måla i bredd. Det är viktigt att det finns anpassade brandsäkra sopkärl för återvinning av sprayflaskor. Dessa kärl ska vara utformade så att minderåriga inte kan plocka upp sprayflaskor. Det är även viktigt att sopkärl för övriga sopor finns i anslutning till planket, samt att det finns tillgång till toaletter. Undersökningar inom fritidsområdet har visat att flickor skattar tillgång till toaletter högt gällande deltagande i fritidsaktiviteter.

Det bör finnas tydlig information på plats, och via andra relevanta kanaler, om vilka regler som gäller för planket och vilken typ av graffitiplank det är. Planket bör helst byggas i anslutning till en verksamhet som kan fungera som värd för planket, se till att regler efterlevs och som kan knyta kontakter för samverkan med aktiva graffitimålare. Det är även en fördel om värdorganisationen kan erbjuda kurser inom bild och form (inklusive graffiti), samt inom andra skapande verksamheter för synergieffekter mellan konstområden. Detta skapar förutsättningar för graffitiverksamheten att ingå i en bredare kontext.

Vad gäller betonganläggningar, exempelvis för skateåkning, BMX-cykling och parkour, kan för många motiv och färger försvåra avståndsbedömningen vid tricks. Vanliga rengöringsmedel vid klottersanering kan leda till negativ åverkan på betongen. Det finns även de som menar att färgen i sig förstör betongen, men det råder delade uppfattningar om det. Kultur- och fritidsenhetens utredning har dock inte fördjupat sig i ämnet.

Kultur- och fritidsenhetens bedömning och förslag

Nacka kommuns vision om öppenhet och mångfald har många olika aspekter som främjar arbetet med offentlig konst; att våga pröva nya lösningar och arbetssätt, att lära av varandra, bejaka olikheter, främja möten och att skapa möjlighet för människor i alla åldrar att träffas genom bland annat konst. Graffiti är en konstform som främst utövas av ungdomar, vilka är en prioriterad målgrupp inom kulturnämndens verksamhet. Kommunens vision för den Öppna konsten är att den ska *”bjuda in, beröra och berika människor och mötesplatser”*. I kommunens strategi för den öppna konsten ingår att utveckla temporära utställningsplatser i kommunen, vilket bland annat skulle kunna vara plank för graffitimålning och andra typer av muralmålningar.

Kultur- och fritidsenheten kan konstatera att det i dag finns fler lagliga möjligheter att utöva graffiti i landet än i början av 00-talet. Graffiti är dock fortsatt kontroversiell för många och det är oklart vilken inverkan verksamheten har gällande klotter i stadsmiljön.

Utgångspunkten för denna utredning har dock inte varit det brottsförebyggande perspektivet, utan möjligheten för ungdomar att få skapa, och ta del av graffiti i ett lagligt

sammanhang. Enhetens bedömning är att följande punkter bör vara vägledande för ett försök med lagligt graffitiplank i Nacka:

- Plank av typen "Scenen", vilket innebär att man får anmäla sig och boka tid för målning. Val av teknik och genre är upp till respektive konstnär, vilket innebär att det även kan produceras andra typer av muralmålningar än graffiti.
- Placering i nära anslutning till en bemannad kultur- och fritidsanläggning som kan samverka med graffiti målare, ta ansvar för att regler efterlevs, hålla i driftsprocessen och erbjuda ytterligare aktiviteter för utveckling inom skapande av olika slag. I anläggningen ska det finnas tillgång till toaletter.
- I direkt anslutning ska det finnas avfallskärl för sopor som töms regelbundet, varav ett ska vara brandsäkert och anpassat för sprayflaskor så att inte minderåriga kan komma åt dem.

En möjlig placering, utifrån ovan utgångspunkter, är exempelvis på Nybackatomten vid Boo Folkets Hus i centrala Orminge. Boo Folkets Hus förening har erfarenhet och kunskaper inom graffitiområdet och de har, utöver kulturuppdrag från kommunen, även uppdraget att driva en fritidsgård för ungdomar. Kombinationen av dessa båda uppdrag gör att de har goda förutsättningar att vara värdorganisation för ett lagligt graffitiplank. Boo Folkets Hus förening har uttryckt sig positivt till detta vid en första sondering. Värdskapet bör innefatta samverkan med lokala graffiti målare, tillsyn och skötsel vid planket, kommunikation och eventuellt ansvar för bokning av tid för målning, beroende på vilken typ av plank som kommunen väljer att bygga.

Nybackatomten ligger centralt vid gångvägen till centrala parken, vilket gör att det finns ett flöde av människor som rör sig området. På tomten har musikföreningen Ormen sin verksamhet och där ligger även en pendelparkering. Tomten planeras bebyggas under 2018. Om verksamheten vid graffitiplanket uppskattas och fungerar bra, kan planket övergå till att bli en del av byggstängslet under byggtiden. Det ligger i linje med "Konsten att skapa stad" som syftar till att det ska vara roligt och intressant under utbyggnaden av Nacka.

Ytterligare plank för graffiti (och övriga muralmålningar) kan etableras på byggplank i andra delar av Nacka när Nacka bygger stad. Det görs i Holland och har även gjorts av byggherrar på Södermalm. Typen av plank som användes på Södermalm var "Utställningen", som innebar att graffiti målare skickade in sin skiss till byggbolaget, som valde ut den som fick måla på byggplanket.

Enhetens bedömning är att sannolikheten är stor att klottret kan öka till vis del under perioder i plankets närområde. För att minimera den risken bör därför processen inledningsvis vara uppstyrd enligt ovan utgångspunkter. Efter utvärdering av verksamheten kan nya upplägg prövas vid behov. Med anledning av att det nu finns flera alternativ att skapa graffiti i länet och övriga landet, bedömer enheten att trycket inte kommer att vara fullt så stort som vid tidigare graffiti verksamhet i Orminge, särskilt inte om det öppnas

lagliga alternativ på Södermalm. Genom en uppstyrd process blir trycket sannolikt också begränsat.

Kultur- och fritidsenheten kommer att ta del av rapporten från den utvärdering av lagliga väggar som BRÅ har beställt av företaget Urban utveckling. Botkyrka kommun genomför också en utvärdering av graffiti-verksamheten i kommunen, vilken enheten kommer att ta del av inför kommande utveckling i Nacka.

Ekonomiska konsekvenser

Kultur- och fritidsenhetens bedömning är att etablering, värdskap och drift av ett plank för graffiti och övrig muralmålning ryms inom ramen för kulturnämndens nuvarande budgetram och bedöms till maximalt 150 000 kronor.

Konsekvenser för barn

Graffiti är en konstform som främst utövas av ungdomar. Lagliga möjligheter att utöva konstformen är viktigt för de som har intresse av skapa i det offentliga rummet. Det kan dock även finnas en risk att ungdomar inspireras att börja klottra, vilket vore negativt. Om ett graffitiplank får ett bra värdskap genom en etablerad organisation som har vana att arbeta med kultur- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar kan denna risk minimeras. Då kan graffitiplanket bli en ny mötesplats och möjlighet för barn och ungdomar att hitta in i en bredare kulturverksamhet med möjlighet till utveckling inom flera konstområden.

Bilagor

1. Politikerinitiativ, Utred möjligheten för lagliga graffitiplank i Nacka
2. Promemoria av kultur- och fritidsenheten, Exempel från kommuner i Stockholms län

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare kultur
Kultur- och fritidsenheten

2016-05-31

PM

Anna Hörnsten

Kultur- och fritidsenheten

Exempel från kommuner i Stockholms län

Nacka kommun

I mitten av 90-talet genomförde Nacka kommun ett försök med lagliga ytor för graffiti i syfte att minska klottret i kommunen. Dessa ytor var brofästen vid Bastusjön och Ryssviken, samt Bro vid Lugnets trafikplats, gångport. Försöksperioden begränsades till ett halvår. Utvärderingen visade inte någon minskning av klottret, vilket ledde till att ytorna stängdes för graffiti.

Under år 2004 inleddes projektet Snake City Graffiti i Orminge. Syftet med projektet var att minska klottret i stadsdelen. Boo Folkets Hus förening höll i projektet som finansierades via medel från Allmänna Arvsfonden och Brottsförebyggande rådet (BRÅ). En grupp kända klottrare från närområdet bjöds in att delta i en konstnärlig utbildning som leddes av en graffitikonstnär som var fritidsledare på fritidsgården i Boo Folkets Hus. I projektet ingick även diskussioner om klotter och graffiti, samt samtal med ungdomarnas föräldrar. Det arrangerades även seminarier, debatter och studiebesök i andra kommuner. Bland annat samverkade projektet med Ung Kultur 116 från Göteborg.

Ungdomarna i projektet lyfte behovet av en laglig vägg för graffiti i området för att möta målarnas behov att skapa graffiti och motverka olagligt klotter. I arbetet samverkade projektet med Nacka kommun och det lokala näringslivet. Väggen lockade graffitimålare från hela Stockholmsområdet, även från länder i norra Europa. Flera avancerade målningar uppfördes, vilket uppskattades av många i området. Det stora intresset ledde dock fram till att väggen fick stängas med anledning av ökat klotter kring busstrafiken. Närboende visade även ett missnöje med att stora ungdomsgrupper vistades på platsen. Projektledaren menar i sin rapport att det fanns för få lagliga alternativ i Stockholmsområdet, vilket ledde till ett allt för stort tryck på en enskild vägg. Ytterligare en negativ effekt var att lösningsmedel från sprayfärgerna leddes in via luftintaget som satt på samma vägg på Boo Folket Hus. Detta påverkade arbetsmiljön negativt. Då förhandlingar med kommunen inte ledde fram till en ny vägg, tröttnade deltagarna och projektet upplöstes.

Istället utvecklade Boo Folkets Hus förening ett nytt projekt år 2006, Snake City Art (SCArt), som innebar en satsning på graffiti inomhus med giftfria färger. Rekruteringen av ungdomar skedde utifrån intresse och inte social situation. Genom Nacka TV fick projektet

spridning till allmänheten. Projektet fick flera beställningar årligen, bland annat från Statens Musiksamlingar, en kommunal skola och Boo församling. Enligt en enkät som genomfördes inom projektet uppgav alla deltagare utom en, att de klotttrade mindre eller helt hade slutat klottra sedan de börjat i SCArt. (Fossbo Bitte, 2008). Enligt samtal med BRÅ gjorde Boo Folkets Hus förening ett bra och gediget arbete, vilket ledde till att de beviljades ekonomiskt stöd i tre år. Under år 2008 beviljades SCArt kulturbidrag från kulturnämnden i Nacka.

Stockholm

Stockholms stad har upphävt 0-tolleransen mot graffiti och beslutat upplåta ett antal plank/väggar för graffiti, bland annat på Södermalm.

I Snösätra industriområde upplåter de privata fastighetsägarna sina väggar för graffiti. Typen som valts för dessa väggar är "Utställningen", vilket innebär att en utställningsansvarig (curator) väljer ut vilka som ska få måla och ställa ut sin konst. Tusentals besökare från hela landet och även andra delar av världen, kommer till Snösätra för att ta del av graffiti-konsten. Det arrangeras guidade turer i utställningen och andra event i anslutning till nya produktioner av graffiti-konst på väggarna.

Sigtuna

I Märsta finns ett graffitiplank sedan år 2008 som är av typen "Öppen vägg" och det ligger i anslutning till Ungdomens hus. Planket är åtta meter långt och har närvarobelysning. Det finns återvinningskärl för avfall i direkt anslutning. Ungdomens Hus är värd för planket och arrangerar olika evenemang och kurser/workshops i anslutning till graffiti-verksamheten. De ser även till att reglerna efterlevs och har en dialog med målarna. Ungdomens hus samverkar även med en konstgrupp i Sollentuna.

Varje år arrangeras en festival i anslutning till planket med olika former av gatukonst och musik. Klottret i närområdet har inte ökat markant, men i perioder har det varit förhöjt, framför allt i början, enligt personal på Ungdomens Hus. Enligt ansvarig för verksamheten är nackdelen med Öppna väggar att motiven byts ut snabbt. Fördelen är att alla får prova och att det blir en större bredd. Det kommer i snitt ungefär en målare per vardag och cirka åtta på helgerna för att måla på planket. Vintertid är det färre som målar, ungefär en person per vecka i snitt. När verksamheten startade var det betydligt fler som målade och målare kom från hela landet. I dag finns det fler lagliga alternativ i landet, vilket sannolikt har minskat trycket i Märsta.

Botkyrka

I Alby finns graffitiplank inne på området vid Hangaren Subtopia. Planket invigdes år 2012 och är en "Öppen vägg", totalt cirka 100 meter långt, uppdelat i två delar. Eftersom området är inhägnat måste man förboka plats för målning. En del av planket ligger i anslutning till ett luftintag på fastigheten, vilket gör att den delen endast är öppen för målning på helger tills vidare. Det finns kärl för sopor och återvinning i anslutning till planket. En viss förhöjning av klottret har skett lokalt under vissa perioder.

2016-08-28

Kulturnämnden

Yttrande om lagliga graffitiväggar

Kulturnämnden har remitterat frågan om att inrätta lagliga graffitiväggar på några platser i kommunen till brottsförebyggande rådet. Rådet har tagit del av den utredning som kultur- och fritidsenheten har gjort. Detta yttrande beaktar frågan vilken effekt lagliga graffitiväggar kan ha ur ett brottsförebyggande perspektiv.

Kultur- och fritidsenheten har i sin utredning gjort en gedigen genomlysning av frågan om graffiti och klotter samt lagliga väggar och deras konsekvenser. Av yttrandet framgår att det finns både argument som visar på fördelar med lagliga graffitiväggar samtidigt som det finns argument som visar på att det ger negativa konsekvenser att ha lagliga väggar. Frågan om det är bra eller dåligt med lagliga väggar står och väger. Kultur- och fritidsenheten väljer att föreslå att lagliga väggar ska inrättas. Brottsförebyggande rådet å sin sida menar att det finns nog med argument i kultur- och fritidsenhetens utredning för att dra slutsatsen att det inte är en bra idé att inrätta lagliga väggar i Nacka. Rådet vill särskilt peka på följande argument varför det inte ska finnas lagliga väggar i kommunen.

Kommunen har som mål att kommunen ska upplevas som trygg och säker. Det finns flera forskningsresultat och egna erfarenheter från kommunen som visar att medborgarna inte upplever en miljö där det finns klotter som trygg och säker. Klotter ökar i närheten av lagliga väggar. Tryggare Sveriges forskning visar att det inte finns något belägg för att lagliga väggar minskar klotter, snarare kan man se indikationer på det motsatta. Det hände kring den vägg som fanns på Folkets hus i Orminge. Därtill bidrog väggen till så pass allvarliga störningar och klagomål att väggen fick stängas. Att nu inrätta nya lagliga väggar är inte något som bidrar till att kommunen upplevs som trygg och säker på de ställen där lagliga väggar föreslås finnas.

Ett annat argument emot att inrätta lagliga väggar är frågan om att klotter och graffiti kan leda till att ungdomar dras till kriminalitet. Även denna fråga har det forskats på och det ska sägas att långt ifrån alla ungdomar som håller på med klotter eller graffiti dras in i kriminalitet. Begreppsmässigt kan klotter ses som olaglig graffiti. David Shannon doktorerade 2001 på Stockholms universitet på frågan om graffiti är inkörsporten till annan kriminalitet. Han

fann inget entydigt svar på det. Hans forskning visar att det fanns fyra olika grundtyper av klottrare. De som börjar klottra ett kort tag och sedan slutar, de som börjar klottra och sedan fortsätter, de som börjar klottra och sedan går över till annan kriminalitet, och till sist de som börjar klottra och sen även sysslar med kriminalitet. Det finns alltså risk för att vissa ungdomar dras till kriminalitet.

Ett tredje aspekt som måste tas hänsyn till, och som BRÅ bedömer att kultur- och fritidsenheten underskattat i sin utredning, är de resurser och kostnader som är förknippade med att ha lagliga väggar. Forskning från Brügge, Urban utveckling och vår egen graffitivägg i Boo visar att klottret ökar på väg till och från de lagliga väggarna. Botkyrka kommun har problem med ökat klottar i anslutning till den lagliga vägg som finns i Alby. Därtill visar forskning att när man upplåter lagliga alternativ att måla graffiti så måste man sätta in ett antal parallella åtgärder för att säkra att inte olagligt klotter uppstår, exempelvis polisiära insatser mot klottrare och utökad sanering för att ta bort klotter. Kommunens kostnader för att ta bort klotter kommer med mycket stor sannolikhet att öka.

Sammantaget avstyrker brottsförebyggande rådet förslaget att inrätta lagliga väggar för graffiti utomhus. Upplåt istället väggar inomhus där de som vill kan måla under kontrollerade former. Det projekt som genomfördes i Boo Folkets hus med giftfria färger är ett bra exempel på där det fungerar med lagliga väggar.

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET

Tobias Nässén
Ordförande

Mats Bohman
Administrativ direktör

Politiker initiativ Utred möjligheten för lagliga graffitiplank i Nacka.

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill att nämnden utreder möjligheten att sätta upp lagliga plank för graffiti målning runtomkring i Nacka och även utreda om det finns platser som redan idag skulle kunna användas för graffiti. Planken skulle t.ex. kunna ligga i anslutning till fritidsgårdar och vid skateparken vid Nacka Gymnasium.

Det finns kompetenta personer att tillfråga inom kommunen som kan tipsa om bra ställen att t.ex. sätta upp plank på och som dessutom kan tänka sig att hålla i kurser i graffiti målning etc.

Det finns dessutom ett stort intresse för att kunna utöva graffiti bland ungdomar i Nacka.

Själva byggkostnaden för att sätta upp ett antal plank skulle förmodligen inte heller blir speciellt stor.

För att tydliggöra så gäller det här initiativet graffiti och inte klotter då många på grund av okunskap blandar ihop dessa saker.

När det gäller risken för ökad kriminalitet så är risken för återfall i kriminalitet väldigt låg:

"Risken att den som fälls för klotterbrott gör fler brott är låg. Fyra av fem av de dömda dyker inte upp i brottsstatistiken igen. Som jämförelse kan nämnas att 55 procent av dem som döms för bilstöld kommer att begå nya brott.

Källa: Brottsförebyggande rådets undersökning Strategiska brott (2000:3)

Angående risken för ökat klotter i samband med legala väggar så verkar det som att det vare sig ökar eller minskar:

"Det finns inga undersökningar som entydigt visar att legala väggar varken ökar eller minskar klotteret.

Källa: Brottsförebyggande rådets rapport Klotter, en inventering av förebyggande åtgärder (2003)

Kostnaderna för att ha en väldigt restriktiv politik verkar dock öka enligt GP:

"En rad städer har haft mycket restriktiva åtgärdsprogram mot klotter, bland dem Göteborg och Stockholm. Trots dessa ökar både antalet anmälningar och kostnaderna för sanering."

Graffiti är en konstform som vi tror tilltalar många utav våra ungdomar i kommunen och att det då inte finns ett lagligt sätt att utföra sin konst på i Nacka utan att man istället riskerar att lagföras som en brottsling är något som definitivt borde åtgärdas så snabbt som möjligt. Speciellt nu när Stockholms Stad har tagit bort sin nolltolerans mot just graffiti.

Aron Bengtegård (V)

Lars Örback (V)

Mattias Qvarsell(S)

Åsa Marnell (Mp)

Mathias Zachariassen (Mp)

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/48

Kulturnämnden

Status kulturlokaler

Förslag till beslut

Kulturnämnden noterar informationen till protokollet.

Ärendet

I tabellen nedan redovisas en kortfattad information bekräftande aktuell status för kulturnämndens hyrda lokaler med önskade behov av investeringsprojekt.

Geografiska	Projekt	Status	Åtgärd
	Typ av objekt		
Älta	Älta kulturknut	lordningsställande av mötesrum (delningsbart)	Vägg rivs v 44 och vikvägg monteras under julhelgen, i överenskommelse med
	Bibliotek	Byte av dörrar till dörrar med glasrutor till studierum	Arbetet klart
Sicklaön	Dieselverkstan	Samordningsmöten med verksamheten, lokalenheten samt fastighetsägare inledda angående ombyggnationer	Atrium-Ljungberg har presenterat förslag och erbjudit nya lokaler i anslutande byggnader i området. Förslaget är under utredning.
		Behov av skydd vid balkong (nedfallande föremål) Utredning om möjligheter för Meröppet	
	Forum bibliotek	Undersöka förutsättningarna för installation av hörslingor.	Beställning installation av hörslingor är genomfört.
		Omvandling av personalytor till offentliga ytor. Effektivisera dagens offentliga ytor.	Dialog förs med konsult om möjligheterna för en ombyggnation.
Saltsjö-Boo	Orminge bibliotek	Behov av cirka 4 ytterligare studieplatser. Möjlighet att avskärma barnhörnan. Flytt av inkast för returböcker.	Lokalenhetens förvaltare är vidtalad om önskemålen och etablerar kontakt med fastighetsägaren.
Fisksätra	Bibliotek Fisksätra	Byte av dörrar till dörrar med glasrutor till studierum.	Dörrar är beställda och kommer att bytas ut så snart de levereras.
			Kultur- och fritidsenheten deltog på centrummötet 6 oktober för att ta del av fastighetsägaren (Stena fastigheter)framtidsplaner.
	Fisksätra folkets hus	Önskemål om dörrar till ljusgården (ljudisolering) Undersöker tillgänglighetsanpassning av automatiska entrédörrar	Tillgänglighetsanpassningen handläggs av lokalenhetens personal
Saltsjöbaden	Bibliotek Saltsjöbaden	Behov av skyddsmattor vid disk och datorer.	

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Jerker Linnerborg
Anläggningsstrateg
Kultur- och fritidsenheten